

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Απόφαση ΕΠΑ: 68/2021

Αρ. Φακέλου: 11.17.018.01

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2008 ΚΑΙ 2014

Καταγγελία των SOYA MILLS (CYPRUS) LTD, AGS Agrotrading Ltd, Συνεργατικού Οργανισμού Παραγωγής Ζωοτροφών, Arezita Grain Company Ltd, M.D. Cyprus Soya Ltd εναντίον των Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου, U.S.C. UNITED STEVEDORING COMPANY LIMITED, Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και Cyprus Seaports Operators Ltd

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα Λουκία Χριστοδούλου	Πρόεδρος
κ. Παναγιώτης Ουστάς	Μέλος
κ. Ανδρέας Καρύδης	Μέλος
κ. Άριστος Αριστείδου Παλούζας	Μέλος
κ. Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 15 Νοεμβρίου 2021

ΑΠΟΦΑΣΗ

Αντικείμενο της υπό εξέταση υπόθεσης αποτελεί η καταγγελία που υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 26/1/2018 από τις SOYA MILLS (CYPRUS) LTD, AGS AGROTRADING LTD, AREZITA GRAIN COMPANY LTD, M.D. CYPRUS SOYA LTD εναντίον του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου, της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και των εταιρειών U.S.C. UNITED STEVEDORING COMPANY LIMITED και Cyprus Seaports Operators Ltd για παράβαση του άρθρου 3 των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων του 2008 και 2014 (στο εξής ο «Νόμος») και συγκεκριμένα παράβαση του άρθρου 3(1)(δ) του Νόμου.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στις 26/1/2018, οι εταιρείες SOYA MILLS (CYPRUS) LTD, AGS AGROTRADING LTD, AREZITA GRAIN COMPANY LTD, M.D. CYPRUS SOYA LTD και ο Συνεργατικός Οργανισμός Παραγωγής Ζωοτροφών υπέβαλαν στην Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής η «Επιτροπή») καταγγελία εναντίον του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου, της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και των εταιρειών U.S.C. UNITED STEVEDORING COMPANY LIMITED και Cyprus Seaports Operators Ltd για παράβαση του άρθρου 3 των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων του 2008 και 2014 (στο εξής ο «Νόμος») και συγκεκριμένα παράβαση του άρθρου 3(1)(δ) του Νόμου.

Η Επιτροπή, στη συνεδρία της ημερομηνίας 18/6/2018, αφού μελέτησε το περιεχόμενο της καταγγελίας και το σημείωμα της Υπηρεσίας ημερομηνίας 5/6/2018, διαπίστωσε ότι υπήρχαν σε αυτήν ικανοποιητικά στοιχεία για την εξέταση της υποβληθείσας καταγγελίας και έδωσε οδηγίες προς την Υπηρεσία να διεξάγει προκαταρκτική έρευνα αναφορικά με πιθανολογούμενες παραβάσεις του Άρθρου 3 του Νόμου που περιέχεται στην καταγγελία και να υποβάλει σχετικό σημείωμα.

Η Υπηρεσία ενεργώντας στη βάση των οδηγιών της Επιτροπής διεξήγαγε τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα της παρούσας καταγγελίας και υπέβαλλε Σημείωμα ημερομηνίας 26/4/2021.

Η Επιτροπή σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4/5/2021, αφού εξέτασε το σημείωμα της Υπηρεσίας ημερομηνίας 26/4/2021 σε συνάρτηση με το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι δεν έχει τεκμηριωθεί ή/και στοιχειοθετηθεί στη βάση αποδεικτικών στοιχείων πως η μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης την οποία είχαν κληθεί να καταβάλουν οι καταγγέλλουσες εταιρείες ήταν αποτέλεσμα συντονισμένης συμπεριφοράς ή σύμπραξης των Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου (ΣΝΠΚ) και U.S.C. UNITED STEVEDORING COMPANY LIMITED (USC) και ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ. Συνεπώς η Επιτροπή καταλήγει ομόφωνα στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι οποιαδήποτε διαφορετική μεταχείριση της ΕΣΚ και των καταγγελλουσών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προκύπτει από σύμπραξη μεταξύ των καταγγελλόμενων και ως εκ τούτου δεν στοιχειοθετείται η κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 3(1)(δ) του Νόμου.

Στις 2/7/2021, η Επιτροπή κοινοποίησε τα προκαταρκτικά της συμπεράσματά στις καταγγέλλουσες με σχετική επιστολή, αφού πρώτα αποκρύφτηκαν πληροφορίες οι οποίες κρίθηκαν κατά τη συνεδρία της στις 4/5/2021 ως εμπιστευτικής φύσεως πληροφορίες και/ ή επιχειρηματικά απόρρητα. Με την εν λόγω επιστολή δόθηκε στις καταγγέλλουσες η

δυνατότητα να θέσουν εγγράφως τις απόψεις τους εντός είκοσι μια (21) ημερών από την ημερομηνία της επιστολής.

Οι καταγγέλλουσες υπέβαλαν αίτημα παράταση της προθεσμίας έως τις 13/8/2021 με επιστολή τους ημερομηνίας 7/7/2021, αίτημα το οποίο εξετάστηκε και εγκρίθηκε σε συνεδρία της Επιτροπής ημερομηνίας 8/7/2021.

Οι καταγγέλλουσες απέστειλαν τις θέσεις και/ ή σχόλια και/ ή παρατηρήσεις τους επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής με γραπτή επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021.

Η Επιτροπή σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 25/8/2021 σημείωσε ότι αποστάληκαν οι θέσεις των καταγγελλουσών με επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021 και σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8/10/2021 μελέτησε το περιεχόμενο αυτών.

Η Επιτροπή συνεκτιμώντας τα γεγονότα που συνθέτουν την υπό αναφορά καταγγελία, το σημείωμα της Υπηρεσίας, τα στοιχεία που περιέχονται στους διοικητικούς φακέλους της υπόθεσης καθώς και τις θέσεις των καταγγελλουσών ημερομηνίας 13/8/2021, επικέντρωσε την προσοχή της στα ακόλουθα:

2. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στην υπό εξέταση υπόθεση εμπλεκόμενα μέρη αποτελούν οι καταγγέλλουσες επιχειρήσεις, ήτοι, SOYA MILLS (CYPRUS) LTD (στο εξής η «SOYA MILLS» / καταγγέλλουσα 1), AGS AGROTRADING LTD (στο εξής η «AGS» / καταγγέλλουσα 2), Συνεργατικός Οργανισμός Παραγωγής Ζωοτροφών (στο εξής ο «ΣΟΠΑΖ» / καταγγέλλων 3), AREZITA GRAIN COMPANY LTD (στο εξής η AREZITA / καταγγέλλουσα 4), M.D. CYPRUS SOYA LTD (στο εξής η «CYPRUS SOYA» / καταγγέλλουσα 5) καθώς και οι καταγγελλόμενοι, ήτοι, ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου (στο εξής ο «ΣΝΠΚ» / καταγγελλόμενος 1), η εταιρεία U.S.C. UNITED STEVEDORING COMPANY LIMITED (στο εξής η «USC» / καταγγελλόμενη 2), η Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου (στο εξής η «ΕΣΚ» / καταγγελλόμενη 3) και η εταιρεία Cyprus Seaports Operators Ltd (στο εξής η «CSO» / καταγγελλόμενη 4).

2.1. ΚΑΤΑΓΓΕΛΜΟΥΣΕΣ

2.1.1 SOYA MILLS (CYPRUS) LTD (Καταγγέλλουσα 1)

Η εταιρεία Soya Mills (Cyprus) Ltd δραστηριοποιείται από το 2011 στην Κύπρο στον τομέα εισαγωγής και εμπορίας πρώτων υλών για ζωοτροφές καθώς επίσης και με την εισαγωγή σιταριού για αλευροποίηση προς ανθρώπινη χρήση. Έχει εγγεγραμμένο γραφείο στη Λευκωσία. Η καταγγέλλουσα εισάγει τα προϊόντα της από το λιμάνι της Λάρνακας.

2.1.2 AGS Agrotrading Ltd (Καταγγέλλουσα 2)

Η εταιρεία AGS Agrotrading Ltd δραστηριοποιείται στον τομέα εισαγωγής και εμπορίου πρώτων υλών ζωοτροφών και πουλερικών, καθώς επίσης και με την εισαγωγή σιταριού για αλευροποίηση προς ανθρώπινη χρήση. Το εγγεγραμμένο γραφείο της εταιρείας βρίσκεται στη Λάρνακα. Η καταγγέλλουσα εισάγει τα προϊόντα της από το λιμάνι της Λάρνακας.

2.1.3 Συνεργατικός Οργανισμός Παραγωγής Ζωοτροφών (ΣΟΠΑΖ) (Καταγγέλλων 3)

Ο Συνεργατικός Οργανισμός Παραγωγής Ζωοτροφών ιδρύθηκε το 1961 και δραστηριοποιείται με την εμπορία δημητριακών και άλλων απλών ζωοτροφών, την παραγωγή σύνθετων ζωοτροφών και την εμπορία λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, καθώς επίσης και με την εισαγωγή σιταριού για αλευροποίηση προς ανθρώπινη χρήση.

Τα προϊόντα του αφορούν δημητριακά και άλλες απλές ζωοτροφές, σύνθετες ζωοτροφές για όλα τα παραγωγικά ζώα, λιπάσματα και φυτοφάρμακα. Ο οργανισμός εξυπηρετεί ολόκληρη την Κύπρο, μέσω του δικού του δικτύου αποθηκών και καταστημάτων αλλά και μεταπωλητών. Διαθέτει δύο μύλους παραγωγής ζωοτροφών, οι οποίοι είναι πλήρως εναρμονισμένοι με τις απαιτήσεις των ευρωπαϊκών νομοθεσιών και διασφαλισμένοι από το διεθνές πιστοποιημένο σύστημα HACCP που παρέχουν τη δυνατότητα παραγωγής ποιοτικών ζωοτροφών δικής τους σύνθεσης, καθώς και κατά παραγγελία, ανάλογα με τις απαιτήσεις κάθε πελάτη. Το εγγεγραμμένο γραφείο του ΣΟΠΑΖ βρίσκεται στη Λευκωσία. Η καταγγέλλουσα εισάγει τα προϊόντα της από το λιμάνι της Λάρνακας.

2.1.4 Arezita Grain Company Ltd (Καταγγέλλουσα 4)

Η εταιρεία Arezita Grain Company Ltd δραστηριοποιείται σε παγκύπρια βάση στην εισαγωγή και εμπορία πρώτων υλών ζωοτροφών, όπως για παράδειγμα τα σιτηρά, το κριθάρι, το καλαμπόκι, το σογιάλευρο, το ηλιάλευρο κλπ. Επιπλέον, στις δραστηριότητες της εταιρείας συγκαταλέγεται και η εισαγωγή σιταριού για αλευροποίηση προς ανθρώπινη χρήση, καθώς επίσης και η διαχείριση, εκφόρτωση, αποθήκευση και διανομή των προϊόντων που εισάγει στην αγορά. Το εγγεγραμμένο γραφείο της εταιρείας βρίσκεται στη Λεμεσό. Η καταγγέλλουσα εισάγει τα προϊόντα της από το λιμάνι της Λάρνακας.

2.1.5 M.D. Cyprus Soya Ltd (Καταγγέλλουσα 5)

Η εταιρεία M.D. Cyprus Soya Ltd δραστηριοποιείται σε παγκύπρια βάση στην εισαγωγή και εμπορία πρώτων υλών ζωοτροφών, όπως για παράδειγμα τα σιτηρά, το κριθάρι, το καλαμπόκι, το σογιάλευρο, το ηλιάλευρο κλπ. Επιπλέον, στις δραστηριότητες της εταιρείας συγκαταλέγεται και η εισαγωγή σιταριού για αλευροποίηση προς ανθρώπινη χρήση, καθώς επίσης και η διαχείριση, εκφόρτωση, αποθήκευση και διανομή των προϊόντων που εισάγει

στην αγορά. Το εγγεγραμμένο γραφείο της εταιρείας βρίσκεται στη Λευκωσία. Η καταγγέλλουσα εισάγει τα προϊόντα της από τα λιμάνια της Λάρνακας και του Βασιλικού.

2.2. ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟΙ

2.2.1 Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου (Καταγγελλόμενος 1)

Ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου (στο εξής «ο ΣΝΠΚ») αποτελεί το επίσημο σώμα εκπροσώπησης των Ναυτικών Πρακτόρων στην Κύπρο που σκοπό έχει την προώθηση των συμφερόντων των Ναυτικών Πρακτόρων-μελών του. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων διατηρεί στενούς δεσμούς με διεθνείς οργανισμούς, καθώς παράλληλα συμμετέχει στη διαμόρφωση των πολιτικών που πρόκειται να εφαρμόσει η Κυπριακή Δημοκρατία σε τομείς σχετικούς με αυτούς που δραστηριοποιείται ο Σύνδεσμος. Επιπλέον, ο Σύνδεσμος αποτελεί μια πλατφόρμα επικοινωνίας των μελών του με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών, απόψεων και πληροφοριών σχετικών με τους τομείς που δραστηριοποιούνται.

Επιπρόσθετα, ο ΣΝΠΚ διαχειρίζεται και το Ταμείο Προνοίας των Λιμενεργατών. Σχετικά επί τούτου είναι τα όσα ανέφερε σε μαρτυρία του ο Πρόεδρος του ΣΝΠΚ σε διαδικασία ενώπιον Επαρχιακού Δικαστηρίου: *«ιδρύθηκε Ταμείο Προνοίας Λιμενεργατών βάσει του σχετικού Νόμου, το οποίο μέχρι και το 2008 είχε δική του Γραμματεία και Διαχειριστική Επιτροπή, ενώ από την 1.9.2008, αφού έφυγαν οι παλιοί λιμενεργάτες, η διαχείριση του βρίσκεται αποκλειστικά στον Σύνδεσμο. Ανάμεσα στους λιμενεργάτες που αποχώρησαν το 2008 από την εργασία τους είναι και ο ενάγοντας.»*¹.

Επίσης στο πλαίσιο των εξουσιών εκπροσώπησης των Ναυτικών Πρακτόρων, ο ΣΝΠΚ προέβαινε στις κατά καιρούς συνάψεις συλλογικών συμβάσεων με τις συντεχνίες των λιμενεργατών και σημειωτών, καθώς και σε σχετικό Μνημόνιο για παροχή αποζημιώσεων προς τους αποχωρώντες λιμενεργάτες και σημειωτές στη βάση του Ν. 58(I)/08, συνάπτοντας δάνειο, η αποπληρωμή του οποίου, ως προνοείται από τις πρόνοιες του Ν. 58(I)/2008, θα γίνεται μέσω της καταβολής ειδικού τέλους από τους Ναυτικούς Πράκτορες ως εργοδότες αυτών, και/ή από κάθε άλλο πρόσωπο που εργοδοτεί λιμενεργάτες και σημειωτές (άρθρο 3).

Σημειώνεται επίσης ότι ο ΣΝΠΚ παράλληλα συνάπτει και συλλογικές συμβάσεις με τις συντεχνίες λιμενεργατών σε σχέση με τη μισθοδοσία και τους άλλους όρους εργασίας και πληρωμής τους. Συγκεκριμένα, στις εν λόγω συλλογικές συμβάσεις γίνεται αναφορά στον αριθμό λιμενεργατών ή σημειωτών ή επιστατών ή αρχεπιστάτη που θα πρέπει να εργάζεται για κάθε φορτίο με ημερομίσθια, υπερωρίες, αντιμισθία για Σαββατοκύριακα και αργίες κλπ.

¹ Αρ. Αγωγής Ε.Δ. Λεμεσού: 7/07 Υπόθεση Ναυτοδικείου αρ.: 14/07 <http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=apofaseised/pol/2013/2120130460.htm&qstring=%E4%E9%E1%F7%E5%E9%F1%E9%F3%2A%20and%20%EB%E9%EC%E1%ED%2A%20and%20%EB%E5%EC%E5%F3%EF%2A>

Έχουν υπογραφεί 3 συλλογικές συμβάσεις που ίσχυαν από το 2008-2017, η πρώτη φέρει ημερομηνία 31/5/2007 με ισχύ από 11/1/2007 έως 31/12/2009, η δεύτερη αφορά την περίοδο 1/1/2010 έως 31/12/2012 και η τρίτη φέρει ημερομηνία 19/10/2016 με ισχύ 1/1/2016 μέχρι 31/12/2017.

Παρενθετικά η Επιτροπή επισημαίνει ότι παρά το ότι αριθμός νομικών προσώπων εμφανίζεται ως εγγεγραμμένα στο Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου, κατά την προκαταρκτική έρευνα έχουν δηλώσει ότι έχουν σταματήσει προ πολλού να προσφέρουν υπηρεσίες ή είναι ανενεργείς εταιρείες για πολλά χρόνια.

2.2.2 U.S.C. UNITED STEVEDORING COMPANY LIMITED (Καταγγελλόμενη 2)

Η U.S.C. United Stevedoring Company Limited (στο εξής «USC») είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με έδρα τη Λάρνακα. Η USC ιδρύθηκε το 2001 από ιδρυτικά και/ή παρόντα μέλη του ΣΝΠΚ. Οποιοσδήποτε ναυτικός πράκτορας υποβάλει αίτηση και εγγραφεί ως Μέλος του ΣΝΠΚ (νοουμένου ότι πληροί τα κριτήρια του καταστατικού του Συνδέσμου) έχει το δικαίωμα αν το επιθυμεί να καταστεί αυτεπάγγελτα και Μέλος της Εταιρείας. Επιπλέον, ο εκάστοτε Πρόεδρος και Διευθυντής του ΣΝΠΚ μετέχουν ex-officio στο διοικητικό συμβούλιο της USC. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι της USC είναι μέλη του ΣΝΠΚ, χωρίς να αποκλείεται κάποιο μέλος του ΣΝΠΚ να μην είναι μέτοχος στη USC. Επισημαίνεται επίσης ότι ο Διευθυντής της USC παρευρισκόταν στις συνεδριάσεις του ΣΝΠΚ κατά τις οποίες συζητείτο το θέμα με την επιπρόσθετη εισφορά.

Η USC παρέχει στοιβαδορικές υπηρεσίες στα λιμάνια εντός της Δημοκρατίας. Ειδικότερα, έχουν τη δυνατότητα πρόσωπα που επιθυμούν τη φορτοεκφόρτωση πλοίων, μεταξύ αυτών και ναυτικοί πράκτορες για λογαριασμό των πελατών τους, να αποτείνονται σ' αυτή για σκοπούς παροχής στοιβαδορικών υπηρεσιών. Ακολούθως, η USC αναλαμβάνει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την εργοδότηση λιμενεργατών, επιστατών και σημειωτών.

Στο πλαίσιο του νόμου που προνοεί για την επιβολή Ειδικού Τέλους επί των απολαβών των λιμενεργατών και σημειωτών και για την ίδρυση ειδικού ταμείου για την αποπληρωμή του δανείου για την αποζημίωση των αποχωρούντων λιμενεργατών και σημειωτών Ν.58(Ι)/ 2008 (στο εξής ο «Νόμος αρ. 58(Ι)/2008») η USC ανέλαβε για λογαριασμό της κατά το Νόμο ρητά κατονομαζόμενης διαχειρίστριας του Ταμείου Καταγγελλόμενης 4, Cyprus Seaports Operation Ltd, την επιβολή και είσπραξη του θεσμοθετημένου δυνάμει Νόμου αρ. 58(Ι)/2008 ποσού (εφεξής «το ειδικό τέλος»). Εν συνεχεία αυτό μεταβιβαζόταν στην Cyprus Seaports Operation Ltd για την αποπληρωμή του επικείμενου συμβληθέντος δανείου για την καταβολή αποζημίωσης στους λιμενεργάτες και σημειωτές που θα αποχωρήσουν από το επάγγελμα τους, αλλά και για την πρόσληψη, εκπαίδευση και αμοιβή των νέων λιμενεργατών και

σημειωτών. Επιπρόσθετα, η USC ανέλαβε και την είσπραξη του θεσμοθετημένου διαχειριστικού τέλους 3.5% για τα διαχειριστικά έξοδα του ΣΝΠΚ (άρθρο 3(3) Ν. 58(I)/08).

Επίσης, η USC επέβαλλε μέσω τιμολογίων που εξέδιδε και εισέπραττε επιπρόσθετη εισφορά (additional contribution for the repayment of the loan) που αποφασίστηκε από τον ΣΝΠΚ ότι θα πρέπει να καταβάλλεται αρχής γενομένης τον Οκτώβριο του 2012 (επιπρόσθετα του ειδικού τέλους και των διαχειριστικών εξόδων 3,5%).

2.2.3 Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου (Καταγγελλόμενη 3)

Η Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου (στο εξής «ΕΣΚ») κατά τον ουσιώδη χρόνο αποτελούσε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με πεδίο δραστηριοτήτων σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, νομίμως συσταθέν με βάση τον περί Ελέγχου Σιτηρών Νόμο του 1954(Κεφ. 68)] ως τροποποιήθηκε από το Ν.143(I)/2004. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 5 του εν λόγω νόμου στις δραστηριότητες της ΕΣΚ συμπεριλαμβάνεται η αγορά, πώληση και γενικά η εμπορία σιτηρών. Στις δραστηριότητες της ΕΣΚ συγκαταλέγεται και η ίδρυση και λειτουργία μύλων και παρόμοιων βιομηχανικών εγκαταστάσεων για παρασκευή και επεξεργασία σιτηρών που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, για παρασκευή ζωοτροφών ή για άλλη χρήση καθώς και η συνεργασία με άλλους φορείς για την επίτευξη των σκοπών αυτών. Επιπλέον, δύναται να ιδρύει αποθήκες και να συνάπτει συμφωνίες για την εμπορία, αποθήκευση, αγορά, πώληση, διανομή και παράδοση σιτηρών και έχει τη δυνατότητα να λειτουργεί και να διαχειρίζεται όλες τις εγκαταστάσεις και μηχανήματα, τα οποία αποκτήθηκαν ή δύναται να αποκτηθούν από την ΕΣΚ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 143 (I) του 2004.

Η ΕΣΚ εισάγει/ αγοράζει σιτηρά τα οποία αποθηκεύει, συντηρεί και τα μεταπωλεί στην κυπριακή αγορά, σε ενδιαφερόμενους αγοραστές σε τιμές που καθορίζονται από το Διοικητικό της Συμβούλιο. Τα σιτηρά που εμπορεύεται η ΕΣΚ προορίζονται τόσο για κτηνοτροφική χρήση, όσο και για ανθρώπινη κατανάλωση. Πελάτες της ΕΣΚ είναι αλευρόμυλοι και φυσικά ή νομικά πρόσωπα (επιχειρήσεις) που ασχολούνται με την κτηνοτροφία.

Η ΕΣΚ πωλεί τα σιτηρά της από τα υποστατικά της που βρίσκονται στην επαρχία Λεμεσού (επιλιμένιο σιλό), στην Επαρχία Λάρνακας (σιλό στη βιομηχανική περιοχή Αραδίππου) και στην Επαρχία Λευκωσίας (αποθήκες στην περιοχή ΣΟΠΑΖ). Οι πωλήσεις από τις αποθήκες στη Λευκωσία, έχουν ανασταλεί από τον Ιούλιο του 2017. Σε ορισμένες περιπτώσεις η ΕΣΚ μπορεί να διαθέσει τα σιτηρά στους πελάτες της απευθείας από το πλοίο, σε τιμές που ισχύουν μόνο κατά την εκφόρτωση του πλοίου. Η καταγγελλόμενη εισάγει τα προϊόντα της από τα λιμάνια της Λάρνακας και της Λεμεσού.

Η Επιτροπή σημειώνει πως κατά ή περί τις 18/3/2021 η Βουλή των Αντιπροσώπων, ψήφισε τρία νομοσχέδια με τα οποία ολοκληρώνεται ο κύκλος ζωή της ΕΣΚ.² Ειδικότερα σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 37(Ι)/2021 του Κεφ.68 ο περί Ελέγχου Σιτηρών Νόμος, ο Υπουργός Οικονομικών δύναται, εάν το κρίνει σκόπιμο, να εκδώσει διάταγμα διάλυσης της Επιτροπής.

2.2.4 Cyprus Seaports Operators Ltd (Καταγγελλόμενη 4)

Η Cyprus Seaports Operations LTD (στο εξής “CSO»), αποτελεί εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με Εγγύηση και χωρίς Κεφάλαιο. Έχει πραγματοποιήσει την εγγραφή της στο μητρώο του Εφόρου Εταιρειών στις 12/12/1988. Ιδρύθηκε από μέλη του ΣΝΠΚ.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου αρ. 58(Ι)/ 2008, η Καταγγελλόμενη 4 εξουσιοδοτείτο να συνάψει δάνειο με τραπεζικούς ή άλλους οργανισμούς με σκοπό την αποζημίωση των αποχωρούντων λιμενεργατών και σημειωτών των λιμανιών Λεμεσού και Λάρνακας και είχε την εκ του νόμου υποχρέωση, να επιβάλλει τα σχετικά ποσά που αυτός προέβλεπε, να εισπράττει και ακολούθως να καταθέτει σε ειδικό ταμείο και να διαχειρίζεται τα σχετικά ποσά με σκοπό την αποπληρωμή των δανείων του ΣΝΠΚ. Η CSO δεν εκτελεί καμία άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν εργοδοτεί προσωπικό και για αυτό το λόγο – σύμφωνα με τον ΣΝΠΚ- η εργασία της διαχείρισης του ταμείου που συστάθηκε για την αποπληρωμή του δανείου για την πληρωμή λιμενεργατών/ σημειωτών που προνοείτο από το Νόμο αρ. 58(Ι)/2008, ανατέθηκε στη USC.

3. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Σύμφωνα με τα όσα καταγράφονται στην καταγγελία, ο ΣΝΠΚ κατά ή και περί τον Σεπτέμβριο του 2012, αφού διαπιστώθηκε έλλειμμα του Δανείου το οποίο είχε συναφθεί στη βάση του Νόμου 58(Ι)/2008, και αν και δεν υπήρχε τέτοια πρόνοια στο Νόμο 58(Ι)/2008 ή / και οπουδήποτε αλλού, χωρίς να ερωτηθούν οι καταγγέλλουσες, αποφάσισε σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση που συγκάλεσε ο ίδιος και στην οποία συμμετείχαν τα μέλη του και κατά συνέπεια οι ιδρυτές των Καταγγελλόμενων USC ή / και CSO, ότι αυτό το έλλειμμα θα καλύπτονταν από επιπρόσθετες εισφορές (additional contribution for the repayment of the loan) των μελών του ή/ και των καταγγελλουσών, οι οποίες δεν ήταν μέλη του ΣΝΠΚ όταν τους παραχωρούνταν στοιβαδορικές υπηρεσίες (λιμενεργάτες/ σημειωτές). Η απόφαση για την εφαρμογή του επιπρόσθετου τέλους, εφαρμόστηκε από τις καταγγελλόμενες USC ή / και CSO οι οποίες ιδρύθηκαν από μέλη του ΣΝΠΚ.

² <https://moa.gov.cy/psifistikan-ta-nomosxedia-gia-tin-epitropi-sitiron/>

<https://www.philenews.com/eidiseis/politiki/article/1150225/yystato-chaire-stin-epitropi-sitiron-kyproy-eipe-i-boyli>

Σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες η επιπρόσθετη εισφορά που αποφασίστηκε από τον ΣΝΠΚ επιβαλλόταν από την USC σ' αυτές κατά τη χρήση των υπηρεσιών των ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ ή / και ανεξάρτητα αυτών. Η εν λόγω επιπρόσθετη εισφορά, σύμφωνα με την καταγγελία, δεν επιβαλλόταν στην καταγγελλόμενη ΕΣΚ η οποία δραστηριοποιείτο στην ίδια σχετική αγορά με τις καταγγέλλουσες.

4. ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Επιτροπή σημειώνει ότι η εξέταση της παρούσας υπόθεσης και νομική εκτίμηση της συμπεριφοράς του ΣΝΠΚ, της ΕΣΚ, της USC και της CSO γίνεται υπό το πρίσμα του άρθρου 3 του Νόμου, το οποίο και αποτελεί τη νομική βάση της καταγγελίας, ως η απόφαση της Επιτροπής ημερομηνίας 18/6/2018 η οποία κοινοποιήθηκε στις καταγγέλλουσες με επιστολή ημερομηνίας 24/10/2018.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου: *«τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 4 και 5, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της Δημοκρατίας, ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται -*

[...] (δ) στην εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση..[...]».

3.1 Περί Ειδικού Τέλους επί των Απολαβών των Λιμενεργατών και Σημειωτών Νόμος του 2008 (Ν. 58(Ι)/2008)

Η Επιτροπή σημειώνει ότι η επιπρόσθετη χρέωση σύμφωνα τόσο με τις καταγγέλλουσες όσο και τους καταγγελλόμενους ΣΝΠΚ, USC και CSO επιβλήθηκε λόγω της αδυναμίας κάλυψης του δανείου που λήφθηκε από τη CSO για την κάλυψη αποχωρούντων λιμενεργατών και σημειωτών στη βάση του Νόμου αρ. 58(Ι)/2008.

Σύμφωνα με το Νόμο αρ. 58(Ι)/2008 ιδρύθηκε ταμείο οι πόροι του οποίου χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή του δανείου που αφορά στην αποζημίωση των αποχωρούντων λιμενεργατών και σημειωτών. Το ειδικό τέλος της τάξης 45% (πλην αυτού που αφορά το φορτίο που θα είναι υπό διαμετακόμιση για το οποίο εφαρμόζεται ποσοστό της τάξης 30%), καθώς και τα διαχειριστικά έξοδα του ΣΝΠΚ που είναι τέλος της τάξης του 3,5% καταβάλλεται από τον εκάστοτε εργοδότη λιμενεργατών και σημειωτών (άρθρο 3). Διαχειριστής του ταμείου σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του Νόμου αρ. 58(Ι)/2008 είναι η εταιρεία CSO . Ο προγενέστερος νόμος του Νόμου αρ. 58(Ι)/2008, ο περί Ειδικού Τέλους επί των Απολαβών των Λιμενεργατών

και Σημειωτών Νόμος του 2000 (70(I)/2000)³, προέβλεπε τη δημιουργία ταμείου για αποπληρωμή δανείου για αποχωρούντες λιμενεργάτες και σημειωτές.

Ο ΣΝΠΚ παραθέτει τα ακόλουθα ως προς λόγους για τους οποίους ο ίδιος (μέσω της CSO) προχώρησε περί το 2008 στη λήψη δανείου για να αποζημιώσει τους λιμενεργάτες που αποχώρησαν από το επάγγελμα και κατ' επέκταση τους σκοπούς που θεωρεί ότι επιτεύχθηκαν με τη συμφωνία αυτή⁴:

«οι λιμενεργάτες και σημειωτές που εργοδοτούνταν πριν την αποχώρηση των λιμενεργατών και την εφαρμογή της νέας συλλογικής σύμβασης το 2008 είχαν μέσο όρο ηλικίας πέραν των 58 ετών. Οι ετήσιες τους απολαβές υπερέβαιναν το ποσό των €120,000 έκαστος. Το λιμενεργατικό κόστος ήταν λοιπόν εξαιρετικά ψηλό, ως και απαγορευτικό. Επίσης, οι λιμενεργάτες δεν συμμορφώνονταν με τους κανόνες ασφαλείας και η στάση τους όσον αφορά την εξεύρεση λύσεων στα εκάστοτε λιμενεργατικά ζητήματα ήταν ανελαστική και αρνητική. Το λιμενεργατικό δυναμικό λιγότευε συνεχώς εφόσον όσοι λιμενεργάτες συνταξιοδοτούνταν δεν αναπληρώνονταν με καινούριους λιμενεργάτες. Ως εκ τούτου, η κατάσταση που επικρατούσε είχε πολύ σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για την λιμενική βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων των ναυτικών πρακτόρων και των πελατών τους. Όταν αποφασίστηκε μεταξύ της Κυβέρνησης, των λιμενεργατών και του Συνδέσμου η αποχώρηση των λιμενεργατών, αποζημιώθηκαν 67 λιμενεργάτες και 7 σημειωτές του λιμανιού Λεμεσού και 44 λιμενεργάτες και 4 σημειωτές του Λιμανιού Λάρνακας. Με την εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης το 2008, αυτοί αντικαταστάθηκαν με 110 λιμενεργάτες και 15 σημειωτές στο λιμάνι Λεμεσού και με 26 λιμενεργάτες και 4 σημειωτές στο λιμάνι Λάρνακας οι οποίοι εκπαιδεύτηκαν καταλλήλως. Με την εφαρμογή της νέας συλλογικής σύμβασης εξασφαλίστηκαν σημαντικές μειώσεις στο λιμενεργατικό κόστος σφαιρικά για όλα τα είδη φορτίων. Διασφαλίστηκε επίσης εργατική ειρήνη και ηρεμία στα λιμάνια εφόσον δεν υπήρχε πλέον ο φόβος για απεργίες ή επιλεκτικές μέρες και ώρες εργασίας (π.χ. μη εργασία τα Σαββατοκύριακα ή μετά τη δύση του ήλιου.)⁵».

Τρόπος είσπραξης των τελών

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου αρ. 58(I)/2008: «3. (1) *Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου και μέχρι πλήρους αποπληρωμής του δανείου, κάθε Ναυτικός Πράκτορας ή άλλος εργοδότης υποχρεούται εντός τριάντα (30) ημερών, αφότου οι απολαβές*

³ Με τον Νόμο 70(I)/2000 η υποχρέωση ήταν καταβολή ειδικού τέλους ύψους 5% επί των απολαβών των λιμενεργατών/ σημειωτών.

⁴ Απαντήσεις 29/9/2020.

⁵ Επισημαίνεται ότι προς επιβεβαίωση της θέσης αυτής ο ΣΝΠΚ απέστειλε πρακτικά συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε στο Γραφείο του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων καθώς και Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ των Συντεχνιών ΠΕΟ-ΣΕΚ και του ΣΝΠΚ. Βλ. Παράρτημα ΣΤ απαντήσεων ΣΝΠΚ ημερομηνίας 29/9/2020.

των λιμενεργατών και σημειωτών καθίστανται πληρωτές, να καταβάλλει στο ταμείο ειδικό τέλος.

(2) Οι χρεώσεις του λιμενεργατικού κόστους προς τους εκάστοτε εργοδότες των λιμενεργατών και σημειωτών για καταβολή του ειδικού τέλους θα γίνεται μέσω της Εταιρείας και θα είναι τέτοιες ώστε για περίοδο (15) ετών να καλύπτεται το κόστος για εξόφληση του δανείου που θα χρησιμοποιηθεί για την αποζημίωση των λιμενεργατών και σημειωτών που θα αποχωρήσουν, την πρόσληψη, εκπαίδευση και αμοιβή των νέων λιμενεργατών και σημειωτών με βάση τη Συλλογική Σύμβαση καθώς και για την κάλυψη των διαχειριστικών και άλλων συναφών εξόδων.

(3) Οι χρεώσεις προς τους εκάστοτε εργοδότες θα γίνονται με βάση τα τέλη που περιλαμβάνονται στη Συλλογική Σύμβαση επιπλέον 45% (εκτός για το φορτίο που θα είναι υπό διαμετακόμιση για το οποίο θα εφαρμόζεται ποσοστό 30%), το οποίο θα χρησιμοποιείται για την εξόφληση του δανείου σε δεκαπέντε (15) χρόνια. Επιπλέον χρεώνεται ποσοστό 3.5% για τα διαχειριστικά έξοδα του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου.

(4) Οι λιμενεργάτες και σημειωτές, στα πλαίσια της Συλλογικής Σύμβασης, συνεχίζουν να εργοδοτούνται από τους εκάστοτε εργοδότες ωστόσο, για σκοπούς καλύτερου συντονισμού, εποπτείας και ελέγχου η πληρωμή τους θα γίνεται από την Εταιρεία.»

Η Επιτροπή επισημαίνει και τις θέσεις της ΕΣΚ για τη διαδικασία για την παροχή υπηρεσιών ναυτικών πρακτόρων και λιμενεργατών κατά τα έτη 2011 -2017 καθώς και για τον τρόπο καταβολής του επιπρόσθετου τέλους, ως αυτές καταγράφονται σε επιστολή της ημερομηνίας 14/11/2018. Σύμφωνα με την απαντητική επιστολή του ΣΝΠΚ ημερομηνίας 27/12/2012 που αποστάληκε σε συνέχεια σχετικής επιστολής της ΕΣΚ: «1 {...}* 2 {...}.»

Σύμφωνα με τους καταγγελλόμενους ΣΝΠΚ, USC και CSO:

(α) Ο Νόμος αρ. 58(I)/2008, όρισε την CSO ως υπεύθυνη για την πληρωμή των λιμενεργατών και σημειωτών και την επιβολή του ειδικού τέλους. Ωστόσο, επειδή η CSO ουδέποτε διέθετε προσωπικό, η εργασία αυτή ανατέθηκε στην USC. Κατά τα έτη 2011 ως 2017, η USC χρέωνε και είσπραττε το ειδικό τέλος σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου και της σχετικής συλλογικής σύμβασης.

(β) Η USC έκδιδε τιμολόγια στους πελάτες της. Τα τιμολόγια αυτά εκδίδονταν σύμφωνα με τη σχετική συλλογική σύμβαση και το Νόμο και περιλάμβαναν το ειδικό τέλος.

* Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στη συνέχεια καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο {...}.

(γ) Μετά την εισπράξη του ειδικού τέλους, η CSO εξέδιδε τιμολόγια στην USC στη βάση των οποίων τα σχετικά ποσά μεταφέρονταν από την Εταιρεία στην CSO. Η CSO ακολούθως πλήρωνε τη δόση του δανείου.

(δ) Τα διαχειριστικά έξοδα καταβάλλονταν στην USC εφόσον αυτή εκτελούσε την όλη διαδικασία. Αυτά δεν μεταφέρονταν στο Σύνδεσμο.

(ε) Η USC χρέωνε και εισπράττε το ειδικό τέλος εκ μέρους της CSO.

(στ) Το ειδικό τέλος αφορά την εργοδότηση λιμενεργατών και σημειωτών αναφορικά με τη φορτοεκφόρτωση πλοίων.

(η) Λιμενεργάτες χρειάζονται όλα τα πλοία που φορτοεκφορτώνουν εμπορεύματα (είτε αυτά ανήκουν σε εισαγωγείς ή εξαγωγείς ή πλοιοκτήτες που ασκούν οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα). Οι ναυτικοί πράκτορες εκπροσωπούν τα μέρη αυτά.

(θ) Η USC παρείχε την εν λόγω υπηρεσία τουλάχιστον κατά τα έτη 2011 ως 2017.

Ως εκ τούτου, τα διαχειριστικά έξοδα τα οποία βάσει νόμου θα έπρεπε να καταβάλλονται στον ΣΝΠΚ πληρώνονται στην USC και το ειδικό τέλος το οποίο έπρεπε να χρεώνεται από τη CSO χρεωνόταν από τη USC. Επίσης, η USC εισέπραττε και την επιπρόσθετη εισφορά/ χρέωση.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι κατά την προκαταρκτική έρευνα η USC επεξηγώντας τις χρεώσεις που καταγράφονται στα τιμολόγια της σημείωσε ότι αυτές που αναγράφονται ως:

(α) «additional contribution for the repayment of the loan αφορούν την επιπρόσθετη χρέωση και εκδιδόταν ξεχωριστό τιμολόγιο για αυτή τη χρέωση⁶,

(β) «stevedoring charges» αφορούν τις χρεώσεις που προκύπτουν από την εκάστοτε συλλογική σύμβαση, και

(γ) «repayment fee 45% for Cyprus Seaports Operators Ltd», «repayment fee 30% for Cyprus Seaports Operators Ltd» και «Compensation Fund» αφορούν τα απαλλαγμένα από ΦΠΑ εφόσον δεν αποτελούν αντιπαροχή για οποιαδήποτε φορολογητέα συναλλαγή.

3.2 Επιπρόσθετη χρέωση

Η απόφαση για επιβολή επιπρόσθετης εισφοράς λήφθηκε από τον ΣΝΠΚ σε συνεδρία Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης ημερομηνίας 3/9/2012 και σκοπός της ήταν η αποπληρωμή του δανείου που λήφθηκε για εφαρμογή του Νόμου αρ. 58(Ι)/2008.

⁶ Σημειώνεται ότι στα εν λόγω τιμολόγια δεν επιβαλλόταν ΦΠΑ.

Στα πρακτικά της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης ημ. 3/9/2012 στην οποία ήταν παρόντες οι κ.κ Χ. Π. (Πρόεδρος & εκπρόσωπος Shoham Cyprus Ltd), Ρ. Τ. (Αντιπρόεδρος & εκπρόσωπος της Lavar Shipping Vo Ltd), Μ. Π. (εκπρόσωπος της Orphanides & Murat Ltd), Π. Δ. (εκπρόσωπος της Feeder Shipping Agency Network Ltd), Γ. Ο. (εκπρόσωπος της Hull Blyth Araouzos Ltd), Δ. Μ. (εκπρόσωπος της Gulf Agency Cyprus Ltd), Γ. Σ. (εκπρόσωπος της Sarris Shipping Services Ltd), Α. Κ. (εκπρόσωπος της Mediterranean Shipping Co. Cyprus Ltd), Σ. Χ. (εκπρόσωπος της Cyprus Shipping Co Ltd), Γ. Γ. (εκπρόσωπος της Seascope Navigation Ltd), Π. Χ. (εκπρόσωπος της Amathus Aegeas Ltd), Μ. Χ. (εκπρόσωπος της CMA CGM Cyprus Ltd), Α. Π. (εκπρόσωπος της Manda Navigation Co Ltd), Α. Φ. (εκπρόσωπος της A.Phellas Shipping Ltd), Α. Α. (εκπρόσωπος της Albo Navigation Ltd), Τ. Π. (εκπρόσωπος της Albo Navigation Ltd), Σ. Σ. (εκπρόσωπος της Blue Ice Navigation Ltd), Γ. Λ. (εκπρόσωπος της Bomar Navigation Ltd), Α. Κ. (εκπρόσωπος της Comarine Ltd), Κ. Λ. (εκπρόσωπος της Lysaco Shipping & Tours Ltd), Θ. Λ.⁷, Γ. Τ. (εκπρόσωπος της Stemar Shipping Ltd), Α. Β. (εκπρόσωπος της Comarine Ltd), Λ. Κ. (Διευθυντής ΣΝΠΚ) και Γ. Ι. (Διευθυντής USC) καταγράφονται τα ακόλουθα:

«{...}».

Η Επιτροπή σημειώνει ότι στο πρακτικό Γενικής Συνέλευσης ΣΝΠΚ ημερομηνίας 3/9/2012, κατά την οποία υπήρχε απαρτία στο πλαίσιο συζήτησης των επιπρόσθετων εισφορών γίνεται αναφορά σε «σιτηρά ιδιωτών». Σύμφωνα με τις θέσεις του ΣΝΠΚ αυτή η αναφορά δεν αφορούσε σιτηρά που εισήγαγε η ΕΣΚ εφόσον η τελευταία δεν ήταν μέλος του ΣΝΠΚ, δεδομένου ότι, όπως αναφέρουν οι καταγγελλόμενοι ΣΝΠΚ, USC και CSO, η επιπρόσθετη χρέωση αφορούσε εισφορά μόνο από τους ναυτικούς πράκτορες μέλη του. Επίσης, ο ΣΝΠΚ σημείωσε ότι ο προσδιορισμός 'σιτηρά ιδιωτών' κατά τη λήψη απόφασης ήταν αναγκαίος εφόσον η ΕΣΚ δεν ήταν μέλος του ΣΝΠΚ και ως εκ τούτου, δεν θα επιβαλλόταν σ' αυτήν η επιπρόσθετη εισφορά.

Σε συνεδρία του Δ.Σ. του ΣΝΠΚ ημερομηνίας 19/9/2012 με παρόντες τους κ.κ Χ. Π. (Πρόεδρος), Ρ. Τ. (Αντιπρόεδρος), Π. Δ. (Επίτιμος Ταμίας), Γ. Ο., Δ. Μ., Α. Κ., Σ. Χ., Γ. Γ., Α. Π., Κ. Β., Λ. Κ. και Γ. Ι. με τους Μ. Π., Γ. Σ., και Π. Χ. να απουσιάζουν δικαιολογημένα και παρακαθήμενο τον κ. Τ. Π., αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

«{...}»

⁷ Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ενδεχομένως η αναφορά να αφορά τον κ. Θ. Λ., εκπρόσωπο της SALAMIS SHIPPING SERVICES LTD εφόσον δεν συμπεριλαμβάνεται το όνομα Θ. Λ. σε σχετική λίστα που απέστειλε ο ΣΝΠΚ με τα πρόσωπα που παρευρίσκονταν στις συνεδριάσεις (Παράρτημα Γ, Απαντήσεις ΣΝΠΚ ημ. 29/9/2020)

Σε συνεδρία του Δ.Σ. του ΣΝΠΚ ημερομηνίας 25/9/2012 (Παράρτημα 2) με παρόντες τους κ.κ Χ. Π. (Προέδρος), Ρ. Τ. (Αντιπρόεδρος), Π. Δ. (Επίτιμος Ταμίας), Γ. Ο., Σ. Χ., Γ. Γ., Α. Π., Λ. Κ. και Γ. Ι. με τους Μ. Π., Δ. Μ., Γ. Σ., Α. Κ., Π. Χ. και Κ. Β. να απουσιάζουν δικαιολογημένα και παρακαθήμενο τον κ. Τ. Π. αλλά και στην παρουσία του Νομικού Συμβούλου του ΣΝΠΚ κ. Κ. Γ. αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

«{...}»

Σχετική είναι η επιστολή του ΣΝΠΚ ημερομηνίας 26/9/2012 προς όλα τα μέλη και associate μέλη με θέμα: «Κάλυψη του σοβαρού ελλείμματος στην εξόφληση του δανείου μας με επιπρόσθετες εισφορές των Μελών – Ενημέρωση των Μελών για τη χρέωση και είσπραξη τούτων» όπου καταγράφονται τα ακόλουθα:

«Στη συνέχεια της απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μελών της 25^{ης} Σεπτεμβρίου 2012, σας πληροφορούμεν ότι το Διοικητικό μας Συμβούλιο συνέχισε τη μελέτη του ζητήματος και ομόφωνα κατέληξε στα ακόλουθα:

1. Επαναβεβαιώνεται ότι το έλλειμμα του δανείου θα καλύπτεται με επιπρόσθετες εισφορές των Μελών ως Εργοδότες των λιμενεργατών και σημειωτών.
2. Οι επιπρόσθετες εισφορές θα υπολογίζονται με βάση το επισυνημμένο Παράρτημα.
3. Οι επιπρόσθετες εισφορές θα χρεώνονται στα Μέλη και θα εισπράττονται από την «U.S.C. United Stevedoring Co. Ltd» με βάση την υφιστάμενη διαδικασία όπου θα υπάρχει ξεχωριστό τιμολόγιο της U.S.C.
4. Οι επιπρόσθετες εισφορές θα αρχίσουν να καταβάλλονται από τη 1^η Οκτωβρίου 2012.
5. Κάθε Μέλος θα πρέπει να δηλώσει γραπτώς στον Σύνδεσμο πριν τη πιο πάνω ημερομηνία με ποιον από τους δύο τρόπους χρέωσης των εμπορευματοκιβωτίων που μεταφέρει η Εταιρεία επιθυμεί να χρεώνεται.

Η αλλαγή του τρόπου χρέωσης στα εμπορευματοκιβώτια μπορεί να γίνεται κάθε έξι μήνες με νέα γραπτή δήλωση των ενδιαφερομένων Μελών του Συνδέσμου.»

Στην εν λόγω επιστολή επισυνάπτεται παράρτημα στο οποίο καταγράφονται οι επιπρόσθετες εισφορές των μελών για την κάλυψη των ελλειμμάτων στις δόσεις για την εξόφληση του δανείου, οι οποίες θα εφαρμόζονταν από την 1^η Οκτωβρίου 2012.

Η Επιτροπή σημειώνει και το έγγραφο ημερομηνίας 10/4/2017, το οποίο αναφέρεται στα ποσά που χρεώνονταν ως επιπρόσθετη χρέωση πριν από τις 6/3/2017.

Στην Γενική Συνέλευση του ΣΝΠΚ ημερομηνίας, 3/9/2012, σύμφωνα με τον ΣΝΠΚ τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο οι ναυτικοί -πράκτορες μέλη του Συνδέσμου δύνανται να χρεώνουν στους πελάτες τους την επιπρόσθετη χρέωση και ο νομικός σύμβουλος του Συνδέσμου τόνισε στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 25/9/2012 ότι η μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης προσκρούει στις διατάξεις του περί Ανταγωνισμού Νόμου. Ο ΣΝΠΚ αναφέρει ότι τα εν λόγω πρακτικά στάλθηκαν σε όλα τα μέλη του Συνδέσμου για ενημέρωση και είναι θέση του ότι όλα τα Μέλη του Συνδέσμου είχαν ενημερωθεί πλήρως για τη θέση του νομικού συμβούλου στις 26/9/2012 με σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα στο οποίο επισυνάπτονταν τα πρακτικά 25/9/2012.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας, αποστάληκε σχετικό ερώτημα προς όλα τα μέλη του ΣΝΠΚ, οι οποίοι επιβεβαίωσαν ότι αποτελεί πρακτική του ΣΝΠΚ η αποστολή των πρακτικών, ενώ επιβεβαίωσαν την αποστολή των πρακτικών 3/9/2012 και 25/9/2012 στα μέλη του, που μεταξύ αυτών είναι οι ναυτικοί πράκτορες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες εταιρείες.

Σύμφωνα με τους καταγγελλόμενους ΣΝΠΚ, USC και CSO το ύψος της επιπρόσθετης χρέωσης υπολογίστηκε λαμβάνοντας υπόψη το οικονομικό έλλειμα που είχε δημιουργηθεί και συσσωρευτεί μέχρι το έτος 2012 (το οποίο θα επέφερε καθυστέρηση στην αποπληρωμή του δανείου και/ή αθέτηση της δανειακής υποχρέωσης της CSO και συνεπακόλουθη πτώχευση της ίδιας) και τη μείωση του όγκου των διακινούμενων φορτίων μέσω των Κυπριακών λιμανιών. Η απόφαση για επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης λήφθηκε από τα Μέλη του Συνδέσμου σε Γενική Συνέλευση στην οποία ήταν παρόν και ο τότε νομικός σύμβουλος του Συνδέσμου. Μετά τη λήψη της πιο πάνω απόφασης, ο ΣΝΠΚ έδωσε οδηγίες στην USC όπως προχωρήσει με την επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης αποκλειστικά στα Μέλη του Συνδέσμου. Η επιπρόσθετη χρέωση εφαρμόστηκε από την USC γιατί η USC ήταν εκ των πραγμάτων υπεύθυνη για την επιβολή και είσπραξη του ειδικού τέλους. Η USC μετέφερε τα σχετικά ποσά στην CSO η οποία πλήρωνε τη δόση του δανείου. Ανέφεραν ότι η απόφαση για την επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης ήταν απόρροια και όχι υποχρέωση εκ του Νόμου. Λόγω του οικονομικού ελλείματος που είχε παρουσιαστεί, τα Μέλη του Συνδέσμου αποφάσισαν την επιβολή της επιπρόσθετης χρέωσης ούτως ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε καθυστέρηση στην πληρωμή των δόσεων του δανείου και/ή αθέτηση της δανειακής υποχρέωσης της CSO και η συνεπακόλουθη πτώχευση της. Η επιπρόσθετη χρέωση επιβαλλόταν μόνο σε ναυτικούς πράκτορες- Μέλη του Συνδέσμου. Η επιβολή εφαρμοζόταν σε όλα τα λιμάνια της Κύπρου. Όσον αφορά το λιμάνι Βασιλικού, η επιβολή εφαρμοζόταν μόνο σε περίπτωση που ο ναυτικός πράκτορας που εκπροσωπούσε πλοία στο λιμάνι Βασιλικού ήταν Μέλος του Συνδέσμου και τα εν λόγω πλοία μετέφεραν ιδιωτικά φορτία. Η επιπρόσθετη χρέωση αφορούσε σύμφωνα με τους καταγγελλόμενους μόνο την αποπληρωμή του δανείου. Όλα τα ποσά τα οποία

σχετίζονται με την επιπρόσθετη αυτή χρέωση μεταφερθήκαν στην CSO προς αποπληρωμή του δανείου. Η επιπρόσθετη χρέωση άρχισε να επιβάλλεται στις 1 Οκτωβρίου 2012 και τερματίστηκε στη Λεμεσό στις 31 Ιανουαρίου 2017 και στη Λάρνακα στις 6 Μαρτίου 2017 με την ανάληψη καθηκόντων από τους νέους διαχειριστές των λιμανιών και στο Βασιλικό στις 28/3/2017. Σημειώνουν ότι όταν ανέλαβαν οι νέοι διαχειριστές των λιμανιών στη Λεμεσό και η Αρχή Λιμένων στη Λάρνακα, τα Μέλη του Συνδέσμου είχαν απαλλαχθεί από την ευθύνη των φορτοεκφορτώσεων των πλοίων. Την ευθύνη αυτή ανέλαβαν οι διαχειριστές με την εργοδότηση εγγεγραμμένων λιμενεργατών και σημειωτών όπου στις τιμές τους χρεώνουν και το στοιβαδορικό κόστος. Επομένως την αποπληρωμή του δανείου με βάση τον Νόμο την ανέλαβαν εξ' ολοκλήρου οι διαχειριστές, οι οποίοι είναι και αυτοί εργοδότες των λιμενεργατών. Ως εκ τούτου, μετά το 2017, τα Μέλη του Συνδέσμου δεν είχαν πλέον καμία υποχρέωση για την εξόφληση του δανείου και γι' αυτό και καταργήθηκε και η επιπρόσθετη χρέωση. Η απόφαση για επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης λήφθηκε από τα ίδια πρόσωπα στα οποία θα επιβαλλόταν η επιπρόσθετη χρέωση, δηλ. τους ναυτικούς πράκτορες- Μέλη του Συνδέσμου. Για το λόγο αυτό δεν χρειάστηκε οποιαδήποτε άλλη ενημέρωση. Όσον αφορά την Εταιρεία και την CSO, σημειώνεται ότι τα Μέλη της USC είναι και Μέλη του Συνδέσμου και η CSO ιδρύθηκε από Μέλη του Συνδέσμου.

Επισημαίνεται ότι ο ΣΝΠΚ σημείωσε ότι πριν αποφασιστεί η επιπρόσθετη εισφορά εξέτασε την εναλλακτική της επέκτασης του δανείου πέραν των 15 ετών, αλλά αυτή η εναλλακτική δεν ήταν εφικτή λόγω του επιπρόσθετου κόστους και της έλλειψης πολιτικής βούλησης για τροποποίηση του σχετικού νόμου.

Σύμφωνα με το ΣΝΠΚ: «*Η απόφαση για επιβολή της επιπρόσθετης εισφοράς πάρθηκε το 2012 λαμβάνοντας υπόψη τον μειωμένο όγκο φορτίων που διακινείτο μέσω των λιμανιών και την διαφαινόμενη οικονομική κρίση η οποία, όπως σωστά προβλέφθηκε από τον Σύνδεσμο, θα είχε ως αποτέλεσμα να μην συμπληρώνεται το ποσό της δόσης του δανείου που έλαβε ο Σύνδεσμος αναφορικά με τις αποζημιώσεις των λιμενεργατών. Τα μέλη του Συνδέσμου αποφάσισαν όπως εφαρμοστεί η επιπρόσθετη εισφορά με σκοπό να καταστεί δυνατή η αποπληρωμή του δανείου σε διάστημα 15 ετών, όπως προβλέπεται από τον Περί Ειδικού Τέλους επί των Απολαβών των Λιμενεργατών και Σημειωτών Νόμο του 2018 και να αποφευχθούν οι υψηλοί τόκοι υπερημερίας που θα επέβαλλαν οι τράπεζες. Το ύψος των εισφορών ανά φορτίο υπολογίστηκε κατόπιν μελέτης του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία εγκρίθηκε από τα μέλη του Συνδέσμου. Τα ποσά αυτά υπολογίστηκαν με τρόπο κατά τον οποίο το βάρος της επιπρόσθετης εισφοράς θα κατανεμόταν ανάμεσα στα διάφορα είδη φορτίων. [...]*

οι προβλέψεις του Συνδέσμου ήταν εν τέλει σωστές. Πράγματι, λόγω της οικονομικής ύφεσης, δημιουργήθηκε κατ' επανάληψη έλλειμμα αναφορικά με την εξόφληση του δανείου.»⁸.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι καταγγέλλουσες διαφωνούν με τον ΣΝΠΚ ως προς το ύψος της επιπρόσθετης χρέωσης λόγω του ότι ως αναφέρουν δεν έλαβε επαρκώς υπόψη ή/ και αγνόησε τα επίσημα στατιστικά του αρμόδιου Υπουργείου από τα οποία προκύπτει ότι ο όγκος εισαγωγών στον τομέα δραστηριοποίησης των καταγγελλουσών ήταν πολύ μεγαλύτερος και σε κάθε περίπτωση θα έπρεπε να λάβει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να λάβει το ποσό που αναλογούσε σε κάθε εταιρεία ή / και να μην προβαίνει σε διακριτική μεταχείριση σε βάρος των καταγγελλουσών, ως και η σχετική καταγγελία προς την ΕΠΑ.⁹ Είναι επίσης η θέση τους ότι ο ΣΝΠΚ με τη συμπεριφορά και την πρακτική που ακολουθούσε εξανάγκαζε τις καταγγέλλουσες να καταβάλλουν το Additional Contribution for the repayment of the loan.

Σύμφωνα με τη USC η επιπρόσθετη χρέωση δεν επιβλήθηκε στην Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου εφόσον δεν ήταν ναυτικός πράκτορας - Μέλος του Συνδέσμου. Η επιπρόσθετη αυτή χρέωση αφορούσε την καταβολή της δόσης του δανείου και ουδεμία σχέση είχε με μη Μέλη του Συνδέσμου. Η επιπρόσθετη χρέωση δεν επιβλήθηκε ποτέ στις καταγγέλλουσες εταιρείες αλλά στους ναυτικούς πράκτορες- Μέλη του Συνδέσμου που εκπροσωπούν τις εταιρείες αυτές. Η USC δηλαδή χρέωνε και είσπραττε την επιπρόσθετη χρέωση μόνο από τους ναυτικούς πράκτορες- Μέλη του Συνδέσμου. Προς επίρρωση της θέσης αυτής, ο ΣΝΠΚ απέστειλε σχετικό πίνακα στον οποίο καταγράφονται οι εταιρείες που πλήρωσαν το επιπρόσθετο τέλος οι οποίες αποτελούν όλες μέλη του ΣΝΠΚ¹⁰.

Οι καταγγέλλουσες ανέφεραν ότι κατέβαλλαν ανελλιπώς, όλο το ποσό της επιπρόσθετης χρέωσης, γεγονός το οποίο, ως οι ίδιες αναφέρουν, δεν αμφισβητείται από τις καταγγελλόμενες εταιρείες, οι οποίες συνέχισαν και συνεχίζουν μέχρι σήμερα να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους προς τις καταγγέλλουσες εταιρείες, χωρίς να έχουν προβάλει οποιαδήποτε αξίωση εναντίον των καταγγελλουσών εταιρειών. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας ζητήθηκαν από τις καταγγέλλουσες αποδεικτικά στοιχεία ως προς τις χρεώσεις που υπέστησαν. Σε απάντηση του σχετικού αιτήματος, οι καταγγέλλουσες ανέφεραν ότι δεν έχουν ανεύρει στα αρχεία τους τα σχετικά αποδεικτικά πληρωμής της επιπρόσθετης χρέωσης/ αύξησης, καίτοι έχουν καταβάλει τα ποσά αυτά. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι ναυτικοί πράκτορες που εξυπηρετούσαν της καταγγέλλουσες δεν αμφισβητούν την πληρωμή του επιπρόσθετου τέλους από αυτές.

⁸ Επιστολή ημερομηνίας 29/9/2020.

⁹ Επιτροπή ημερομηνίας. 30/7/2020.

¹⁰ Επιστολή ημερομηνίας 3/6/2020.

Οι καταγγέλλουσες αναφέρουν ότι ως δεικνύουν τα τιμολόγια που απέστειλε η USC, χρέωνε, μεταξύ άλλων τις χρεώσεις των λιμενεργατών (stevedoring charges), διαχειριστικά τέλη (administration fees), το τέλος που αναφέρει το άρθρο 3 του Νόμου αρ. 58(Ι)/2008 για την εξόφληση του δανείου, compensation fund και το τέλος για την παροχή υπηρεσιών της USC. Σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες η επιπρόσθετη χρέωση / αύξηση επιβαλλόταν χωρίς οποιαδήποτε νομοθετική πρόνοια από την USC σε αυτές. Αναφορικά με τα τιμολόγια που εκδίδονταν από τη USC στους ναυτικούς πράκτορες, οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι παρά το ότι το σχετικό ποσό (Additional Contribution for the repayment of loan) επιβαλλόταν σε Ναυτικό Πράκτορα και εκδιδόταν το σχετικό τιμολόγιο στο όνομα του ναυτικού πράκτορα, εντούτοις έκαστος πράκτορας με σχετική χρεωστική σημείωση μετακυλούσε το κόστος στις καταγγέλλουσες. Προσθέτουν δε ότι: «δεν υπήρχε επιλογή αποπληρωμής του ποσού από τους ίδιους τους ναυτικούς πράκτορες, χωρίς να μετακυλιέται το κόστος αυτό στις καταγγέλλουσες αφού το ποσό που λάμβαναν ως αντιπαροχή για τις υπηρεσίες τους προς τις καταγγέλλουσες ήταν πολύ μικρότερο σε σχέση με το ποσό που αντιστοιχούσε στο λεγόμενο *Additional Contribution for the repayment of the loan*»¹¹.

Επίσης, οι καταγγέλλουσες σημειώνουν ότι η επιπρόσθετη εισφορά/ αύξηση χρέωσης τερματίστηκε τον Απρίλιο του 2017¹², όταν άρχισε να ισχύει η νέα αναθεωρημένη ταρίφα την οποία επέβαλλε η Αρχή Λιμένων Κύπρου, η οποία συμπεριλαμβάνει το λιμενεργατικό κόστος. Ο ΣΝΠΚ ανέφερε ότι η επιπρόσθετη εισφορά σταμάτησε να εισπράττεται στη Λάρνακα στις 5/3/2017 όταν ανέλαβε η ΑΛΚ τη διαχείριση του λιμανιού και στη Λεμεσό στις 31/1/2017 όταν ανέλαβαν τη διαχείριση του λιμανιού οι νέοι διαχειριστές. Οι καταγγέλλουσες αναφέρουν ότι η Αρχή Λιμένων Κύπρου αρνήθηκε να εισπράττει την επιπρόσθετη εισφορά/ αύξηση χρέωσης, λόγω του ότι τη θεώρησε παράνομη. Επ' αυτού επισημαίνεται ότι η Αρχή Λιμένων Κύπρου έχει δηλώσει ότι τιμολογεί και εισπράττει σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς της.

Σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες το ποσό της επιπρόσθετης εισφοράς/ χρέωσης / αύξησης ανερχόταν για όλα τα χρόνια για την εταιρεία Soya Mills (Cyprus) Ltd στα €{...}, για την AGS Agrotrading Limited στα €{...}, για τον ΣΟΠΑΖ στα €{...}, για την Arezita GRAIN Company Ltd στα €{...} και για την M.Δ. Cyprus Soya Limited στα €{...}. Οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι η αρχική επιπρόσθετη χρέωση ανερχόταν για την εταιρεία Soya Mills (Cyprus) Ltd στα €{...}, για την AGS Agrotrading Limited στα €{...}, για τον ΣΟΠΑΖ στα €{...}, για την Arezita GRAIN Company Ltd στα €{...} και για την M.D. Cyprus Soya Limited στα €{...}.

¹¹ Επιστολή ημερομηνίας 30/7/2020.

¹² Επισημαίνεται ότι με μεταγενέστερη επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021 οι καταγγέλλουσες υποστήριξαν ότι δεν τερματίστηκε η επιπρόσθετη χρέωση.

Αναφορικά με την επιβολή ειδικού τέλους στα χύδην φορτία, δηλαδή στα φορτία που αφορούσαν εισαγωγές των καταγελλουσών, ο ΣΝΠΚ ανέφερε¹³: «Στα χύδην φορτία υπολογίζουμε ότι η μείωση του λιμενεργατικού κόστους έφθασε μέχρι το 52% (ανάλογα με το είδος του φορτίου και τον εξοπλισμό, κόστος το οποίο περιλάμβανε και την εισφορά για την απόσβεση του δανείου σύμφωνα με το Νόμο.» Προς τούτο, ο ΣΝΠΚ κάνει αναφορά σε συγκεκριμένο πλοίο που προσέγγισε το λιμάνι Λάρνακας στις 13/10/2008 μεταφέροντας 3076 τόνους σόγια για εκφόρτωση και το οποίο έμεινε στο λιμάνι μέχρι τις 14/10/2008. Ο ΣΝΠΚ αναφέρει ότι η χρέωση από την USC με βάση τη νέα συλλογική σύμβαση ήταν €1.804,86 ενώ εάν εφαρμοζόταν η παλιά συλλογική σύμβαση το λιμενεργατικό κόστος θα ανερχόταν στα €3.742 (δηλαδή μείωση κατά €0,63 τον τόνο.). Ο ΣΝΠΚ σημειώνει ότι εάν στην εν λόγω χρέωση προστίθεντο και η επιπρόσθετη εισφορά, το ποσό θα αυξανόταν σε €2.727,66. Στη βάση αυτών των υπολογισμών καταλήγει ότι τόσο οι ναυτικοί πράκτορες όσο και οι πελάτες τους επωφελήθηκαν τις εξοικονομήσεις εφόσον αυτές ήταν καθολικές και γι' αυτό το λόγο η σύναψη του δανείου και η εξόφληση του σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού νόμου ήταν προς όφελός τους.»

Σε σχέση με τα ποσά που εισπράχθηκαν αναφορικά με την επιβολή επιπρόσθετου τέλους, αποστάληκε από τον ΣΝΠΚ σχετική λίστα όπου διαφαίνεται ότι το συνολικό ποσό που συλλέχθηκε σε σχέση με τα σιτηρά ήταν το τρίτο μεγαλύτερο¹⁴.

Θέσεις αναφορικά με την πρακτική που ακολουθήθηκε για την ΕΣΚ, ήτοι τη μη επιβολή του ειδικού τέλους

Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι καταγγέλλουσες ανέφεραν ότι: «όλες οι Εταιρείες που χρησιμοποιούσαν τις υπηρεσίες του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων ήταν υποχρεωμένοι να καταβάλλουν ειδικό τέλος προς αποπληρωμή του δανείου, κάτι το οποίο οι καταγγέλλουσες Εταιρείες δεν γνωρίζουν αν κατέβαλλε η Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου.».

Οι καταγγέλλουσες ανέφεραν ότι αυτό είχε σαν συνέπεια την αύξηση των λειτουργικών εξόδων των καταγελλουσών εταιρειών και τη μείωση του περιθωρίου κέρδους τους. Αντίστοιχα, οι καταγελλόμενες εταιρείες ζητούσαν, χωρίς καμία νομοθετική εξουσιοδότηση την καταβολή της επιπρόσθετης χρέωσης/ αύξησης, ενώ δεν προέβαιναν σε αντίστοιχη απαίτηση από την Επιτροπή Σιτηρών. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες η ΕΣΚ είχε την ευχέρεια να έχει μεγαλύτερο μερίδιο κέρδους, αφού δεν είχε τα αντίστοιχα λειτουργικά έξοδα με τις καταγγέλλουσες εταιρείες, επωφελομένη από την μη καταβολή της επιπρόσθετης εισφοράς/ χρέωσης. Επίσης, σημείωσαν ότι η ΕΣΚ αντιμετώπιζε και αντιμετωπίζει διάφορα οικονομικά

¹³ Επιστολή ημερομηνίας 29/9/2020

¹⁴ Επιστολή της USC ημερομηνίας 29/9/2020

προβλήματα και ότι η εξοικονόμηση της επιπρόσθετης εισφοράς/ χρέωσης / αύξησης από την ΕΣΚ της παρείχε την ευχέρεια, κατά την εκτίμηση των καταγγελλουσών να διατηρήσει τη θέση της στην αγορά και να παραμείνει ανταγωνιστική στη σχετική αγορά, εξοικονομώντας διάφορα λειτουργικά έξοδα, τα οποία οι καταγγέλλουσες εταιρείες έφεραν. Προς απόδειξη των ισχυρισμών τους παραπέμπουν σε δημοσίευμα του ηλεκτρονικού Τύπου «sigmalive» που αναφέρει ότι η ΕΣΚ οδεύει προς ιδιωτικοποίηση. Οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι η ΕΣΚ ήταν ο αποδέκτης της διακριτικής μεταχείρισης χωρίς ωστόσο να γνωρίζουν κατά πόσο υπήρχε σχετική συνεννόηση μεταξύ των καταγγελλόμενων.

Η ΕΣΚ ανέφερε ότι δεν επιβαρυνόταν με την επιπρόσθετη χρέωση που φαίνεται ότι επιβλήθηκε από τον Σεπτέμβριο του 2012. Η ΕΣΚ εξακολουθούσε να καταβάλλει κανονικά την αξία των τιμολογίων που εκδίδονταν σε αυτή, {...}. Η ΕΣΚ {...}. Η ΕΣΚ ανέφερε ότι για όλα της τα πλοία ο πωλητής του φορτίου έχει την ευθύνη ορισμού του πράκτορα του πλοίου, παραπέμποντας στους Γενικούς όρους της ΕΣΚ (General tender terms for the import of grain by the Cyprus Grain Commission), στη βάση των οποίων ο πωλητής έχει την ευθύνη ορισμού και πληρωμής του ναυτικού πράκτορα για κάθε πλοίο.

Η USC αναφέρει ότι κατά τα έτη 2011 μέχρι 2017 η ΕΣΚ ήταν πελάτης της USC που ενεργούσε ως εργοδότης των λιμενεργατών και σημειωτών που αναλάμβαναν την εκφόρτωση των πλοίων της ΕΣΚ. Σύμφωνα με τη USC η επιπρόσθετη χρέωση δεν επιβλήθηκε στην ΕΣΚ εφόσον δεν ήταν ναυτικός πράκτορας - Μέλος του Συνδέσμου. Η επιπρόσθετη αυτή χρέωση αφορούσε την καταβολή της δόσης του δανείου και ουδεμία σχέση είχε με μη Μέλη του Συνδέσμου. Η επιπρόσθετη χρέωση δεν επιβλήθηκε ποτέ στις καταγγέλλουσες εταιρείες, αλλά στους ναυτικούς πράκτορες- Μέλη του Συνδέσμου που εκπροσωπούν τις εταιρείες αυτές. Η USC δηλαδή χρέωνε και είσπραττε την επιπρόσθετη χρέωση μόνο από τους ναυτικούς πράκτορες- Μέλη του Συνδέσμου. Επίσης, η USC σημείωσε ότι οποιαδήποτε επιχείρηση θα μπορούσε να προβεί από μόνη της στην υποβολή αιτήσεων στο Γραφείο Εργασίας για την εγγραφή και κατανομή λιμενεργατών στα πλοία της και αυτή ήταν η διαδικασία που ακολούθησε η ΕΣΚ. Επί τούτου η USC απέστειλε αιτήσεις της ΕΣΚ στο Γραφείο Εργασίας και σχετικά τιμολόγια που εκδόθηκαν στην ΕΣΚ από τη USC, όπου φαίνεται ότι δεν επιβαλλόταν η επιπρόσθετη χρέωση στην ΕΣΚ αφού δεν αποτελούσε μέλος του ΣΝΠΚ. Συγκεκριμένα διευκρίνισε ότι η επιβολή της επιπρόσθετης χρέωσης είχε άμεση σχέση με το ποιος είναι ο αιτητής στις αιτήσεις του Γραφείου Εργασίας, δηλ. εάν η ΕΣΚ προέβαινε στην αίτηση, τότε δεν θα επιβαλλόταν η επιπρόσθετη χρέωση, ενώ αντίθετα εάν η αίτηση συμπληρωνόταν από ναυτικό πράκτορα-μέλος του ΣΝΠΚ η επιπρόσθετη χρέωση θα επιβαλλόταν. Σχετικά

απέστειλε σχετικό πίνακα στον οποίο καταγράφονται οι εταιρείες που πλήρωσαν το επιπρόσθετο τέλος οι οποίες αποτελούν όλες μέλη του ΣΝΠΚ¹⁵.

Η εταιρεία -ναυτικός πράκτορας που εξυπηρετούσε την ΕΣΚ – {...}, σημείωσε ότι ο ναυτικός πράκτορας είναι αντιπρόσωπος του πλοίου καθώς και ότι οι χρεώσεις λιμενεργατών γίνονταν απευθείας μεταξύ Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου και USC United Stevedoring Ltd. Επίσης σημείωσε ότι δεν γνωρίζει γιατί γινόταν η χρέωση καθώς δεν είναι μέτοχοι της USC και τα λιμενεργατικά χρεώνονταν απευθείας προς τους παραλήπτες του φορτίου. Η USC ανέφερε σχετικά με την εν λόγω εταιρεία ότι η επιπρόσθετη χρέωση δεν επιβαλλόταν σ' αυτή γιατί ουδέποτε κατά την περίοδο της επιβολής της επιπρόσθετης χρέωσης δεν είχε ως πρακτορείο δηλώσει στο Γραφείο Εργασίας οποιοδήποτε πλοίο για να του εκχωρήσουν λιμενεργάτες για φορτοεκφόρτωση φορτίων¹⁶, κάτι το οποίο επιβεβαιώνει και η USC και ΣΝΠΚ¹⁷.

Ενημέρωση καταγγελλουσών για επιβολή επιπρόσθετου τέλους

Αναφορικά με την οποιαδήποτε ενημέρωση έγινε σχετικά με το επιπρόσθετο τέλος/ εισφορά, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι καταγγέλλουσες αναφέρουν ότι η επιπρόσθετη εισφορά/ αύξηση/ χρέωση τους ανακοινώθηκε και/ή γνωστοποιήθηκε με επιστολή ημερομηνίας 26/9/2012 που απέστειλε ο ΣΝΠΚ προς τα μέλη και Associates μέλη του¹⁸. Επισημαίνεται ότι οι καταγγέλλουσες κατόπιν ερωτήματος που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τον τρόπο που ενημερώθηκαν για την καταβολή της επιπρόσθετης χρέωσης, απέστειλαν 2 έγγραφα τα οποία αφορούν ενημερώσεις σε σχέση με το επιπρόσθετο τέλος, με κανένα εκ των δύο να απευθύνεται στις καταγγέλλουσες.

Οι καταγγέλλουσες ανέφεραν ότι μετά την επιβολή της επιπρόσθετης προσφοράς προέβησαν σε διάφορες προφορικές αντιδράσεις τόσο προς τους ναυτικούς πράκτορες με τους οποίους συνεργάζονταν όσο και προς τον ίδιο το ΣΝΠΚ. Αναφέρουν ότι από τις απαντήσεις που είχαν λάβει από το ΣΝΠΚ είχαν αντιληφθεί ότι η καταβολή της επιπρόσθετης εισφοράς ήταν υποχρεωτική για όλους και σε περίπτωση άρνησης καταβολής της τότε δεν θα παραχωρούνται λιμενεργάτες για την εκφόρτωση των προϊόντων ή και των φορτίων από τα πλοία. Στη συνέχεια αφού αντιλήφθηκαν ότι η ΕΣΚ δεν πλήρωνε την επιπρόσθετη εισφορά προχώρησαν σε καταγγελία στην Επιτροπή και προς τούτο αναφέρθηκαν στην επιστολή ημερομηνίας 10/4/2017 που απέστειλε η AGS Agrottrading στο ΣΝΠΚ. Επίσης, προχώρησαν σε καταχώριση αγωγής στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού.

¹⁵ Επιστολή ημερομηνίας 3/6/2020.

¹⁶ Επιστολή ημερομηνίας 3/6/2020.

¹⁷ Σημειώνεται ότι στη λίστα με τους ναυτικούς πράκτορες που κατέβαλαν την επιπρόσθετη εισφορά δεν συμπεριλαμβάνεται η {...}. Απαντήσεις USC ημ. 29/9/2020, Παράρτημα Γ(2).

¹⁸ Επιστολή καταγγελλουσών ημερομηνίας 17/9/2019 και επιστολή ημερομηνίας 3/12/2018, Παράρτημα 11.

Άλλη εταιρεία που δραστηριοποιείται στην εισαγωγή σιτηρών και εξυπηρετείται από ναυτικό πράκτορα που εξυπηρετεί και κάποιες εκ των καταγγελλουσών, Η εταιρεία {...} ανέφερε ότι είχε ενημερωθεί από τον ναυτικό πράκτορά της (ΝΠ1^{**}) για την επιπρόσθετη χρέωση, ότι τιμολογείτο το ποσό από τον πράκτορά της στο τέλος της εκφόρτωσης κάθε φορτίου, ότι όλες οι πληρωμές πραγματοποιούνται απευθείας με τον πράκτορά της βάσει του τιμολογίου της USC το οποίο επισυναπτόταν, καθώς και ότι η αύξηση αφορούσε περίπου €0,20/μ.τ..

Σε ερώτημα που υποβλήθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα ως προς το κατά πόσο υπήρξε σχετική ενημέρωση για την χρέωση αυτού του επιπρόσθετου τέλους, οι καταγγελλόμενοι ΣΝΠΚ, USC και CSO ανέφεραν ότι ενημερώθηκαν τα Μέλη του ΣΝΠΚ τα οποία και έπρεπε να καταβάλουν την επιπρόσθετη εισφορά. Ο ΣΝΠΚ σημείωσε ότι τα σχετικά με το θέμα πρακτικά αποστάληκαν σ' όλα τα μέλη του Συνδέσμου, ενώ αποστάληκε και σχετική επιστολή ημερομηνίας 26/9/2012.

Η Επιτροπή σημείωσε ότι σύμφωνα με τη USC δεν υπάρχουν πρακτικά συνελεύσεων της ίδιας στα οποία αποφασίζεται η επιβολή της επιπρόσθετης χρέωσης στους ναυτικούς πράκτορες-μέλη του ΣΝΠΚ, εφόσον όλα τα μέλη της USC είναι και μέλη του ΣΝΠΚ και ως εκ τούτου, ενημερώνονταν στις συνελεύσεις του ΣΝΠΚ. Σημείωσε ότι επειδή η επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης αφορούσε μόνο ναυτικούς πράκτορες-μέλη του ΣΝΠΚ δεν χρειάστηκε οποιαδήποτε περαιτέρω ενημέρωση από την ίδια.

Θέσεις ναυτικών πρακτόρων και USC αναφορικά με τιμολόγια

Οι καταγγέλλουσες εξυπηρετούνταν από τους ναυτικούς πράκτορες ΝΠ2, ΝΠ3, ΝΠ1, ΝΠ4, και η ΕΣΚ από δύο (2) άλλους ναυτικούς πράκτορες, τη {...} {...} και τη {...}.

Αναφορικά με τα τιμολόγια που εκδίδονταν από τη USC στους ναυτικούς πράκτορες, οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι παρά το ότι το σχετικό ποσό (Additional Contribution for the repayment of loan) επιβαλλόταν σε Ναυτικό Πράκτορα και εκδιδόταν το σχετικό τιμολόγιο στο όνομα του ναυτικού πράκτορα, εντούτοις έκαστος πράκτορας με σχετική χρεωστική σημείωση μετακυλούσε το κόστος στις καταγγέλλουσες. Ως αποδεικτικό απέστειλαν σχετικές χρεωστικές σημειώσεις ή/ και τιμολόγια. Επίσης σημείωσαν ότι δεν υπάρχει γραπτή συμφωνία με τους ναυτικούς πράκτορες με τους οποίους συνεργάζονται. Επισημαίνεται ότι σε απαντήσεις τους ημερομηνίας 30/7/2020 ανέφεραν γενικά ότι στα τιμολόγια αναγραφόταν το όνομα της εκάστοτε καταγγέλλουσας εταιρείας χωρίς όμως αυτό να μπορεί να επιβεβαιωθεί από τα τιμολόγια που αποστάληκαν από τις καταγγέλλουσες, τα οποία δεικνύουν ότι αυτό γινόταν

^{**} Οι αναφορές σε «ΝΠ1» (Ναυτικός Πράκτορας 1), «ΝΠ2», «ΝΠ3» και «ΝΠ4» αφορούν σημεία στα οποία καταγράφονται ναυτικοί πράκτορες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες και/ ή άλλους πελάτες, τα οποία έχουν κριθεί ως εμπιστευτικής φύσεως πληροφορίες/ επιχειρηματικά απόρρητα.

μόνο στην περίπτωση των ναυτικών πρακτόρων ΝΠ2 για την Agrotrading Ltd και ΝΠ4 για τις Agrotrading Ltd, Sopaz Co Ltd, Arezita Trading Ltd.

Ο ΣΝΠΚ και η USC ανέφεραν ότι δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν τα ποσά που λαμβάνουν οι ναυτικοί πράκτορες από τους πελάτες τους ως αντιπαροχή για τις υπηρεσίες που παρέχουν, εφόσον το ζήτημα αυτό έγκειται στην ιδιωτική συμφωνία μεταξύ των ναυτικών πρακτόρων και των πελατών τους¹⁹.

Σημειώνεται ότι από τα τιμολόγια που αποστάληκαν στο πλαίσιο της έρευνας φαίνεται ότι η χρέωση «Additional Contribution for the repayment of loan» από την USC δεν έχει εκδοθεί προς τις καταγγέλλουσες αλλά προς τον 'agent'. Συγκεκριμένα για την επιπρόσθετη εισφορά η USC εξέδιδε ξεχωριστό τιμολόγιο σε σχέση με τις άλλες της χρεώσεις. Περαιτέρω σημειώνεται ότι στις απαντήσεις των καταγγελλουσών ημερομηνίας 3/12/2018:

1. τα τιμολόγια του Παραρτήματος 1 που αφορούν τη Soya Mills έχουν εκδοθεί από την USC προς την ΝΠ1.
2. Τα τιμολόγια του Παραρτήματος 2 που αφορούν την Agrotrading Ltd έχουν εκδοθεί από την USC προς την ΝΠ2. Σε μετέπειτα στάδιο αποστάληκαν τιμολόγια προς την ΝΠ2 "for Agrotrading Ltd".
3. Τα τιμολόγια του Παραρτήματος 3 που αφορούν τον Συνεργατικό Οργανισμό Παραγωγής Ζωοτροφών έχουν εκδοθεί από τη USC προς την ΝΠ4.
4. Τα τιμολόγια του Παραρτήματος 3 που αφορούν τον Συνεργατικό Οργανισμό Παραγωγής Ζωοτροφών έχουν εκδοθεί από τη USC προς την ΝΠ4 "for A/c of Sopaz Co Ltd (Nicosia)" και κάποια προς την ΝΠ1.
5. Τα τιμολόγια του Παραρτήματος 4 που αφορούν την Cyprus Soya Ltd έχουν εκδοθεί από τη USC προς την ΝΠ3.
6. Τα τιμολόγια του Παραρτήματος 5 που αφορούν την Arezita Grain Co. Ltd έχουν εκδοθεί από τη USC προς την ΝΠ4 "for A/c of Arezita Trading Ltd".

Η εταιρεία ΝΠ2 στην επιστολή της ημερομηνίας 14/11/2019 που απέστειλε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας, ανέφερε ότι υπήρχε προφορική συμφωνία με την AGS για την παροχή των υπηρεσιών της σύμφωνα με την ταρίφα του ΣΝΠΚ και της ΑΛΚ, η οποία προέβλεπε την άμεση πληρωμή (τοις μετρητοίς) των χρεώσεων της ΝΠ2, επισυνάπτοντας και οποιεσδήποτε σχετικές χρεώσεις από τρίτους. Η ΝΠ2 σημείωσε όλα τα ποσά που της χρέωνε η USC, συμπεριλαμβανομένου και του additional contribution for the repayment of loan, τα οποία ακολούθως χρέωνε στην AGS επισυνάπτοντας τη σχετική χρέωση της USC. Σημείωσε ότι η χρέωση με την ένδειξη «additional contribution for the repayment of loan» αφορούσε την επιπρόσθετη εισφορά για την αποπληρωμή του δανείου του ΣΝΠΚ για την αποζημίωση των

¹⁹ Απαντήσεις ημερομηνίας 29/9/2020.

λιμενεργατών. Σημείωσε ότι είχε ενημερώσει προφορικά την AGS για αυτή την επιπρόσθετη χρέωση και ότι η τακτική πληρωμής των τιμολογίων της USC ήταν η ίδια για όλα τα φορτία πουπρακτόρευε. Το κόστος ως ανέφερε μετακυλιόταν στους παραλήπτες σύμφωνα με το σχετικό τιμολόγιο, ενώ επιπλέον χρέωνε την αμοιβή της, καθώς και την ταρίφα του ΣΝΠΚ.

Η εταιρεία ΝΠ4 σε επιστολή της ημερομηνίας 14/11/2019 που απέστειλε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας σημείωσε ότι κατά τα έτη 2011-2017 παρείχε υπηρεσίες στην ΣΟΠΑΖ, στην Arezita (ακολούθως Miloubar), και σε ακόμα {...} επιχειρήσεις. Σημείωσε ότι δεν υπήρχε γραπτή συμφωνία για τις χρεώσεις της, ενώ επεσήμανε ότι όλες οι χρεώσεις που λάβανε από την USC θεωρούνταν ως στοιβαδορικό κόστος στο σύνολό τους και έτσι χρεώνονταν στους πελάτες.

Η εταιρεία ΝΠ3 σε επιστολή της ημερομηνίας 14/11/2019 που απέστειλε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας σημείωσε ότι δεν έχει γραπτή συμφωνία με την M.D. Soya παρά μόνο προφορική συμφωνία να μην χρεώνουν την τελευταία οτιδήποτε που αφορά υπηρεσίες της ΝΠ3 για τα φορτία της παρά μόνο να επισυνάπτει τα τιμολόγια της USC και να τα πληρώνει η MD Soya στη ΝΠ3. Η M.D. Cyprus κατέβαλλε όλο το ποσό της χρέωσης συμπεριλαμβανομένου του ποσού που αφορούσε την επιπρόσθετη χρέωση και ποτέ δεν αμφισβήτησε ή αρνήθηκε να πληρώσει οτιδήποτε ποσό κατά το στάδιο της πληρωμής.

Σύμφωνα με τη USC οποιαδήποτε επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης από μέλη του ΣΝΠΚ και μέλη της ίδιας στους πελάτες τους δεν έγινε εις γνώση της. Σημειώνει ότι τα τιμολόγια που έκδιδε η εταιρεία αναφορικά με την επιπρόσθετη χρέωση απευθύνονταν όλα στους ναυτικούς πράκτορες- μέλη του ΣΝΠΚ και η USC πληρωνόταν την επιπρόσθετη χρέωση από αυτούς. Επί τούτου, η USC αναφέρει²⁰: «Αντιλαμβανόμαστε ότι η εν λόγω καταγραφή «for a/c of» αναφέρεται στον πελάτη του ναυτικού πράκτορα για τον οποίο έγινε η παροχή υπηρεσιών» και ότι στις δύο περιπτώσεις που ζητήθηκε η εταιρεία απλώς ενήργησε σύμφωνα με τις οδηγίες των δύο ναυτικών πρακτόρων. Πρόσθεσε ότι από εκεί και πέρα δεν είχε οποιαδήποτε άλλη ανάμειξη και δεν γνώριζε κατά πόσο ο ναυτικός πράκτορας ζητούσε πληρωμή από τον εισαγωγέα του ή όχι, ενώ η καταγραφή «for a/c of» ζητήθηκε από δύο μόνο ναυτικούς πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ, την ΝΠ2 και την ΝΠ4. Αναφορικά με την εταιρεία ΝΠ2, η USC απέστειλε σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα το οποίο αφορούσε αυτό το αίτημα της ΝΠ2 που έγινε το 2010 στο οποίο καταγραφόταν από το Διευθυντή της ΝΠ2 προς τη USC «Please send also your invoices by email (not by fax) to AGS Agrotreading Ltd (Accounts Department) to their below email address[.], ενώ χειρόγραφα καταγράφεται «{ΝΠ2} for account of AGS». Επίσης

²⁰ Επιστολή USC 29/9/2020.

αναφέρει ότι η καταγραφή for a/c of είναι καθόλα νόμιμη από λογιστικής άποψης και δεν υπήρχε λόγος να αρνηθούν αυτή την καταγραφή αν και δεν γνωρίζει τους λόγους που ζητήθηκε και δεν είχε καθήκον να διερευνήσει τους λόγους. Σε κάθε περίπτωση σημείωσε ότι ο χρεώστης είναι πάντοτε ο ναυτικός πράκτορας. Επιπρόσθετα σημείωσε ότι εξέδιδε ξεχωριστά τιμολόγιο διότι το τιμολόγιο που αφορούσε την επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης απευθυνόταν μόνο σε ναυτικά πρακτορεία-μέλη του ΣΝΠΚ και όχι σε τρίτα μέρη, όπως η ΕΣΚ.

Η εταιρεία ΝΠ2 ανέφερε σχετικά με την καταγραφή «for a/c of»: «*Είχαμε συνεννοηθεί με τη USC ότι θα το πλήρωναν οι πελάτες να γράφουν στα τιμολόγια τους προς εμάς for a/c of AGS Agrotrading Ltd και δεν υπήρξε αντίστοιχη συνεννόηση για το additional contribution και ούτε ρωτηθήκαμε εκ νέου*».

Η εταιρεία ΝΠ4 ανέφερε σχετικά με την καταγραφή «for a/c of»: «*Ως αντιπρόσωποι των πελατών μας, οι σχετικές αρχές/ υπηρεσίες μας τιμολογούσαν για λογαριασμό τους. Η αναφορά «for account of» αποτυπώνει την πρακτική που ακολουθείται στα Ναυτιλιακά σε διεθνές επίπεδο, όπου οι πάροχοι υπηρεσιών χρεώνουν τα πλοία μέσω των πρακτόρων τους με αυτή την αναφορά.*»

Αντιδράσεις σχετικά με την επιβολή επιπρόσθετης εισφοράς

Η Επιτροπή σημείωσε ότι στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας υποβλήθηκαν ερωτήματα στους ναυτικούς πράκτορες αναφορικά με αντιδράσεις που πιθανόν να υπήρχαν σε σχέση με την επιβολή επιπρόσθετης εισφοράς, λαμβανομένων υπόψη δηλώσεων των καταγγελλομένων ότι δεν υπήρχαν οποιεσδήποτε σχετικές αντιδράσεις έως το 2017 που σταμάτησε η επιβολή της επιπρόσθετης εισφοράς.

Η ΝΠ2 ανέφερε τα ακόλουθα σε επιστολή της ημερομηνίας 10/7/2020 που απέστειλε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας: «*Σχετικά με τα πρακτικά των Γενικών Συνελεύσεων ή των συνελεύσεων του Διοικητικού Συμβουλίου που συνηθίζει να μας στέλλει ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων [...] δεν συνηθίζουμε να τα διαβάσουμε καθότι έχουμε διαπιστώσει προ πάρα πολλού καιρού ότι απλά αναφέρουν πως εκφράστηκαν και κάποιες αντίθετες απόψεις, χωρίς όμως να αναγράφονται επακριβώς οι αντίθετες απόψεις όπως αυτές εκφράστηκαν. [...] τα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης και της συνέλευσης του Διοικητικού Συμβουλίου στα οποία αναφέρεστε [...] θα θέλαμε να διαβεβαιώσουμε ότι ούτε και τότε τα διάβασα και μάλλον αυτή την ίδια τακτική ακολουθούν και πλείστα άλλα μέλη καθότι φαίνεται καθαρά πάνω στα DELIVERY ORDERS τους ότι χρέωναν και το additional contribution.*

Σχετικά με την επιστολή που απέστειλε η AGS Agrotrading Ltd στις 10/4/2017 στον Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων [...] όταν ερωτήθηκα τότε από την AGS Agrotrading Ltd αν ήξερα κατά πόσον η Επιτροπή Σιπηρών Κύπρου πλήρωνε το additional contribution, τους απάντησα ότι

δεν ήξερα και ότι θα ήταν καλύτερα να ρωτήσουν κατ' ευθείαν τον Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων. Όσο δε για τον Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων που λέει ότι γνώριζα πως η Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου δεν πλήρωνε το *additional contribution* επειδή αυτή δεν ήταν μέλος του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων, παρακαλώ σημειώστε ότι δεν γνώριζα 'τέτοιο πράγμα και σας διαβεβαιώνω ότι ουδέποτε θα δεχόμουν ως μέλος ενός συνδέσμου να τυγχάνω μίας υποδιαίστερης μεταχείρισης από ότι τυγχάνουν όσοι δεν είναι μέλη αυτού συνδέσμου καθότι τούτο αυτόματα θα με αναδείκνυε σε δυσμενή θέση μέσα στο παζάρι με όλα τα γνωστά συνεπακόλουθά του.»

Σύμφωνα με τον ΣΝΠΚ: «οποιαδήποτε επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης από μέλη του Συνδέσμου στους πελάτες τους δεν έγινε εις γνώση του Συνδέσμου.» Επίσης, σημειώνει ότι η μόνη πληροφόρηση που έλαβε σχετικά με το θέμα αφορά επιστολή ημερομηνίας 10/4/2017 της AGS Agrotreading Ltd, την οποία αναφέρει ότι δεν απάντησε γιατί έχει καθήκον να απαντά μόνο σε αιτήματα μελών του. Επίσης σημείωσε ότι ενημέρωσαν την εταιρεία ΝΠ2 αναφορικά με την εν λόγω επιστολή και παρακάλεσε την εν λόγω εταιρεία, η οποία ήταν και μέλος του ΣΝΠΚ και γνώριζε ότι η ΕΣΚ δεν χρεωνόταν επειδή δεν ήταν μέλος του ΣΝΠΚ να επικοινωνήσει με την εταιρεία AGS Agrotreading Ltd. Σημείωσε ότι η επικοινωνία με την ΝΠ2 έγινε τηλεφωνικώς και ο ΣΝΠΚ εξήγησε τους λόγους για τους οποίους δεν απάντησε στην επιστολή της AGS Agrotreading Ltd, ότι δηλαδή (α) ότι η AGS δεν ήταν μέλος του Συνδέσμου και (β) ότι δεν γνώριζε γιατί και πως έγινε η χρέωση αυτή από τον ναυτικό πράκτορα εφόσον ο Σύνδεσμος δεν είχε καμία ανάμειξη με τις χρεώσεις των ναυτικών πρακτόρων προς τους πελάτες τους²¹.

Η εταιρεία ΝΠ1 με επιστολή της ημερομηνίας 18/6/2020 που απέστειλε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας αναφέρει το: «Είναι σύνηθες τακτική του ΣΝΠ να αποστέλλει τις αποφάσεις του συμβουλίου, χωρίς να σημαίνει ότι πάντα τα διαβάζουμε όλα. Στην προκειμένη περίπτωση ειλικρινά δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω κατά πόσο μας έχουν αποσταλεί, αλλά είμαι σίγουρος πέραν πάσης αμφιβολίας ότι δεν έχω διαβάσει αυτά τα πρακτικά.» . Επίσης, ανέφερε ότι: «Η εταιρεία μας ασχολείται με την εκπροσώπηση πλοίων που μεταφέρουν προς εκφόρτωση χύδην φορτία τα οποία ανήκουν στους Soya Mills CY Ltd. Η εταιρεία μας έχει συμφωνία με την ανωτέρω εταιρεία εισαγωγής σιτηρών όπως όλα τα έξοδα εκφόρτωσης των φορτίων τους μεταβιβάζονται σε αυτούς έναντι επίσημων αποδείξεων χωρίς να έχουμε κανένα επιπλέον κέρδος. Η έκτακτη εισφορά αποτελούσε ένα επιπρόσθετο λιμενεργατικό κόστος όπου στη βάση της συμφωνίας μας με τους πιο πάνω πελάτες μας τους μεταβιβάζαμε τούτο ως

²¹ Επιστολές ημερομηνίας 3/6/2020 και 29/9/2020.

επιπρόσθετο κόστος εκφόρτωσης των πλοίων έναντι της επίσημης χρέωσης από τη USC χωρίς κανένα κέρδος.»

Η εταιρεία ΝΠ3 με επιστολή της ημερομηνίας 2/6/2020 που απέστειλε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας διαβεβαίωσε ότι πήρε τα πρακτικά του Συνδέσμου ημερομηνίας 3/9/2012 και 25/9/2012 και ότι αποτελεί πρακτική του Συνδέσμου να αποστέλλει τα πρακτικά και να ενημερώνει τα μέλη του για όσα τα θέματα που τους αφορούν. Αναφέρει ότι με την Cyprus Soya είχαν κάνει άγραφη συμφωνία ότι οι υπηρεσίες της ΝΠ3 την εκφόρτωση όλων των χύδην φορτίων της Cyprus Soya δεν θα είχαν καμία επιπρόσθετη χρέωση ή άλλη χρέωση της ΝΠ3 παρά μόνον το εκάστοτε λιμενικό κόστος του κάθε πλοίου από τη USC κατά την εκφόρτωση. Σημείωσε ότι η έκτακτη εισφορά αποτελούσε ένα επιπρόσθετο λιμενεργατικό κόστος όπου στη βάση της συμφωνίας τους μεταβιβαζόταν στον πελάτη ως επιπρόσθετο κόστος εκφόρτωσης των πλοίων έναντι επίσημης χρέωσης από τη USC. Επίσης, σημειώνει ότι η Cyprus Soya εξοφλούσε χωρίς κανένα ενδοιασμό και χωρίς καμία ένσταση.

Η εταιρεία ΝΠ4²² με επιστολή της ημερομηνίας 3/6/2020 που απέστειλε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας ανέφερε ότι όλες οι χρεώσεις που λάμβανε από τη USC θεωρούνται ως στοιβαδορικό κόστος στο σύνολό τους και έτσι χρεώνονταν στους πελάτες ως ένα ποσό. Δεν είχε σε κανένα στάδιο άρνηση καταβολής των χρεώσεων.

Παρά τις θέσεις των καταγγελλουσών αναφορικά με αντιδράσεις, η Επιτροπή επισημαίνει ότι σε απαντήσεις σε σχετικό ερώτημα που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας σ' όλα τα μέλη του ΣΝΠΚ σε σχέση με το κατά πόσο υπήρξαν παράπονα από πελάτες για την επιπρόσθετη εισφορά, όλοι πλην της ΝΠ4 απάντησαν ότι δεν υπήρχαν παράπονα. Η ΝΠ4 ανέφερε γενικά ότι σε κάθε αύξηση υπάρχουν παράπονα. Επιπρόσθετα, αναφορικά με τις αντιδράσεις των ίδιων των ναυτικών πρακτόρων η συντριπτική πλειοψηφία εξ αυτών δήλωσε ότι αποδέχτηκε την επιβολή της εισφοράς.

4. ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Η σχετική νομοθεσία απαιτεί την ύπαρξη έννομου συμφέροντος για την νομιμοποίηση προσώπου να προβεί σε καταγγελία, δυνάμει του άρθρου 35 του Νόμου, το οποίο προνοεί ότι:

²² Επιστολή ημερομηνίας 3/6/2020.

(1) Σε καταγγελία παραβάσεων των διατάξεων των άρθρων 3 και/ή 6 του παρόντος Νόμου και/ή των Άρθρων 101 ΣΛΕΕ και/ή 102 ΣΛΕΕ, δικαιούται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο προς τούτου συμφέρον.

(2) Έννομο συμφέρον έχει αυτός που δύναται να αποδείξει ότι υπέστη ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή ότι τίθεται ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, ως άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης.»

Οι καταγγέλλουσες δηλώνουν πως έχουν έννομο συμφέρον για υποβολή της καταγγελίας, καθώς έχουν υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη και γιατί βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό λόγω του γεγονότος ότι οι ΣΝΚΠ, USC και CSO, μέσα από παράνομες συμφωνίες ή/ και εναρμονισμένη πρακτική αποφάσισαν να επιβάλουν στις καταγγέλλουσες την επιπρόσθετη εισφορά, η οποία δεν προβλεπόταν από την νομοθεσία ή/ και επειδή συμφώνησαν να μην επιβάλουν στην ΕΣΚ την επιπρόσθετη εισφορά ή/ και επειδή παρέλειψαν να πράξουν τούτο. Οι καταγγέλλουσες υπέβαλαν τη θέση ότι έχουν υποστεί τη ζημιά εξαιτίας της διακριτικής μεταχείρισης τους σε σχέση με την πρακτική που ακολουθείτο για την ΕΣΚ.

Οι Καταγγέλλουσες δήλωσαν ότι επηρεάζονται άμεσα και αρνητικά από την εν λόγω επιβολή επιπρόσθετης εισφοράς και έχουν τεθεί σε μειονεκτική θέση σε σύγκριση με την ΕΣΚ καθώς η τελευταία δεν κλήθηκε να καταβάλλει την επιπρόσθετη εισφορά. Οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι αντιλήφθηκαν τη διακριτική τιμολόγηση σε βάρος τους όταν κατά την αλλαγή του καθεστώτος και ανάληψη της διαχείρισης του Λιμανιού της Λάρνακας από την Αρχή Λιμένων Κύπρου κατά το έτος 2017 έγιναν σχετικές δηλώσεις από αξιωματούχους της Αρχής Λιμένων Κύπρου (στο εξής η «ΑΛΚ») προς τις καταγγέλλουσες.

Επομένως, η Επιτροπή σημειώνει ότι στην προκειμένη περίπτωση το έννομο συμφέρον προς υποβολή της καταγγελίας από τις Καταγγέλλουσες συνίσταται στον ισχυρισμό τους ότι υφίσταντο διακριτική μεταχείριση, η οποία έχει ως αποτέλεσμα αφενός την αισθητή οικονομική βλάβη τους και αφετέρου τη μειονεκτική θέση τους στον ανταγωνισμό μέσω των παράνομων συμφωνιών, ή/και της εναρμονισμένης πρακτικής των Καταγγελλόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων.

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

5.1 Οι έννοιες «Επιχείρηση» και «Ένωση Επιχειρήσεων»

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, η «επιχείρηση» «περιλαμβάνει, κάθε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο

χρηματοδότησής του». Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής το «ΔΕΕ»), η έννοια επιχείρηση στο πλαίσιο του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνει «κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες», ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται²³. Επιπλέον, ο όρος «οικονομικής φύσεως δραστηριότητα» εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά, ενώ είναι αδιάφορο αν οι δραστηριότητες έχουν σκοπό το κέρδος.²⁴ Ο φορέας που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες δεν ταυτίζεται με συγκεκριμένο υποκείμενο δικαίου αλλά έχει την έννοια οποιουδήποτε φορέα ασκεί οικονομικής φύσης δραστηριότητες.

Με άλλα λόγια, η έννοια της επιχείρησης κατά το Νόμο καλύπτει κάθε φορέα, ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα - ήτοι δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά προϊόντων ή/και υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά - ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του.²⁵

Η Επιτροπή σημειώνει ότι δύο είναι οι βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη επιχείρησης υπό το πρίσμα του δικαίου του ανταγωνισμού: α) αυτονομία οικονομικής δράσης και β) πλήρης ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εκάστοτε οικονομική δραστηριότητα.²⁶ Ο δημόσιος ή ιδιωτικός χαρακτήρας μίας επιχείρησης, η επιδίωξη κέρδους από αυτήν ή ο τρόπος χρηματοδότησής της δεν αποτελούν στοιχεία προσδιοριστικά της έννοιας της επιχείρησης.²⁷

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι, θεωρείται σκόπιμο κατά την εκτίμηση της έννοιας επιχείρησης η διερεύνηση των διαχειριστικών όψεων της σχετικά με το ποιες είναι οικονομικής φύσης και ποιες αμιγώς διοικητικής²⁸. Εξάλλου, όσον αφορά την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων μίας επιχείρησης θα πρέπει να διαχωριστεί ποιες είναι στην πραγματικότητα αυτές οι οποίες εφαρμόζονται κατ' αυτονομία από την εξεταζόμενη επιχείρηση και ποιες όχι.

²³ Υπόθεση C-41/90, Hofner & Elser v. Macrotron, [1991] ECR I-1979; Υπόθεση C-67/96 Albany International BV 21.9.1999; Υπόθεση 170/83, Hydrotherm v. Compact, [1984] ECR 2999.

²⁴ Ο.π.

²⁵ ΔΕΚ με αριθμ. C-118/85 Commission v. Italy [1987] Συλλ. Νομολ. 2599, παρ. 7, και C-35/96 Commission v. Italy (CNSD) [1998] Συλλ. Νομολ. I-03851 [εκτελωνιστές - Εθνικό Συμβούλιο Εκτελωνιστών Ιταλίας], παρ. 36, C-41/90 Hofner and Elser v. Macrotron [1991] Συλλ. Νομολ. I -1979, παρ. 21 [Δημόσια Υπηρεσία Ευρέσεως Εργασίας], C-244/94 Federation Francaise des Societes d'Assurance [1995], Συλλ. Νομολ. I-4013, παρ. 14 [Μη κερδοσκοπικός οργανισμός διαχείρισης ασφαλιστικού συστήματος].

²⁶ Βλ. αποφάσεις ΔΕΕ με αριθμ. C-118/85 Commission v. Italy [1987] Συλλ. Νομολ. 2599, παρ. 7, και C-35/96 Commission v. Italy (CNSD) [1998] Συλλ. Νομολ. I-03851 [εκτελωνιστές - Εθνικό Συμβούλιο Εκτελωνιστών Ιταλίας], παρ. 36, C-41/90 Hofner and Elser v. Macrotron [1991] Συλλ. Νομολ. I -1979, παρ. 21 [Δημόσια Υπηρεσία Ευρέσεως Εργασίας], C-244/94 Federation Francaise des Societes d'Assurance [1995], Συλλ. Νομολ. I-4013, παρ. 14 [Μη κερδοσκοπικός οργανισμός διαχείρισης ασφαλιστικού συστήματος].

²⁷ Υπέρ του τελευταίου σημείου λειτουργεί η διάταξη του άρθρου 7 του Νόμου, η οποία αναφέρεται ευθέως στις δημόσιες επιχειρήσεις και περιλαμβάνει αυτές ρητά στις ρυθμίσεις για τον ανταγωνισμό.

²⁸ T-128/98 - Aéroports de Paris κατά Επιτροπής, Συλλ. 2000, σελ. II-03929, σκέψεις 110, 112.

Σύμφωνα με το ΔΕΕ στην υπόθεση ΜΟΤΟΕ,²⁹ σε περίπτωση κατά την οποία ένα νομικό πρόσωπο δεν θεωρείται για μέρος των δραστηριοτήτων του επιχείρηση, λόγω άσκησης προνομίων δημόσιας εξουσίας, είναι δυνατόν να θεωρείται ως προς άλλες, αν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες ανεξάρτητες όμως από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας.

Εν προκειμένω, η USC κατά τα έτη 2011-2017 παρείχε λιμενεργατικές υπηρεσίες στα λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας, ως αυτές έχουν ήδη εξεταστεί από την Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, για λογαριασμό του ΣΝΠΚ, εισέπραττε διάφορα ποσά για την παροχή των υπηρεσιών της και, ως εκ τούτου ασκούσε οικονομικής φύσεως δραστηριότητα στη βάση του Νόμου. Ειδικότερα η USC ως εμφανίζεται τόσο από το περιεχόμενο των δηλώσεων των καταγγελλομένων όσο και από τα στοιχεία που προκύπτουν από τα τιμολόγια που απεστάλησαν, εισέπραττε ποσά τόσο σε σχέση με την παροχή λιμενικών υπηρεσιών προς τους χρήστες του λιμανιού (ήτοι παροχή μέσων για υλοποίηση φορτοεκφορτώσεων), όσο και ποσά που αναλογούσαν στην παραχώρηση λιμενεργατικών υπηρεσιών, ήτοι λιμενεργατών προσληφθέντων μετά την υπογραφή της Συλλογικής σύμβασης και κατόπιν εφαρμογής του νόμου Ν. 58(Ι)/2008, συμπεριλαμβανομένου του ποσού που αναλογούσε στο εκ του Νόμου καθοριζόμενο ποσό για κάλυψη του δανείου που συνήφθη για παραχώρηση αποζημιώσεων στους αποχωρώντες λιμενεργάτες και σημειωτές, πλέον διαχειριστικά έξοδα. Σημειώνεται ότι το τέλος κατονομαζόμενο ως «*repayment fee 45% / 30% for Cyprus Seaports Operators LTD*» διαφαινόταν ως διακριτή χρέωση στα τιμολόγια που εξέδιδε κατά την υπό εξέταση χρονική περίοδο. Η είσπραξη του επιπρόσθετου τέλους (ως επίσης και του ειδικού τέλους που προνοούσε ο Νόμος) στην ουσία θεωρείτο ως ένα ενιαίο επιπρόσθετο σύνολο στο πλαίσιο χρέωσης για την παροχή στοιβαδορικών-λιμενεργατικών υπηρεσιών. Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τη διαπίστωση και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της πως η USC αποτελεί επιχείρηση για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου. Συνακόλουθα, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι η USC αποτελεί επιχείρηση για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου.

Η CSO, σύμφωνα με τα στοιχεία της προκαταρκτικής έρευνας, δημιουργήθηκε για να αναλάβει την αποπληρωμή του δανείου σύμφωνα με το Ν. 58(Ι)/2008, χωρίς να έχει οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα ή λειτουργία. Επίσης, δεν έχει προσωπικό και δεν έχει καμία παρουσία στην αγορά ως προς την παροχή υπηρεσιών ή προϊόντων και δεν φαίνεται να ασκεί οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα. Ακόμη και ως προς την είσπραξη των ποσών που επιβάλλονται διά Νόμου 58(Ι)/2008, αυτό γινόταν από τη USC η οποία στη συνέχεια μετέφερε τα ποσά στη CSO για αποπληρωμή του δανείου. Συνεπώς η μόνη δραστηριότητα σε ό,τι αφορά τη CSO

²⁹ Υπόθεση C-49/07 της 1^{ης} Ιουλίου 2008, παρά 25.

αφορούσε τη μεταφορά των ποσών από το λογαριασμό της για αποπληρωμή του δανείου. Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τη διαπίστωση και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της πως η CSO δεν αποτελεί επιχείρηση για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου κατά την εξέταση του παρόντος αντικειμένου. Συνακόλουθα, η Επιτροπή στη βάση των ενώπιόν της στοιχείων ομόφωνα καταλήγει ότι η CSO δεν αποτελεί επιχείρηση για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου κατά την εξέταση του παρόντος αντικειμένου.

Η ΕΣΚ κατά τον ουσιώδη χρόνο χρησιμοποιούσε τα λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας για την εισαγωγή σιτηρών από τα λιμάνια της Λάρνακας και της Λεμεσού τα οποία διέθετε στη συνέχεια στην αγορά. Δραστηριοποιείτο στην αγορά, πώληση, αποθήκευση, συντήρηση και γενικά εμπορία σιτηρών. Πωλεί τα σιτηρά της από τα υποστατικά της που βρίσκονται στην επαρχία Λεμεσού (επιλιμένιο σιλό), στην Επαρχία Λάρνακας (σιλό στη βιομηχανική περιοχή Αραδίπου) και στην Επαρχία Λευκωσίας (αποθήκες στην περιοχή ΣΟΠΑΖ)³⁰. Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τη διαπίστωση και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της πως η ΕΣΚ σε σχέση με τις δραστηριότητές της στην εισαγωγή και εμπορία σιτηρών αποτελεί επιχείρηση για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου. Συνακόλουθα, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι η ΕΣΚ σε σχέση με τις δραστηριότητές της στην εισαγωγή και εμπορία σιτηρών αποτελεί επιχείρηση για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου.

Επίσης, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου: «*«ένωση επιχειρήσεων» σημαίνει εταιρεία, συνεταιρισμό, ένωση, σύλλογο, ίδρυμα ή σώμα προσώπων, με νομική προσωπικότητα ή όχι, που εκπροσωπεί τα εμπορικά συμφέροντα αυτόνομων επιχειρήσεων και λαμβάνει αποφάσεις ή συνάπτει συμφωνίες προς προώθηση των συμφερόντων αυτών.*». Η «ένωση επιχειρήσεων» προϋποθέτει πλειονότητα επιχειρήσεων, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους με οποιαδήποτε μορφή οργανωμένης συνεργασίας.³¹ Δεν απαιτείται η «ένωση επιχειρήσεων» να έχει νομική προσωπικότητα,³² ούτε ίδια εμπορική ή παραγωγική δραστηριότητα, προκειμένου να εμπίπτει στο άρθρο 3 του Νόμου,³³ αρκεί να

³⁰ Οι πωλήσεις από τις αποθήκες στη Λευκωσία, έχουν ανασταλεί από τον Ιούλιο του 2017.

³¹ Βλ. υπόθ. T-23/09 Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP), Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG) κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκ. 74, 76-77, στην οποία κρίθηκε ειδικά ο Εθνικός Σύλλογος Φαρμακοποιών της Γαλλίας ως ένωση επιχειρήσεων. Βλ. επίσης απόφαση Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού 505/VI/2010.

³² Βλ. Μεταξύ άλλων υποθ. C-395/96 P και C-396/96 P Compagnie maritime belge transports SA, Compagnie maritime belge SA και Dafra-Lines A/S (CEWAL) κατά Επιτροπής Συλλογή 2000 σ. I- 01365, σκ. 144. Βλ. επίσης σχετικά και Λ. Κοτσίρη, Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο, 2003, σελ. 398-399.

³³ Βλ. συνεκδ. υποθ. T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-48/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, Cimenteries CBR SA κ.ά. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000 σ. II-491, σκ. 1320.

εξυπηρετεί τα εμπορικά συμφέροντα των μελών της.³⁴ Μεταξύ άλλων, σωματεία, ενώσεις, σύνδεσμοι, αγροτικοί συνεταιρισμοί θεωρούνται «ενώσεις επιχειρήσεων» ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, την άσκηση εκ μέρους τους οικονομικής δραστηριότητας και κερδοσκοπικού ή μη σκοπού.³⁵

Το εν λόγω κριτήριο επιτάσσει την εξέταση του κατά πόσο, μεταξύ των αρμοδιοτήτων και/ή εξουσιών ενός συνδέσμου, τα μέλη του οποίου συνιστούν επιχειρήσεις κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού, περιλαμβάνεται και η οργάνωση ή ο συντονισμός της οικονομικής δραστηριότητας των μελών του ή αν ο εν λόγω σύνδεσμος λαμβάνει αποφάσεις αναφορικά με τη θέσπιση ρυθμίσεων σχετικών με τη συμπεριφορά των μελών του σε συγκεκριμένη αγορά.³⁶

Για να εξεταστεί κατά πόσο επαγγελματικοί σύλλογοι ή σύνδεσμοι αποτελούν ενώσεις επιχειρήσεων, πρέπει πρώτα να εξεταστεί κατά πόσο τα μέλη του, ελεύθεροι επαγγελματίες ή άλλως, αποτελούν επιχειρήσεις στη βάση του δικαίου του ανταγωνισμού.³⁷

Εν προκειμένω, διαπιστώνεται πως ο ΣΝΠΚ είναι ανεξάρτητη νομική οντότητα και αποτελεί σύνδεσμο, ενώ τα μέλη του συνιστούν επιχειρήσεις υπό την έννοια του δικαίου του ανταγωνισμού, καθόσον αναλαμβάνουν δραστηριότητες οικονομικής φύσης, και συγκεκριμένα παρέχουν υπηρεσίες ως ναυτικοί πράκτορες παρέχοντας ναυτιλιακές-λιμενικές υπηρεσίες.

Ο ΣΝΠΚ αναφέρει ότι είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός ο οποίος ενεργεί βάσει του Περί Συντεχνιών Νόμου και του καταστατικού του εγγράφου. Σύμφωνα με το καταστατικό του έγγραφο: «Οι σκοποί για τους οποίους ιδρύεται ο Σύνδεσμος είναι ακόλουθοι: 1. Η προστασία του επαγγέλματος του ναυτικού πράκτορα μέσα στα πλαίσια της ελεύθερης οικονομίας. 2. Η ρύθμιση σχέσεων μεταξύ μελών και εργατών τους, μεταξύ των μελών του και μεταξύ μελών και άλλων εργοδοτών ή οργανισμών. 3. Η συνένωση όλων των εταιρειών, συνδέσμων, σωματείων, συνεταιρισμών ή άλλων ομάδων, ατόμων και όλων των ατόμων που ασχολούνται ως ναυτικοί πράκτορες με σκοπό την προαγωγή και προστασία των συμφερόντων τους και ειδικότερα την εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής συνεργασίας των μελών του Συνδέσμου για τον χειρισμό όλων των ζητημάτων που προκύπτουν από τις σχέσεις μεταξύ των μελών τους ή

³⁴ Βλ. Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 96/438/ΕΚ, FENEX, σκ. 31 και Alison Jones, EC Competition Law, 2011, σελ. 168 επ. Βλ. επίσης Cass. com., 07.07.2011, no 10-12.038, F-D, Conseil national de l'ordre des Chirurgiens-dentistes et alli : JurisData no 2011-011197.

³⁵ Βλ. ενδεικτικά υποθ. C- 209-215/78, Van Landewyck κατά Επιτροπής, σκ. 87-88, C-96επ/82, IAZ κατά Επιτροπής, σκ. 19-20 και C-246/86, Belasco κατά Επιτροπής, σκ. 2,65, απόφ. ΔΕφεθ 1001/2006 σκ. 16, 20 και απόφαση Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού 277/IV/2005, σελ. 28.

³⁶ Βλ. μεταξύ άλλων απόφαση Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού 512/VI/2010, παρ. 108 επ. και τις εκεί παραπομπές. Βλ. επίσης υποθ. C-309/99, Συλλ. Σελ. I-1577, σκ. 64-65, συνεκδ. αποφ. T-213/95 και T-18/96 SCK και FNK κατά Επιτροπής, σκ. 170, απόφ. Ευρωπαϊκής Επιτροπής 96/438/ΕΚ, FENEX, L 181/28, σκ. 41 και απόφαση Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού 292/IV/2005.

³⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Φεβρουαρίου 2002 στην υπόθεση C-309/99 Wouters κá, σκ. 45

μεταξύ μελών και των εργατών τους. 4. Η ανάληψη, με διαπραγματεύσεις και / ή με διαιτησία, διακανονισμού εργατικών διαφορών μεταξύ μελών ή εκείνων που επηρεάζουν μέλη του Συνδέσμου. 5. Η εγκαθίδρυση και διατήρηση καλών σχέσεων μεταξύ των μελών του Συνδέσμου και μεταξύ όλων των ναυτικών πρακτόρων στην Κύπρο όπως επίσης και μεταξύ τούτων και πλοιοκτητών, ναυλωτών, φορτοεκφορτωτών και εμπόρων και ο διακανονισμός (διευθέτηση) των σχέσεων μεταξύ μελών και των εργατών τους. 6. Ο καθορισμός της πληρωμής και των δικαιωμάτων για υπηρεσίες που παρέχονται από μέλη του Συνδέσμου. [...] 9. Η ανάληψη πρωτοβουλίας για βελτιώσεις στα λιμάνια της Κύπρου και η προώθησή τους, όπως επίσης και στα υπάρχοντα μέσα και ευκολίες σ' αυτά σχετικά με την φόρτωση πλοίων ή την επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών. Για τους παραπάνω λόγους ο Σύνδεσμος υποβάλλει αιτήσεις στην Κυβέρνηση της Κύπρου ή σε οποιοδήποτε άλλο Σώμα ή Αρχή, παίρνει τα αναγκαία μέτρα και κάνει τα διαβήματα που θεωρεί κατάλληλα.»

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Καταστατικού του ΣΝΠΚ «1.Όλα τα μέλη οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του Καταστατικού του Συνδέσμου, τις αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων και του Διοικητικού Συμβουλίου. [...]. 4. Κάθε μέλος οφείλει να πειθαρχεί και να ακολουθεί πιστά τις συλλογικές συμβάσεις του Συνδέσμου. 5. Κάθε μέλος οφείλει να δίνει στον Σύνδεσμο πλήρεις λεπτομέρειες για οποιοδήποτε απαιτήσεις ατόμων ή εκπροσώπων ατόμων που εργοδοτούνται από αυτό ως ημερομίσθιοι σχετικά με την φόρτωση ή εκφόρτωση πλοίων και για οποιοδήποτε ζήτημα για το οποίο έχει προκύψει ή μπορεί να προκύψει εργατική διαφορά και εφόσον τούτο είναι πρακτικά δυνατό, δεν θα παίρνει μέτρα γι' αυτόν το σκοπό χωρίς την προηγούμενη συνεννόηση με τον Σύνδεσμο ώστε ο Σύνδεσμος να έχει την ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις του ή να δώσει συμβουλές αναφορικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από το μέλος για το συμφέρον όλων των μελών. [...]

Επίσης, ως ανέφερε ο ίδιος ο ΣΝΠΚ στις απαντήσεις του, δραστηριοποιείτο ως ακολούθως στον τομέα των ναυτικών πρακτόρων³⁸:

(α) Από το 2011 μέχρι το 2017 (μέχρι την ανάληψη καθηκόντων από τους νέους διαχειριστές των λιμανιών Λεμεσού και Λάρνακας) κυρίως: εκπροσωπούσε τα Μέλη του αναφορικά με όλες τις λιμενικές εργασίες και τις κρατικές ή ιδιωτικές υπηρεσίες που προσφέρονται σε σχέση με τη διακίνηση πλοίων και φορτίων, συνεργαζόταν με το Τμήμα Τελωνείων, την Αρχή Λιμένων, τη Λιμενική Αστυνομία, το Τμήμα Μετανάστευσης, το ΚΕΒΕ, την ΟΕΒ, το Κυπριακό Ναυτιλιακό Συμβούλιο και άλλους οργανισμούς, τις Συντεχνίες και τους αδειούχους αχθοφόρους, συμμετείχε στις συλλογικές συμβάσεις των λιμενεργατών, σημειωτών και το προσωπικό των Μελών του, ετοιμάζε καθημερινές καταστάσεις πλοίων στα λιμάνια και εξέδιδε πληροφοριακά δελτία και στατιστικές για τα Μέλη του, συμμετείχε ενεργά σε όλες τις επιτροπές

³⁸ Επιστολή ΣΝΠΚ ημ 23/1/2019.

που έχουν σχέση με λιμενικές υπηρεσίες, τελωνειακά ζητήματα, θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων στα λιμάνια, τον κλάδο των επιβατών, του διαμετακομιστικού φορτίου, θέματα που αφορούν τα μέλη του πληρώματος των πλοίων, τη πετρέλευση και τροφοδότηση των πλοίων και άλλα συναφή θέματα, ετοίμαζε και υπέβαλλε εισηγήσεις, υπομνήματα και μελέτες προς τα αρμόδια σώματα που αφορούσαν την καλύτερη λειτουργία των Κυπριακών λιμανιών, ετοίμαζε λιμενικούς κανονισμούς και τους υπέβαλλε στα αρμόδια σώματα για συζήτηση και εφαρμογή, ασχολείτο με τη βελτίωση των λιμενικών και τελωνειακών κανονισμών προς διευκόλυνση της εξυπηρέτησης του κυπριακού φορτίου, του διαμετακομιστικού εμπορίου και της επιβατικής κίνησης, εξυπηρετούσε τα Μέλη του στον κλάδο της ενέργειας και συμμετείχε ενεργά σε όλα τα κέντρα λήψεως αποφάσεων στον τομέα αυτό, επιλαμβάνονταν οποιοδήποτε λειτουργικό πρόβλημα υπήρχε στα λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας που αφορούσε πλοία, λιμενεργάτες, φορτία, το προσωπικό της Αρχής Λιμένων, τελωνειακά ζητήματα, τους αδειούχους αχθοφόρους, την επιβατική κίνηση, την εξυπηρέτηση των επιβατών και άλλες συναφείς υπηρεσίες, και στα τελικά στάδια της ιδιωτικοποίησης του λιμανιού Λεμεσού, συμμετείχε, κατόπιν πρόσκλησης του Υπουργείου Μεταφορών, στην ομάδα των ιδιωτών (υπό συμβουλευτική μορφή) που συζητούσαν τα ζητήματα της ιδιωτικοποίησης.

(β) Τον Ιανουάριο 2017 επιτελέστηκε η ιδιωτικοποίηση του λιμανιού Λεμεσού και τον Απρίλιο του 2017 η ανάληψη της διαχείρισης του λιμανιού Λάρνακας από την Αρχή Λιμένων. Έκτοτε μέχρι σήμερα, πέραν των πιο πάνω υπηρεσιών και δραστηριοτήτων του, ο Σύνδεσμος, ως αναφέρει, ασχολείται επίσης ενεργά με τα σοβαρά προβλήματα που έχουν προκύψει από την ιδιωτικοποίηση του λιμανιού Λεμεσού, την έλλειψη του αναγκαίου εξοπλισμού, τη πλημμυρή εξυπηρέτηση των πλοίων, τις υψηλές ταρίφες και άλλα συναφή θέματα. Μεταξύ άλλων, ο Σύνδεσμος ασχολείται με τα πιο κάτω: προσφέρει στήριξη στους διαχειριστές του λιμανιού Λεμεσού για να βελτιώσουν την εξυπηρέτηση των πλοίων, των φορτίων, της επιβατικής κίνησης και του διαμετακομιστικού εμπορίου και συνεργάζεται στενά και εποικοδομητικά με την Αρχή Λιμένων για το καλό του λιμανιού Λάρνακας, υποβάλλει θέσεις και εισηγήσεις σε σχέση με τη μελλοντική ανάπτυξη του λιμανιού Λάρνακας ώστε να αποφευχθούν τα σοβαρά λάθη της ιδιωτικοποίησης του λιμανιού Λεμεσού, συμμετέχει ενεργά σε διεθνή συνέδρια που αφορούν τη ναυτιλία, το εμπόριο και τα λιμάνια, οργανώνει επαγγελματικά σεμινάρια για τα Μέλη του, και γενικότερα στηρίζει επαγγελματικά τα Μέλη του όσο το δυνατό καλύτερα και πληρέστερα ενώ παράλληλα συνεργάζεται με όλους τους λιμενικούς και ναυτιλιακούς φορείς για την καλύτερη λειτουργία των Κυπριακών λιμανιών εξυπηρετώντας ταυτόχρονα το δημόσιο συμφέρον.

Συνεπώς, από τις παραπάνω πρόνοιες καθώς και τις απαντήσεις του ίδιου του ΣΝΠΚ η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο ΣΝΠΚ μέσω του καταστατικού του, αποφάσεων του και ενεργειών

του ρυθμίζει τη συμπεριφορά των ναυτικών πρακτόρων μελών του (σε μεγαλύτερο βαθμό κατά τα έτη 2011-2017 – πριν την ιδιωτικοποίηση των Λιμανιών), ενώ τα μέλη του οφείλουν να σέβονται τις αποφάσεις που εκδίδει. Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τη διαπίστωση και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της πως ο ΣΝΠΚ αποτελεί ένωση επιχειρήσεων για σκοπούς εξέτασης του άρθρου 3 του Νόμου. Συνακόλουθα, από τα πιο πάνω προκύπτει ότι ο ΣΝΠΚ μέσα από το καταστατικό, αποφάσεις και ενέργειες του ρυθμίζει τη συμπεριφορά των μελών του και την άσκηση της δραστηριότητας τους ως ναυτικοί πράκτορες και ως εκ τούτου η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι αποτελεί ένωση επιχειρήσεων για σκοπούς εξέτασης του άρθρου 3 του Νόμου.

Πέραν των ανωτέρω επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το Τμήμα Εργασίας η εργοδότηση λιμενεργατών και σημειωτών κατά τα έτη 2011-2017 ήταν εφικτή μόνο μέσω του Τμήματος Εργασίας (Επαρχιακά γραφεία Εργασίας Λεμεσού και Λάρνακας). Κατά τα έτη 2011-2017 υπέβαλαν αιτήσεις για απασχόληση λιμενεργατών/ σημειωτών οι εξής ομάδες: (α) μόνο ναυτικοί πράκτορες ή και άλλες επιχειρήσεις / εταιρείες 2%, (β) ναυτικοί πράκτορες που ήταν μέλη του ΣΝΠΚ με αίτηση που υπέβαλλαν οι ίδιοι ή αίτηση μέσω της USC 76%, (γ) ναυτικοί πράκτορες που δεν ήταν μέλη του ΣΝΠΚ με αίτηση που υπέβαλλαν οι ίδιοι 1%, (δ) η USC 21%. Για τις ομάδες (α) και (γ) που αφορούν πράκτορες/ επιχειρήσεις / εταιρείες που δεν ήταν μέλη του ΣΝΠΚ για να καλύπτονται από ομαδικές ασφάλειες, γινόταν έλεγχος για τις ασφαλιστικές καλύψεις που είχαν για το προσωπικό τους, όπως η ασφάλεια ευθύνης εργοδότη, η P & I Club και η Public Liability³⁹. Επίσης σημείωσε ότι μέχρι το 2008 εργοδότης των λιμενεργατών /σημειωτών ήταν ο ΣΝΠΚ ενώ από τον Ιανουάριο του 2009 εργοδότης είναι η USC. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Εργασίας η συντριπτική πλειοψηφία ναυτικών πρακτόρων που εργοδοτούσαν λιμενεργάτες/ σημειωτές κατά τα έτη 2011-2017 ήταν μέλη του ΣΝΠΚ ή / και της USC (περίπου 97%). Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται ότι ο ΣΝΠΚ μέσω των μελών του κατά τα έτη 2011-2017 χειριζόταν τα θέματα αναφορικά με λιμενεργάτες/ σημειωτές και οποιαδήποτε σχετική απόφασή του με αυτούς επηρέαζε το 97% των περιπτώσεων κατά τις οποίες χρησιμοποιούνταν υπηρεσίες λιμενεργατών/ σημειωτών.

5.2 Απόφαση «Ένωσης Επιχειρήσεων»

Η Επιτροπή σημειώνει ότι «απόφαση» ένωσης επιχειρήσεων αποτελεί κάθε έκφραση κοινής βούλησης της ένωσης μέσω κάποιας οργανωτικής δομής, η οποία αποβλέπει στην κοινή συμπεριφορά των μελών της, ανεξάρτητα από τη μορφή την οποία λαμβάνει, όπως εκείνες των κανονισμών, ρητρών καταστατικού, ρητρών συμβάσεων, οδηγιών, εγκυκλίων, απλών

³⁹ Επισημαίνεται ότι η ανάγκη για ύπαρξη ασφάλειας σε σχέση με λιμενεργάτες αναγνωρίζεται και από τις σχετικές συλλογικές συμβάσεις. Απαντήσεις ΣΝΠΚ ημ. 29/9/2020, Παράρτημα Δ.

συστάσεων, εφόσον έχουν καταρχήν χαρακτήρα υποχρεωτικό για τα μέλη ή/και προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη εφαρμογής τους.⁴⁰ Απόφαση του οργάνου διοίκησης της εκάστοτε ένωσης θεωρείται νομικά δεσμευτική, εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό της ότι οι αποφάσεις της δεσμεύουν τα μέλη.⁴¹ Σημειώνεται ότι κατά πάγια νομολογία οποιαδήποτε συμφωνία συνάψει η ένωση επιχειρήσεων δύναται να θεωρηθεί ως απόφαση.⁴²

Η απαγόρευση του άρθρου 3 του Νόμου εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις που η απόφαση έχει το χαρακτήρα απλής σύστασης χωρίς δεσμευτικότητα, εφόσον αντανάκλα εν τοις πράγμασι τη συλλογική βούληση των μελών της ένωσης να συντονίσουν τη δράση τους σε μια συγκεκριμένη αγορά, και εφόσον η συμμόρφωση των μελών με αυτήν είναι ικανή να επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.⁴³ Στην περίπτωση αυτή, δεν απαιτείται η σύσταση να οδηγεί σε ομοιόμορφη συμπεριφορά προκειμένου να καθορισθεί ως απόφαση εμπόρουσα στο άρθρο 3 του Νόμου.

Η υποχρεωτική ισχύς μιας σύστασης επομένως δεν συνάγεται από τον ρητό χαρακτηρισμό που της αποδίδεται από το όργανο που την εκδίδει, αλλά εξάγεται από την εξέταση σωρείας συγκλινουσών ενδείξεων που την πλαισιώνουν,⁴⁴ και που αφορούν τόσο τα πραγματικά γεγονότα που πλαισιώνουν το περιεχόμενο της σύστασης όσο και το νομικό και οικονομικό πρίσμα κάτω από το οποίο αυτές εκδίδονται. Η ανάγκη για ομοιόμορφη διασφάλιση των κανόνων του ανταγωνισμού, καθιστά ως έχει επισημανθεί, την εξέταση του πλαισίου που τη διέπει επιβεβλημένη, και χωρίς αυτή να εξαρτάται από ενδεχόμενους περιορισμούς που προκύπτουν από αναφορές ή παραλείψεις στο καταστατικό μιας ένωσης επιχειρήσεων, ή από τους εθνικούς κανόνες του κράτους μέλους.⁴⁵

Στην υπόθεση Verband⁴⁶, κατά την εξέταση της ισχύος σύστασης εκδοθείσας από τεχνική επιτροπή οι εξουσίες της οποίας περιοριζόνταν σε διενέργεια μελετών προπαρασκευαστικού σταδίου (και που δυνάμει καταστατικού δεν εκτείνονταν σε εξουσία έκδοσης δεσμευτικών αποφάσεων), κρίθηκε ότι η επίδικη σύσταση αποτελούσε την επίσημη έκφραση της βούλησης της ενώσεως επιχειρήσεων καθότι, παρά τον προπαρασκευαστικό χαρακτήρα που υπείχε ως

⁴⁰ Βλ. ενδεικτικά υπόθ. C-45/85 Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής, Συλλ. 1987, σ.00405, σκ. 28, συνεκδ. υποθ. T-213/95 και T-18/96 Stichting κατά Επιτροπής, Συλλ. 1997 σ.ΙΙ-01739, σκ. 157-164, συνεκ. αποφ. ΔΕΘΑΘ 1026/2007, ΔΕΦΑΘ 1027/2007, ΔΕΦΑΘ 1001/2006, σκ. 16 και ΔΕΦΑΘ 1028/2007, σκ. 8, καθώς και απόφαση ΕΑ 292/IV/2005 υπό 3.2 και 4, , απόφαση Ε.Ε. 80/917/ΕΟΚ National Sulphuric Acid.

⁴¹ Βλ. ενδεικτικά υπόθ. C-45/85 Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής, Συλλ. 1987, σ.00405, σκ. 28.

⁴² Βλ. 8/72, Vereeniging van Cementhandelaren κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλ. 1972-3, σ. 223, 209-215 & 218/78, ο.π., 71/74, Fruit- en Groentenimporthandel and Frubo κατά Επιτροπής, Συλλ. 1975,σ. 181, 45/85, Verband der Sachversicherer (VDS) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλ. 1987, σελ. 405.

⁴³ Βλ. ενδεικτικά υπόθ. C-96/82 IAZ κατά Επιτροπής, Συλλ. 1983, σελ. 3369, σκ. 20, συνεκδ. υποθ. C-209, 215 και 218/78, Heintz van Landewyck SARL κλπ. κατά Επιτροπής, Συλλ. 1980, σελ. 3125, σκ. 86.

⁴⁴ βλ C-45/85 Verband, σκ.26 και ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΣΚ.13 , 5/69, Volk, Rec. 1969, σ. 295, σκέψη 7

⁴⁵ Γεν. Εισαγγελέας σκ.12 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1598709723520&uri=CELEX%3A61985CC0045>

⁴⁶ Υπόθ. C-45/85 Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής, Συλλ. 1987, σ.00405, σκ. 28

σύσταση προερχόμενη από όργανο το οποίο δεν ήταν ρητά δικαιοδοτημένο να εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις, είχε στην ουσία χαρακτήρα οριστικό, καθοριστικοί παράγοντες προς την κατάληξη αυτή αποτέλεσαν το γεγονός ότι η επιτροπή διενεργούσε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που καθόριζε του καταστατικό της αναιρεσιούσας ένωσης επιχειρήσεων, αλλά και το ότι είχε ακολουθηθεί η προβλεπόμενη δύναμη του καταστατικού της ένωσης διαδικασία προς γνωστοποίηση της σύστασης αυτής στα μέλη του συνδέσμου κατόπιν έγκρισης από τα αρμόδια διευθυντικά όργανα.

Στην παρούσα υπόθεση ο ΣΝΠΚ ως ένωση επιχειρήσεων σε συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 27/8/2012, 19/9/2012, και 25/9/2012 καθώς και κατά τη Γενική Συνέλευση ημερομηνίας 3/9/2012 αποφάσισε την επιβολή επιπρόσθετης χρέωσης.

Τα μέλη ενημερώθηκαν με σχετική επιστολή του ΣΝΠΚ ημερομηνίας 26/9/2012 που απευθυνόταν προς όλα τα μέλη και associate μέλη με θέμα: «*Κάλυψη του σοβαρού ελλείμματος στην εξόφληση του δανείου μας με επιπρόσθετες εισφορές των Μελών – Ενημέρωση των Μελών για τη χρέωση και είσπραξη τούτων*» όπου καταγράφονται τα ακόλουθα:

«*Στη συνέχεια της απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μελών της 25^{ης} Σεπτεμβρίου 2012, σας πληροφορούμεν ότι το Διοικητικό μας Συμβούλιο εσυνέχισε τη μελέτη του ζητήματος και ομόφωνα κατέληξε στα ακόλουθα:*

6. Επαναβεβαιώνεται ότι το έλλειμμα του δανείου θα καλύπτεται με επιπρόσθετες εισφορές των Μελών ως Εργοδότες των λιμενεργατών και σημειωτών.

7. Οι επιπρόσθετες εισφορές θα υπολογίζονται με βάση το επισυνημμένο Παράρτημα.

8. Οι επιπρόσθετες εισφορές θα χρεώνονται στα Μέλη και θα εισπράττονται από την «U.S.C. United Stevedoring Co. Ltd» με βάση την υφιστάμενη διαδικασία όπου θα υπάρχει ξεχωριστό τιμολόγιο της U.S.C.

9. Οι επιπρόσθετες εισφορές θα αρχίσουν να καταβάλλονται από τη 1^η Οκτωβρίου 2012.

10. Κάθε Μέλος θα πρέπει να δηλώσει γραπτώς στον Σύνδεσμο πριν τη πιο πάνω ημερομηνία με ποιον από τους δύο τρόπους χρέωσης των εμπορευματοκιβωτίων που μεταφέρει η Εταιρεία επιθυμεί να χρεώνεται.

Η αλλαγή του τρόπου χρέωσης στα εμπορευματοκιβώτια μπορεί να γίνεται κάθε έξι μήνες με νέα γραπτή δήλωση των ενδιαφερομένων Μελών του Συνδέσμου.»

Επισημαίνεται ότι ο ΣΝΠΚ διευκρίνισε ότι τα πρακτικά των συνεδριών του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών του Συνδέσμου αποστέλλονταν σ' όλα τα μέλη του, γεγονός που

επιβεβαιώθηκε και από την συντριπτική πλειοψηφία των μελών του ΣΝΠΚ όταν ερωτήθηκαν στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας. Επίσης, σημείωσε ότι κατά την Γενική Συνέλευση ημερομηνίας 3/9/2012 τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο οι ναυτικοί -πράκτορες μέλη του Συνδέσμου δύνανται να χρεώνουν στους πελάτες τους την επιπρόσθετη χρέωση και ο νομικός σύμβουλος του Συνδέσμου τόνισε στη συνεδρίαση του διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 25/9/2012 ότι η μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης προσκρούει στις διατάξεις του περί Ανταγωνισμού Νόμου εφόσον δεν συνδέεται με υπηρεσία που παρέχεται από τους ναυτικούς πράκτορες και μια τέτοια πρακτική ενδεχομένως να θεωρηθεί tying [επιβολή πρόσθετων χρεώσεων που δεν συνδέονται με τις παρεχόμενες υπηρεσίες].

Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τις διαπιστώσεις και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της πως η απόφαση του ΣΝΠΚ για επιπρόσθετη εισφορά αποτελεί απόφαση ένωσης επιχειρήσεων.

Συνακόλουθα, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι η απόφαση του ΣΝΠΚ για επιπρόσθετη εισφορά αποτελεί απόφαση ένωσης επιχειρήσεων για σκοπούς εφαρμογής της νομοθεσίας.

5.3 Συμφωνία/ εναρμονισμένη πρακτική

5.3.1. Η έννοια της «Σύμπραξης»

Η Επιτροπή σημειώνει ότι το άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ότι «*σύμπραξη*» σημαίνει οποιαδήποτε τυπική ή άτυπη, γραπτή ή άγραφη, εκτελεστή κατά νόμο ή μη, συμφωνία δυο ή περισσότερων επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων ή την εναρμονισμένη πρακτική δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων ή την απόφαση ένωσης επιχειρήσεων, αλλά δεν περιλαμβάνει συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική – (α) μητρικής θυγατρικής, [...] και (β) δύο ή περισσότερων θυγατρικών εταιρειών, εφόσον αυτές αποτελούν μια ενιαία οικονομική οντότητα με τη μητρική εταιρεία».

Επιπρόσθετα, οι έννοιες της εναρμονισμένης πρακτικής και της συμφωνίας είναι ρευστές και ενδέχεται να αλληλεπικαλύπτονται, ως αναφέρεται και σε σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁴⁷

Ως «συμφωνίες» νοούνται οι συμβάσεις που δεσμεύουν τα συμβαλλόμενα μέρη, ανεξάρτητα από τον τύπο, τον οποίο έχουν περιβληθεί και το βαθμό δεσμευτικότητάς τους, όπως είναι π.χ. οι συμφωνίες κυρίων⁴⁸ και ανεξαρτήτως του εάν είναι υπογεγραμμένες ή

⁴⁷ COMMISSION DECISION of 25 June 2008 relating to a proceeding under Article 81 of the EC Treaty and Article 53 of the EEA Agreement (COMP/39.180 – Aluminium fluoride C(2008) 3043 final).

⁴⁸ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε C-41/69, Chemiefarma, Συλλ. 1970, 661. Βλ. ακόμη Ζιάμου Θ. σε Σκουρή Β., Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα, 2003, σελ. 692.

ανυπόγραφες.⁴⁹ Για την έννοια της συμφωνίας, είναι αδιάφορος ο γραπτός ή προφορικός χαρακτήρας της σύμβασης, καθώς και ο δεσμευτικός ή μη χαρακτήρας της, δηλαδή δεν απαιτούνται τυπικές διαδικασίες ούτε και κυρώσεις ή μέτρα εφαρμογής.⁵⁰ Εξάλλου, αδιάφορο είναι αν η ένωση επιχειρήσεων ή οι εκπρόσωποί της που συμμετέχουν στη συμφωνία ήταν εξουσιοδοτημένοι ή είχαν την αρμοδιότητα βάσει των καταστατικών προβλέψεων της ένωσης να συνάπτουν συμφωνίες με αντίστοιχο περιεχόμενο.⁵¹ Η έννοια της συμφωνίας, επομένως, στηρίζεται στην ύπαρξη συμπτώσεως των βουλήσεων δύο τουλάχιστον μερών, της οποίας η μορφή εκδήλωσης δεν είναι σημαντική, εφόσον συνιστά πιστή έκφραση των βουλήσεων αυτών.⁵² Συνεπώς, για τους σκοπούς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, αρκεί οι επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει την κοινή τους βούληση να συμπεριφερθούν στην αγορά κατά καθορισμένο τρόπο, χωρίς να ενδιαφέρει η μορφή της εκδήλωσης της εν λόγω κοινής βούλησής τους.⁵³ Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, κάθε φορά που επιχειρήσεις εκφράζουν κοινή βούληση προς επίτευξη επιδιωκόμενων τιμών ή κατανομής αγορών/πελατείας.⁵⁴

Για την ύπαρξη «συμφωνίας» σημασία έχει η σύμπτωση βούλησης των συμβαλλομένων φυσικών ή νομικών προσώπων, νομικώς ή οικονομικώς διακεκριμένων μεταξύ τους και αρκεί ότι κάθε μέρος εκούσια αναλαμβάνει να περιορίσει την ελευθερία του προς δράση σε σχέση με το άλλο.⁵⁵ Περαιτέρω, ο καθορισμός εκ μέρους των συμμετεχουσών σε μια συνάντηση επιχειρήσεων των «κανόνων παιχνιδιού» για τη συμπεριφορά τους στη αγορά συνιστά αναντίρρηση «συμφωνία» υπό την έννοια του άρθρου 2 του Νόμου, ακόμα και αν δεν συνάφθηκε «τυπική συμφωνία», αλλά απλά εκφράστηκε η επιθυμία ή η ευχή να ακολουθηθεί η συγκεκριμένη συμπεριφορά.⁵⁶

⁴⁹ Βλ. Faull and Nickpay, *The EC Law of Competition* (ΕΤΟΣ 2007), σελ. 195, παρ. 3.49 και τη σχετική νομολογία στην οποία παραπέμπει (Απόφαση της Ευρ. Επιτροπής (79/934/EEC), 5 Σεπτεμβρίου 1979, Υπόθεση IV/29.021 - BP Kemi - DDSF, OJ L 286 της 14.11.1979, σελ. 0032-0052, σκ. 27 και 45).

⁵⁰ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε C-209/78, Van Landewyck, σκ. 85-86, και αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου T-9/99, σκ. 200-201 και T-1/89, Rhone-Poulenc, σκ. 43 - 44. Βλ. επίσης απόφαση της Ευρ. Επιτροπής 2004/104/ΕΚ, ό.π., σκ.172. Βλ. και Κοτσίρη, *Δίκαιο Ανταγωνισμού*, 2003, 395-396.

⁵¹ Βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου T-25/95 κλπ, Cimentieres CBR κ.άλ., Συλλ. 2000, II-491, σκ. 928.

⁵² Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε C-41/69, Chemiefarma, Συλλ. 1970, 661, σκ. 112, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου T- 41/96, Bayer, Συλλ. 2000, II 3383, σκ. 67-69, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου T-208/01, Volkswagen, Συλλ. 2003, II 5141, σκ. 30-32.

⁵³ Βλ. ΔΕΚ C-74/04 P, Commission v Volkswagen, Συλλ. 2006, I 6585, σκ. 37, ΠΕΚ T-13/89,ICI κατά Επιτροπής, Συλλ.1992 II-1021, σκ. 253,συνεκδικαζόμενες ΠΕΚ T-49, 31/02, Brasserie Nationale and Others v Commission, Συλλ. 2005 II-3033, σκ. 118, ΠΕΚ. T-9/99, HFB Holding κατά Επιτροπής, Συλλ.2002 II-1487, σκ. 199, ΠΕΚ T-7/89, Hercules κατά Επιτροπής, Συλλ. 1991 II-1711, σκ. 256.

⁵⁴Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ T-310/94, Grueber και Weber κατά Επιτροπής, Συλλ. 1998 II-01043, σκ. 85, 87, T-1/89, Rhone-Poulenc κατά Επιτροπής, Συλλ.1991, II-867, σκ.120,T-15/89, Chemie Linz κατά Επιτροπής, Συλλ.1992, II-1275, σκ. 301,και T-310/94, Grueber καιWeber κατά Επιτροπής, Συλλ. 1998 II-01043, σκ. 85, 87.

⁵⁵ Κοτσίρης, *Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο*, 2003, 391-392, Alison Jones / Brenda Sufirin, *EC Competition Law*,2004, 130.

⁵⁶ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε C-204/00, Aalborg Portland κ.αλ., σκ. 228-248, E.A 369/V/2007, σελ. 47, ΔΕφαθ 906/2010, σκ. 7, ΔΕφαθ 1682/2009, σκ. 27, καθώς και E.A 492/VI/2010, σελ. 29 (παρ. 78).

Κατά την ενωσιακή νομολογία,⁵⁷ ο όρος συμφωνία ενδείκνυται να καλύπτει όχι μόνο τους όρους που έχουν συμφωνηθεί ρητώς, αλλά και την εφαρμογή των συμφωνηθέντων. Εξάλλου, οι ακριβείς όροι μιας συμφωνίας ενδέχεται να μην έχουν διατυπωθεί ποτέ ρητώς, οπότε αυτοί να πρέπει να συναχθούν από το σύνολο των περιστάσεων.

Συμφωνίες που συνάπτει μια ένωση, είτε για λογαριασμό της είτε ως εκπρόσωπος των μελών της, με άλλη ένωση ή επιχείρηση ενδεχομένως να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 του Νόμου και 101 ΣΛΕΕ⁵⁸. Οι συμφωνίες μεταξύ ενώσεων επιχειρήσεων δεν αποκλείονται από το πεδίο της απαγόρευσης.⁵⁹ Ακόμη και αν η ένωση δεν έχει ίδια εμπορική ή παραγωγική δραστηριότητα, η συμφωνία που συνάπτει με τρίτους καταλαμβάνεται καταρχήν από την απαγόρευση της παρ. 1, διότι η εν λόγω διάταξη έχει εφαρμογή στις ενώσεις κατά το μέτρο που η δραστηριότητά τους ή η δραστηριότητα των επιχειρήσεων που μετέχουν σε αυτές σκοπεί στην παραγωγή αποτελεσμάτων τα οποία επιδιώκει να καταστείλει το άρθρο αυτό.

5.3.2. Παρεμπόδιση, Περιορισμός ή νόθευση του ανταγωνισμού – χαρακτήρας παράβασης

Απαραίτητη προϋπόθεση για να εμπίπτει μια απόφαση ένωσης επιχειρήσεων/ συμφωνία/ εναρμονισμένη πρακτική στις διατάξεις του άρθρου 3 του Νόμου και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ, και συνεπώς για να κριθεί απαγορευμένη, είναι η πλήρωση του κριτηρίου του περιορισμού του ανταγωνισμού, και παρατηρεί ότι η διάταξη του άρθρου 3 του Νόμου, εξειδικεύει την έννοια της παρεμπόδισης, του περιορισμού και της νόθευσης του ανταγωνισμού, προνοώντας ότι οι εν λόγω αντανταγωνιστικές συνέπειες πρέπει να συνιστούν είτε αντικείμενο είτε αποτέλεσμα των κρινόμενων συμφωνιών.

Στην περίπτωση εξ' αντικειμένου παραβάσεων του ανταγωνισμού εμπίπτουν οι συμπράξεις που πλήττουν τον ανταγωνισμό στον πυρήνα του. Πρόκειται δηλαδή για συμφωνίες ή πρακτικές που έχουν ως αντικείμενο κεντρικές παραμέτρους της επιχειρηματικής δράσης, όπως η τιμή, η παραγωγή, η πελατεία, η δράση στην αγορά. Επισημαίνεται ότι αυτοί οι περιορισμοί είναι *per se* αντι-ανταγωνιστικοί, και τεκμαίρεται ότι έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού. Κατά τη νομολογία και σύμφωνα με την *Gonsten και Grundig κατά Επιτροπής*,⁶⁰ όταν μια συμφωνία έχει ως αντικείμενό της τον περιορισμό του ανταγωνισμού, δε χρειάζεται να αποδειχτεί και το αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό προκειμένου να εφαρμοστεί η διάταξη του άρθρου 101(1) ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, έχει κριθεί ότι «είναι περιπτώ

⁵⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ευρ. Επιτροπής 1999/60/ΕΚ (υπόθεση IV/35.691/E-4 - Καρτέλ προμονωμένων σωλήνων) σκ.133-134

⁵⁸ Απόφαση ΔΕΚ 30.1.1985, υπ. 123/83, ΒΝΙC, Συλλ. 1985, 391 σκέψεις 20 και 26

⁵⁹ Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, ό.π., παρ. 33, σελ. 221, με περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία. Βλ. απόφαση ΠΕΚ της 15.9.200, υπόθεση T-25/95 κλπ., *Cimenteries CBR*, Συλλ. 2000, II-491, σκ. 1325.

⁶⁰ ΔΕΚ, υποθέσεις 56&58/64, *Consten and Grundig κατά Επιτροπής*, Συλλ. 1996, σελ. 299.

να εξετάζονται τα συγκεκριμένα αποτελέσματα μιας συμφωνίας ή απόφασης κάποιας ένωσης επιχειρήσεων, εφόσον είναι προφανές ότι αποσκοπεί στον περιορισμό, την παρεμπόδιση ή τη νόθευση του ανταγωνισμού».⁶¹

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση σύμπραξης που συνιστά εξ' αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού, «παρέλκει ως αλυσιτελής, η περαιτέρω έρευνα και απόδειξη κινδύνου βλάβης των καταναλωτών (GlaxoSmithKline (2009), σκ. 59-60, 62-64) ή επέλευσης άλλων, συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, εν δυνάμει βλαπτικών για τον ανταγωνισμό (Αποφάσεις ΠΕΚ τής 21.10.2003, General Motors Nederland et Opel Nederland κατά Επιτροπής T-368/00, Σ. ΙΙ-4491, σκ. 104, βλ. και Tate & Lyle κ.α. κατά Επιτροπής T-202/98, T-204/98 και T-207/98, Σ. ΙΙ-1705 σκ. 72, Dalmine κατά Επιτροπής T-50/00, Σ. ΙΙ-2395 σκ.147, 151 και C-407/04 P τής 25.1.2007 Σ. Ι-829 σκ. 84, ΔΕΚ τής 11 .1.1990, Sandoz Prodotti Farmaceutici κατά Επιτροπής C-277/87, Σ. Ι-45 σκ. 15, 17-18, βλ. και της 8.7.1999, C-49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, Σ. Ι-4125, σκ. 99 κ.α.), δεδομένου ότι πάντως, από την φύση τους δυνητικά μειώνουν ή εξαλείφουν τις ανταγωνιστικές πιέσεις (ΓΔ, απόφαση τής 16.6.2011, T-186/06, Solvay κατά Επιτροπής, σκ. 113-119, 156- 162).».⁶²

Συνεπώς, κατά τη σχετική αξιολόγηση του αντικειμένου της σύμπραξης, δεν εξετάζεται η υποκειμενική πρόθεση των μερών, αλλά μόνο το περιεχόμενο και ο αντικειμενικός σκοπός της συμφωνίας, υπό το φως των αμοιβαίων οικονομικών σχέσεων εντός των οποίων πρέπει να εφαρμοστεί η σχετική συμφωνία. Ειδικότερα, διαπιστώνεται περιορισμός του ανταγωνισμού κατ' αντικείμενο, όταν ο στόχος της συμφωνίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών και νομικών συνθηκών, υπό τις οποίες υπεγράφη, καθώς και της συμπεριφοράς των μερών είναι εμφανώς ο περιορισμός του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Για τη διάγνωση της παράβασης δεν απαιτείται αντι-ανταγωνιστική πρόθεση, αλλά, εφόσον το αντι-ανταγωνιστικό αποτέλεσμα είναι αντικειμενικά ενδεχόμενο, η σχετική πρακτική είναι απαγορευμένη, έστω κι αν οι συμπράττοντες δεν αποσκοπούσαν στο αποτέλεσμα αυτό.⁶³

Η έννοια του περιορισμού του ανταγωνισμού κατ' αντικείμενο προσανατολίζεται και σε πρακτικές οι οποίες από τη φύση τους έχουν τη δυνατότητα να περιορίσουν τον ανταγωνισμό. Αποφασιστικό κριτήριο είναι το αντικείμενο της συμφωνίας αυτής καθεαυτής, συμπεριλαμβανομένων των στόχων και του περιεχομένου αυτής.⁶⁴

Σχετικά η Επιτροπή σημειώνει την υπόθεση *Glaxo Smith Kline Services Unlimited and others κατά Επιτροπής*,⁶⁵ όπου κρίθηκε ότι: «για να εκτιμηθεί ο επιζήμιος για τον ανταγωνισμό

⁶¹ Βλ. απόφαση ΔΕΚ 45/85 Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής, ό.π., σκ. 39

⁶² Απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας Α2780/2012, σκ.4 (ECLI:EL:COS:2012:0723A2780.10E3224)

⁶³ *Ibid.* και βλ. C-209/07, Competition Authority κατά Beef Industry Development Society και Barry Brothers (Carrigmore) meats Ltd, Συλλ 2008, Ι-8637, σελ 21.

⁶⁴ *Ibid.*

⁶⁵ T-168/01, GlaxoSmithKline Services Unlimited and others κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006.

χαρακτήρας μιας συμφωνίας πρέπει να λαμβάνονται ιδίως υπόψη το περιεχόμενο των διατάξεών της, οι σκοποί τους οποίους αυτή επιδιώκει, καθώς και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται. Επιπλέον, έστω και αν η πρόθεση των μερών δεν αποτελεί αναγκαίο στοιχείο της εξακριβώσεως του περιοριστικού χαρακτήρα μιας συμφωνίας, τίποτε δεν εμποδίζει την Επιτροπή ή τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα να λαμβάνουν υπόψη την πρόθεση αυτή.» Έτσι, η διαπίστωση ότι η σύμπραξη έχει αντικείμενο περιοριστικό του ανταγωνισμού δεν μπορεί να ανατραπεί ούτε από ενδείξεις ότι δεν είχε κανένα αποτέλεσμα εντός της αγοράς, ή ότι δεν είχε άμεση επίδραση επί των τιμών, ούτε από τη διαπίστωση ότι οι ενδιαφερόμενοι εξασφάλισαν ταυτόχρονα, δια της πρακτικής αυτής, ορισμένα πλεονεκτήματα ως προς τον ανταγωνισμό.⁶⁶

Από τη νομολογία προκύπτει ότι στην απαγορευμένη διάταξη του άρθρου 101 ΣΛΕΕ (αντίστοιχο άρθρο 3 του Νόμου), εμπίπτει όχι μόνο ο άμεσος καθορισμός τιμών αλλά και κάθε συμφωνία που άμεσα ή έμμεσα περιορίζει τον ανταγωνισμό των τιμών.⁶⁷ Συνεπώς, η απαγόρευση του άρθρου 3 του Νόμου καταλαμβάνει όχι μόνο τον άμεσο καθορισμό τιμών εν τη στενή έννοια του όρου, αλλά κάθε συμφωνία που αφορά παραμέτρους της τιμής, δηλαδή που μπορεί να έχει έμμεσες συνέπειες στην τιμή που τελικά χρεώνεται. Ο όρος «τιμές» λαμβάνεται υπό ευρεία έννοια, περιλαμβάνοντας και τις εκπτώσεις, περιθώρια κέρδους, όρους πίστωσης, ακόμα και συστάσεις περί τιμών, επομένως για τη διαπίστωση, επομένως, άμεσου ή έμμεσου καθορισμού τιμών δεν απαιτείται - κατά την έννοια των ενωσιακών και εθνικών διατάξεων περί ανταγωνισμού - ούτε η ταύτιση τιμών, ούτε και η τυχόν ομοιόμορφη αύξηση ή αναπροσαρμογή τους. Ο άμεσος ή έμμεσος καθορισμός μιας τιμής, ακόμη και τιμής η οποία συνιστά απλώς και μόνο επιδιωκόμενο στόχο, επηρεάζει αρνητικά τον ανταγωνισμό διότι παρέχει σε όλους τους συμβαλλόμενους μιας σύμπραξης τη δυνατότητα να προβλέψουν με εύλογη βεβαιότητα την πολιτική τιμών που θα ακολουθήσουν οι ανταγωνιστές τους.⁶⁸

Οι συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού υπάγονται στην απαγόρευση των άρθρων 3 του Νόμου και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ, ανεξάρτητα από το εάν οι συγκεκριμένες συμβατικές ρήτρες εφαρμόστηκαν ή όχι στην πράξη. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο στην υπόθεση *Cascade κατά της Επιτροπής*,⁶⁹ δεν έκανε αποδεκτό λόγο άρσης του παράνομου χαρακτήρα ότι η επιχείρηση δεν τηρούσε συμφωνία αύξησης τιμών, καθότι η επιχείρηση που παρά την ύπαρξη συμφωνίας, ακολουθεί περισσότερο ή λιγότερο ανεξάρτητη πολιτική στην αγορά, μπορεί να το κάνει από την επιθυμία της να εκμεταλλευτεί την απαγορευμένη σύμπραξη για ίδιον όφελος. Συνακόλουθα, όταν το αντικείμενο ή ο σκοπός της

⁶⁶ Βλ. Απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας Α2780/2012, σκ.4

⁶⁷ Υπόθεση T- 8/72 *Vereeniging van Cementshandelaren κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 223.

⁶⁸ Βλ. ενδεικτικά Απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε 8/72, *Vereeniging van Cementhandelaren*, σκ. 21.

⁶⁹ Βλέπε υπόθεση T-308/94 *Cascades v Commission*, Συλλ 1998 II-925

ρήτρας εντός μιας συμφωνίας είναι αντιανταγωνιστικός, τότε αυτή κρίνεται ότι έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και καταδικάζεται άνευ ετέρου.⁷⁰

5.4 Σχέσεις μεταξύ καταγγελλομένων

Η Επιτροπή πέραν των συμπερασμάτων της αναφορικά με τους ορισμούς «επιχείρηση» και «ένωση επιχειρήσεων» εξέτασε περαιτέρω και τις σχέσεις μεταξύ των καταγγελλομένων για να διαφανεί ο τρόπος λειτουργίας και συμπεριφοράς αυτών.

Οι μέτοχοι της USC είναι μέλη του ΣΝΠΚ και συγκεκριμένα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για μία επιχείρηση να είναι μέλος του ΣΝΠΚ για να μπορεί να είναι μέτοχος στη USC. Η CSO έχει ιδρυθεί από Μέλη του Συνδέσμου. Η CSO είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση και ήταν μόνο υπεύθυνη για την πληρωμή των δόσεων του δανείου. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας έχει αποσταλεί σχετικός κατάλογος όπου έχει επισημανθεί επακριβώς ποιοι ναυτικοί πράκτορες ήταν μέλη έκαστου εκ των καταγγελλόμενων USC, ΣΝΠΚ και CSO.

Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τη USC, η εταιρεία συνδέεται με τους καταγγελλόμενους ΣΝΠΚ και CSO ως ακολούθως:

(α) Η εταιρεία USC έχει ιδρυθεί από ιδρυτικά και/ή παρόντα μέλη του Συνδέσμου. Οποιοσδήποτε ναυτικός πράκτορας υποβάλλει αίτηση και εγγραφεί ως Μέλος του Συνδέσμου (νοούμενου ότι πληροί τα κριτήρια του καταστατικού του Συνδέσμου) έχει το δικαίωμα, αν το επιθυμεί, να καταστεί αυτεπάγγελτα και Μέλος της εταιρείας USC. Τα Μέλη της εταιρείας USC είναι δηλαδή και Μέλη του Συνδέσμου.

(β) Ο εκάστοτε Πρόεδρος και Διευθυντής του Συνδέσμου μετέχουν ex-officio στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας USC. Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι σε μεγάλο βαθμό τα ίδια με αυτά του Συνδέσμου.

(γ) Η εταιρεία USC κατά την ίδρυση της δεν είχε Γενικό Διευθυντή. Από το 2002 η Εταιρεία έχει Γενικό Διευθυντή ο οποίος είναι και ο Βοηθός Διευθυντής του Συνδέσμου. Ο Γενικός Διευθυντής αρχικά μεταφέρθηκε προσωρινά στην εταιρεία USC από το Σύνδεσμο. Η πλήρης μεταφορά του Γενικού Διευθυντή στην Εταιρεία έγινε το 2009 όταν η εταιρεία USC ανάλαβε πλήρως τη μισθοδοσία του ιδίου.

(δ) Ο γραμματέας της Εταιρείας είναι επίσης ο Διευθυντής του Συνδέσμου.

(ε) Τα Μέλη του Συνδέσμου ίδρυσαν την CSO.

⁷⁰ Βλέπε C-89 επ/85, Ahlstrom κατά της Επιτροπής, παρ. 175 και παρ.171, 190-191.

(στ) Η CSO εγγράφηκε για να εξυπηρετεί διάφορα δάνεια του Συνδέσμου τα οποία λάμβανε κατά καιρούς ο Σύνδεσμος για αποζημίωση λιμενεργατών οι οποίοι αποχωρούσαν οικειοθελώς, ή κηρύσσονταν πλεονάζοντες. Η CSO δεν εκτελεί καμία άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν εργοδοτεί προσωπικό.

(ζ) Ο Σύνδεσμος, μέσω της CSO, έχει λάβει δάνειο για την αποζημίωση των αποχωρούντων λιμενεργατών και σημειωτών.

(η) Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 58(Ι)/2008 (ο «Νόμος»), μέχρι πλήρους αποπληρωμής του δανείου, κάθε ναυτικός πράκτορας **ή άλλος εργοδότης** υποχρεούται να καταβάλλει στο ταμείο ειδικό τέλος⁷¹.

(θ) Βάσει του Νόμου, η CSO είναι υπεύθυνη για την πληρωμή των λιμενεργατών και σημειωτών και την επιβολή του ειδικού τέλους. Ωστόσο, επειδή η CSO ουδέποτε διέθετε προσωπικό, η εργασία αυτή ανατέθηκε στην USC. Η USC χρέωνε και εισπραττε το ειδικό τέλος το οποίο ακολούθως μεταφερόταν στην CSO. Η CSO ακολούθως πλήρωνε τη δόση του δανείου.

Η USC, προς εφαρμογή της απόφασης του ΣΝΠΚ εξέδιδε τιμολόγια για είσπραξη του επιπρόσθετου τέλους.

Αναφορικά με την ΕΣΚ, σημειώνεται ότι η USC αναφέρει ότι κατά τα έτη 2011 μέχρι 2017 η ΕΣΚ ήταν πελάτης της δηλαδή ότι η USC ενεργούσε ως εργοδότης των λιμενεργατών και σημειωτών που αναλάμβαναν την εκφόρτωση των πλοίων της ΕΣΚ.

6. ΟΥΣΙΩΔΗΣ ΧΡΟΝΟΣ

Η Επιτροπή, στη βάση των ενώπιόν της στοιχείων, ομόφωνα κρίνει ότι το χρονικό πλαίσιο της έρευνας εκκινεί από την 1/10/2012, οπότε και άρχισε να επιβάλλεται το επιπρόσθετο τέλος, μέχρι και την ημερομηνία κατά την οποία τερματίστηκε η εν λόγω επιβολή, ήτοι μέχρι τις 31/1/2017 σε ό,τι αφορά τις εισαγωγές στην Λεμεσό και 6/3/2017 αναφορικά με τις εισαγωγές στη Λάρνακα.

Σε ότι αφορά τον ουσιώδη χρόνο της παρούσας έρευνας, η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 στο σημείο 3.4 αυτών, ανέφεραν ότι διάφοροι ναυτικοί πράκτορες συνεχίζουν να χρεώνουν την επιπρόσθετη εισφορά με διαφορετικό χαρακτηρισμό ως «USC Fee and Stamps» ή / και «Stamps and Others», αποστέλλοντας τιμολόγια της {...}, {...} και {...} τα οποία φέρουν ημερομηνίες από το τέλος του 2017 έως και τέλος του 2021.

⁷¹ Η αναφορά σε ειδικό τέλος αφορά τα τέλη που αποφασίστηκαν από το νομοθέτη βάσει σχετικής νομοθεσίας και όχι την επιπρόσθετη εισφορά που αποφασίστηκε από τον ΣΝΠΚ.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα εν λόγω τιμολόγια φαίνεται να αφορούν άλλους πελάτες ναυτικών πρακτόρων και όχι τις καταγγέλλουσες καθώς και ότι δεν έχουν σταλεί σχετικά τιμολόγια σε σχέση με τις ίδιες τις καταγγέλλουσες. Επισημαίνεται επίσης ότι αποστάληκαν χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα φορτία που αφορούν για να δύναται να εξεταστεί κατά πόσο τα συγκεκριμένα ποσά των €5 και €10 συνάδουν με την απόφαση του ΣΝΠΚ το 2012 για συγκεκριμένα ποσά ανάλογα με το φορτίο. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, η Επιτροπή διαπιστώνει πως οι ίδιες οι καταγγέλλουσες σε επιστολή τους ημερομηνίας 17/9/2019 στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας, είχαν αναφέρει ότι μετά την ιδιωτικοποίηση του Λιμανιού Λάρνακας και την αλλαγή του καθεστώτος, αποστάληκαν οι νέες ανώτατες (χρεώσεις) ταρίφες, σημειώνοντας ότι για τα ξηρά φορτία αυτή ανερχόταν στα €4.40 ανά τόνο. Επιπρόσθετα, στην καταγγελία είχε αναφερθεί ότι η επιπρόσθετη εισφορά σταμάτησε να καταβάλλεται στο Λιμάνι του Βασιλικού, στο Λιμάνι της Λάρνακας και της Λεμεσού από τον Απρίλιο του 2017.

Ως εκ τούτου, τα ενώπιον της Επιτροπή στοιχεία δεν δεικνύουν ότι η οποιαδήποτε χρέωση σε τιμολόγια μετά τον Απρίλιο του 2017 αφορά συνέχιση της επιπρόσθετης εισφοράς στη βάση και ήδη υποβληθεισών προγενέστερων θέσεων των καταγγελλουσών αλλά και μη επιβεβαίωση του ισχυρισμού αυτού στη βάση των αποσταλέντων στοιχείων.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή σημειώνει τις θέσεις των καταγγελλόμενων ότι όταν ανέλαβαν οι νέοι διαχειριστές των λιμανιών στη Λεμεσό και η Αρχή Λιμένων στη Λάρνακα, τα Μέλη του Συνδέσμου είχαν απαλλαχθεί από την ευθύνη των φορτοεκφορτώσεων των πλοίων, καθώς και ότι την ευθύνη αυτή την είχαν πλέον οι διαχειριστές με την εργοδότηση εγγεγραμμένων λιμενεργατών και σημειωτών όπου στις τιμές τους χρεώνουν και το στοιβαδορικό κόστος. Πρόσθεσαν ότι επομένως την αποπληρωμή του δανείου με βάση τον Νόμο την ανέλαβαν εξ' ολοκλήρου οι διαχειριστές, οι οποίοι είναι και αυτοί εργοδότες των λιμενεργατών.

Συνακόλουθα, η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τα ενώπιόν της στοιχεία ομόφωνα αποφάσισε ότι ο ουσιώδης χρόνος της παρούσας καταγγελίας διαρκεί μέχρι τις 31/1/2017 σε ό,τι αφορά τις εισαγωγές στην Λεμεσό και μέχρι τις 6/3/2017 σε ό,τι αφορά τις εισαγωγές στη Λάρνακα και, ως εκ τούτου, τα στοιχεία που αποστάληκαν με επιστολή ημερομηνίας 13/8/2021 δεν εμπίπτουν στον ουσιώδη χρόνο.

7. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο προσδιορισμός της σχετικής αγοράς αποτελεί το πλαίσιο εντός του οποίου εφαρμόζονται οι κανόνες του δικαίου του ανταγωνισμού. Η σχετική αγορά οριοθετείται (α) ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες (σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών), και (β) γεωγραφικώς (σχετική γεωγραφική αγορά).

Με τον ορισμό μιας αγοράς, τόσο όσον αφορά τα προϊόντα/υπηρεσίες, όσο και τη γεωγραφική διάσταση της, μπορούν να προσδιοριστούν οι πραγματικοί ανταγωνιστές, οι οποίοι είναι σε θέση να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και να τις εμποδίσουν να ενεργούν ανεξάρτητα από τις πιέσεις που επιβάλλει ο πραγματικός ανταγωνισμός.⁷²

Σχετικά κρίνεται ως καθοδηγητική η σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς στην οποία καταγράφεται ότι: «η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή και τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται».⁷³

Η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τη νομολογία ο ορισμός της σχετικής αγοράς δεν απαιτείται σε περίπτωση πρόδηλων περιορισμών του ανταγωνισμού.⁷⁴ Ειδικότερα σύμφωνα με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση Volkswagen:

«230. Προκειμένου να προσδιοριστεί η έκταση της υποχρέωσης της Επιτροπής να ορίζει τη σχετική αγορά πριν διαπιστώσει παράβαση των κοινοτικών κανόνων περί ανταγωνισμού, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο ορισμός της αγοράς δεν έχει την ίδια σημασία στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ή του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 82 ΕΚ). Στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 86 της Συνθήκης, ο προσήκων ορισμός της σχετικής αγοράς αποτελεί απαραίτητο και προαπαιτούμενο όρο κάθε κρίσεως αναφερομένης σε συμπεριφορά που θεωρείται αντίθετη προς τον ανταγωνισμό, εφόσον, προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως δεσπόζουσας θέσεως, πρέπει προηγουμένως να αποδειχθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως εντός συγκεκριμένης αγοράς, πράγμα που σημαίνει ότι η αγορά αυτή πρέπει προηγουμένως να έχει οριοθετηθεί. Αντιθέτως, στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης, σκοπός του ορισμού της σχετικής αγοράς είναι να εξακριβωθεί κατά πόσον η επίμαχη συμφωνία, η απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων ή η εναρμονισμένη πρακτική μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση των όρων του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς.»

Ως εκ τούτου, η ακριβής οριοθέτηση της σχετικής αγοράς δεν αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη νομική αξιολόγηση της υπό κρίση σύμπραξης. Και τούτο διότι, δεν απαιτείται η ακριβής

⁷² Απόφαση ΕΑ 520/VI/2011, σκ. 57.

⁷³ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού. 97/C 372/03, παρ. 7.

⁷⁴ Βλ. απόφαση του (Δικαστηρίου της Ε.Ε (ΕΕ, πρώην (ΕΚ) στις συνεκδ. υποθ. Consten and Grundig, 56 & 58/64, της 13.7.1966, Συλλ. 299 & 342 και απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (Γενικό, πρώην ΠΕΚ) στην υπόθεση Volkswagen, T-62/98, της 6.7.2000, Συλλ. II-2707, σκ. 230-231, στις συνεκδ. υποθέσεις Cimenteries CBR κ.α., T-25/95 κλπ, τη; 15.3.2000, Συλλ. II-491, σκ. 833 & 1094. Βλ. ακόμη απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (Γενικού, πρώην ΠΕΚ) στις συνεκδ. υποθέσεις European Night Services, T-374/94 κλπ, της 15.9.1998, Συλλ. II-3141, σκ. 93-95 & 105, , στην υπόθεση CMA CGM κ.α., T-213/00, της 19.3.2003, Συλλ. II-913, σκ. 206, στις συνεκδ. υποθέσεις Brasserie Nationale, T-49/02 & 51/02, της 27.7.2005, Συλλ. II-3033, σκ. 144.

οριοθέτηση της σχετικής αγοράς για την εφαρμογή του άρθρου 101 ΣΛΕΕ (και του αντίστοιχου άρθρου 3 του Νόμου), όταν οι κρινόμενες συμπράξεις έχουν ως αντικείμενό τους τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού⁷⁵. Συναφώς, δεν απαιτείται, κατ' αρχήν, για τη διαπίστωση παράβασης ειδική οικονομική ανάλυση για τις συνθήκες της οικείας αγοράς. Η αρχή αυτή μπορεί να εφαρμοστεί αναλογικά και στην περίπτωση του άρθρου 3 του Νόμου. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά σε σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την έννοια των ενωσιακών και εθνικών διατάξεων περί ανταγωνισμού και τέτοιου είδους συμπράξεις συνιστούν παράβαση, ανεξαρτήτως του μεριδίου των συμπραττουσών στη σχετική αγορά, και δεν μπορούν να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής των απαγορευτικών διατάξεων των άρθρων 3 και 101 ΣΛΕΕ⁷⁶. Κατά συνέπεια, ακόμη κι αν η σχετική αγορά ήθελε τυχόν οριοθετηθεί με διαφορετικό τρόπο από εκείνον που προκρίνεται στην παρούσα, τούτο δεν επιδρά καθοριστικά ως προς τη νομική αξιολόγηση της υπό κρίση σύμπραξης.

Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή επισημαίνει τα ακόλουθα σε σχέση με την ανάλυση της σχετικής αγοράς:

Στην παρούσα υπόθεση εξετάζεται αριθμός αγορών λόγω της μεταξύ τους σύνδεσης. Συγκεκριμένα, η απόφαση του ΣΝΠΚ, τα μέλη του οποίου προσφέρουν ναυτιλιακές υπηρεσίες και αποτελούν τους εργοδότες των λιμενεργατών/ σημειωτών/ πλαναδόρων/ επιστατών, επηρεάζει την προσφορά των τελευταίων αυτών υπηρεσιών. Αυτές οι υπηρεσίες (υπηρεσίες λιμενεργατών/ σημειωτών/ πλαναδόρων/ επιστατών) παρέχονται κατά την εισαγωγή σιτηρών στα λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σχετική Αγορά Προϊόντων και Υπηρεσιών

7.1 Ναυτιλιακές υπηρεσίες - Αντιπροσώπηση ναυτιλιακών γραμμών

Η Επιτροπή σημειώνει την απόφασή της αρ. 28/2016 στην κοινοποίηση της συγκέντρωσης αναφορικά με την απόκτηση της διαχείρισης των Λιμενικών Υπηρεσιών «Marine Services» στο Λιμάνι Λεμεσού (LOT2) από την P & O MARITIME CYPRUS LTD όπου διαπίστωσε τα ακόλουθα:

«Οι ναυτιλιακές εταιρείες για την παροχή των υπηρεσιών τους στην αγορά συνεργάζονται με ναυτιλιακούς πράκτορες οι οποίοι αναλαμβάνουν ύστερα από εντολή του πλοιοκτήτη να τον αντιπροσωπεύσουν σε κάποιο λιμάνι για την εκτέλεση εργασιών σχετικών με το πλοίο του, με την καταβολή αντιμισθίας ή προμήθειας.»

⁷⁵ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΠΕΚ T-38/02 Groupe Danone κατά Επιτροπής, σκ. 99, και T-48/02 Brouwerij Haacht NV κατά Επιτροπής, σκ. 58 (καθώς και στη σχετική νομολογία που παραπέμπουν). Επίσης, βλ. απόφαση ΣΤΕ 2780/2012, σκ. 4 και απόφαση ΕΑ 563/2013, σκ. 42.

⁷⁶ Βλ. και Ανακοίνωση της Ε.Α. της 2/3/2006 σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, παρ. 11(2), καθώς και Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας (de minimis), ΕΕ C 368, 22/12/2001, παρ. 11(2).

Αναφορικά με την ερμηνεία της έννοιας της ναυτιλιακής αντιπροσώπευσης και των εργασιών που αυτή αφορά, η Επιτροπή παραπέμπει ενδεικτικά στα ακόλουθα⁷⁷:

«A shipping agency or shipping agent is the designated person or agency held responsible for handling shipments and cargo, and the general interests of its customers, at ports and harbors worldwide, on behalf of ship owners, managers, and charterers....

In other words, a ship agent is any person or company that carries out the functions of an agent, irrespective of whether they are in business as a ship agent, or they perform such functions as a adjunct to, or in conjunction with, other activities such as ship owning or operating, providing cargo handling or similar.

Shipping agents will usually take care of all the regular routine tasks of a shipping company quickly and efficiently. They ensure that essential supplies, crew transfers, customs documentation, and waste declarations are all arranged with the port authorities without delay. Quite often, they also provide the shipping company with updates and reports on activities at the destination port so that shipping companies have real-time information available to them while goods are in transit.

Succinctly, the term shipping agent refers to the relationship between the principal (in this case the shipping company conveying the goods) and its representative, whereby the principal, expressly or impliedly, authorizes the agent to work under his control and on his behalf.

The responsibilities/competencies as well as the remuneration of the agent may be explicitly entered into a contract which has been concluded between himself and the ship owner. This practice is very common in the cargo trade, booking agents, etc.

Responsibilities of Shipping Agents Include: ensuring a berth for the incoming ship, arranging for the pilot and the tugs if necessary, drawing up the documents for the customs and harbour services, arranging for the necessary ship fresh water / provisions, arranging for the necessary doctor for the crew any medical assistance, arranging for storage bunkers if these are needed, arranging for the necessary repairs, conveying instructions to and from the ship owner, organizing the supply, transport and the handling of the goods, organizing the necessary contacts with the stevedores, collecting freights, cargoes. contacting shippers and the receivers of the goods

In the case of damage to cargo or the ship, the shipping agent also makes the necessary arrangements (at the request of the ship's master or owner) with the insurance company, and for nautical inspections and the services of experts or surveyors, etc. [...]».

⁷⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/Shipping_agency

«Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού στην απόφαση της 487/VI/2010, ανέφερε σε σχέση με την εμπλεκόμενη στην υπόθεση εταιρεία DEALMAR ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ, ότι:

«Η DEALMAR είναι ανεξάρτητη ιδιωτική εταιρία Ελληνικών συμφερόντων με έδρα τον Πειραιά με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, την αντιπροσώπευση (πρακτόρευση) στην Ελλάδα Ναυτιλιακών εταιριών Διεθνών τακτικών γραμμών. ... Η DEALMAR -κατά την υπό διερεύνηση περίοδο – ήταν ο αντιπρόσωπος/πράκτορας των Ναυτιλιακών εταιριών «Blue Container Line S.A.» και «CHINA SHIPPING LINE» στην Ελλάδα και διατηρούσε ανεξάρτητα γραφεία στον Πειραιά και στην Θεσσαλονίκη. Μεταξύ των υποχρεώσεων της, απέναντι στις εταιρίες Διεθνών τακτικών γραμμών, ήταν η κατά το δυνατόν καλύτερη και συντομότερη εξυπηρέτηση των πλοίων όταν αυτά προσέγγιζαν στα Ελληνικά λιμάνια, η ανεύρεση φορτίων, η εξυπηρέτηση των πελατών και η εν γένει φροντίδα της ομαλής και γρήγορης φορτοεκφόρτωσης και διακίνησης των εμπορευματοκιβωτίων τόσο εντός του λιμένος όσο και εκτός». [...]

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, και για σκοπούς εξέτασης της παρούσας πράξης συγκέντρωσης, ορίζει ως σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσιών την παροχή υπηρεσιών ναυτιλιακής αντιπροσώπευσης.»

Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης και τις θέσεις της Αρχής Λιμένων Κύπρου για τις διαδικασίες που ακολουθούνται από ναυτικούς πράκτορες, ως αυτές καταγράφονται σε επιστολή της ημερομηνίας 28/1/2019.

Οι καταγγέλλουσες έχουν δηλώσει ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών τους είναι υποχρεωμένες να προσλάβουν ναυτικό πράκτορα ο οποίος θα εκπροσωπήσει το πλοίο τους, ενώ σημείωσαν ότι όλοι οι ναυτικοί πράκτορες με τους οποίους συνεργάζονται οι καταγγέλλουσες είναι μέλη του ΣΝΠΚ. Επίσης, σημείωσαν ότι δεν υπάρχει δυνατότητα απευθείας συνεργασίας με τη USC αναφορικά με την εργοδότηση λιμενεργατών/σημειωτών και θα πρέπει να παρεμβληθεί ναυτικός πράκτορας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Εργασίας οι περισσότεροι ναυτικοί πράκτορες που εργοδοτούν λιμενεργάτες/ σημειωτές είναι μέλη του ΣΝΠΚ ή / και της USC.

Σύμφωνα με τον ΣΝΠΚ η κάθε εταιρεία επιλέγει ελεύθερα τον ναυτικό πράκτορα της επιλογής της και η εγγραφή στο ΣΝΠΚ δεν είναι απαραίτητη. Παραταύτα σημείωσε πως το γεγονός ότι κάποιος ναυτικός πράκτορας είναι μέλος του ΣΝΠΚ αυτόματα σημαίνει ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια σε σχέση με τις ασφαλίσσεις που πρέπει να έχει καθώς και την πείρα του (σχετικό είναι το άρθρο 3 του Καταστατικού του ΣΝΠΚ).

Η Επιτροπή έχοντας σημειώσει τις θέσεις των ναυτικών πρακτόρων ως προς την παροχή των υπηρεσιών τους, σημειώνει ότι σύμφωνα με την εταιρεία ΝΠ2 δεν χρειάζεται να κατέχει

οποιοσδήποτε άδειες ο ναυτικός πράκτορας εκτός της εγγραφής του στον ΣΝΠΚ, ενώ σημειώνει ότι όλοι οι ναυτικοί πράκτορες είναι μέλη του ΣΝΠΚ. Επίσης σημείωσε ότι οι υπηρεσίες ναυτικού πράκτορα περιλαμβάνουν: *«την πρακτόρευση του πλοίου στο λιμάνι η οποία συνίσταται στο να μεριμνούμε για την ομαλή διεκπεραίωση της εκφόρτωσης των φορτίων από το πλοίο, την παρουσίαση όλων των χαρτιών που μας ζητούν οι αρχές, να διευθετούμε τυχόν ανάγκες του πλοίου ή του πληρώματος και να προβαίνουμε σε όλες τις απαραίτητες πληρωμές προς τις αρχές εκ μέρους των πλοιοκτητών και των παραληπτών των φορτίων»*.

Η εταιρεία ΝΠ4 σημείωσε ότι δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο που να καθορίζει τα προσόντα πρέπει να πληροί κάποια οντότητα, για να μπορεί να δραστηριοποιείται ως ναυτικός πράκτορας (θέση με την οποία συμφωνεί και ο ΣΝΠΚ, και η εταιρεία ΝΠ3), και πως κάθε εταιρεία έχει το δικαίωμα να επιλέξει ελεύθερα ναυτικό πράκτορα με τον οποίο επιθυμεί να συνεργαστεί, είτε αυτός είναι μέλος του ΣΝΠΚ ή όχι. Επεσήμανε ταυτόχρονα πως η μεγάλη πλειοψηφία ναυτικών πρακτόρων είναι μέλη και πως δεν γνωρίζει κάποιο ναυτικό πράκτορα που να μην είναι μέλος του ΣΝΠΚ.

Παροχή υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης στα λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας

Η Επιτροπή σημειώνει ότι μέρος της παροχής υπηρεσιών ναυτιλιακής αντιπροσώπησης αποτελούν και οι υπηρεσίες φορτοεκφόρτωσης, ήτοι οι υπηρεσίες που παρέχονται από λιμενεργάτες, σημειωτές πλαναδόρους, επιστάτες, αρχιεπιστάτες και αποσκευοφορείς. Οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται ως επί το πλείστον από ναυτικούς πράκτορες οι οποίοι υπέβαλαν σχετικό αίτημα στο Γραφείο Εργασίας για παροχή των σχετικών υπηρεσιών, ως δεικνύουν και τα στοιχεία που απέστειλε το Τμήμα Εργασίας σύμφωνα με τα οποία περίπου το 97% των υπό αναφορά υπηρεσιών προσφέρονται από ναυτικούς πράκτορες.

Καθοδηγητικά επί τούτου κρίνονται από την Επιτροπή τα όσα καταγράφονται στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής No COMP/M.5398 - HUTCHISON / EVERGREEN και COMP/M.1674 -MAERSK / ECT:

“the provision of container terminal services, i.e. loading and unloading, storing, etc. These services may also be referred to as stevedoring services. Deep-sea container ships transport goods between continents, whereas smaller short sea vessels are generally used for transport over shorter distances (short-sea traffic) and for transshipping containers from and to deep-sea ports (‘feeder’ traffic). Given the different berthing and landside equipment facilities needed for deep-sea and short-sea vessels, a distinction for stevedoring services may be made according to the size of the vessels which require handling, i.e. deep-sea or short-sea vessels. Furthermore, container traffic may be related to a particular hinterland that is connected to the port of origin or final destination. (‘hinterland traffic’), but traffic may also be

brought to a port for further sea transportation to and from other ports ('transshipment traffic').⁷⁸

*"The provision of container stevedoring services by terminal operators involves the loading, unloading, storage, and land-side handling for inland transportation of containerised cargo. Container terminal throughput can be broken down by traffic flow as follows: (a) hinterland traffic ("direct deep-sea"), that is containers transported directly onto/from a deep-sea container vessel from/to the hinterland (via barge, truck or train), and (b) transshipment traffic, that is, containers destined for onward transportation to other ports. Transshipment traffic involves both feeder movements (i.e. transits from deep-sea vessels to short sea-vessels going to adjacent markets – Scandinavia, Iberian peninsula) and relay movements (i.e. transits between two ocean-going vessels on differing liner services)."*⁷⁹

Σύμφωνα με την εταιρεία ΝΠ3: «Ο κάθε πράκτορας οφείλει με την άφιξη του πλοίου στο Λιμάνι να αιτηθεί στη USC Stevedoring Company Ltd για παραχώρηση λιμενεργατών για εκφόρτωση του φορτίου του πλοίου. Ο κάθε εισαγωγέας έχει μόνιμα τον ίδιο πράκτορα για την καλύτερη και σωστή εξυπηρέτησή του.»

Σύμφωνα με τη USC κατά τα έτη 2011 με 2017, η εταιρεία παρείχε βάσει του ιδρυτικού και καταστατικού της εγγράφου τις πιο κάτω υπηρεσίες:

A. Λιμενεργατικές υπηρεσίες: Οι υπηρεσίες αυτές αφορούν (α) την εργοδότηση λιμενεργατών και σημειωτών εκ μέρους κατά κύριο λόγο ναυτικών πρακτόρων-Μελών της Εταιρείας και ορισμένων τρίτων μερών όπως η Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου, (β) την παροχή επιστατών βάσει των σχετικών συλλογικών συμβάσεων και την εργοδότηση αρχιεπιστάτη, και (γ) την παροχή πλαναδόρων σε ναυτικούς πράκτορες- μέλη της Εταιρείας.

(α) Εργοδότηση λιμενεργατών και σημειωτών: Μέχρι το 2017, η υπηρεσία αυτή περιλάμβανε την εξής διαδικασία:

- Ο εκπρόσωπος του ναυτικού πράκτορα πήγαινε στην ημερήσια συνάντηση στο λιμάνι (daily port meeting). Εκεί βρισκόταν ο αρμόδιος πιλότος της Αρχής Λιμένων ο οποίος κατέγραφε σε αναρτημένο πίνακα την φορτοεκφόρτωση (δηλ. την ώρα άφιξης του πλοίου, το μέγεθος και είδος του φορτίου, τον μόλο και τον εξοπλισμό που χρειαζόταν). Στον πίνακα αυτό καταγράφονταν επίσης ποια πλοία αποχωρούσαν και η ώρα αποχώρησής τους). Η αίθουσα στην οποία λάμβανε χώρα η ημερήσια συνάντηση παρέμενε ανοιχτή για καταγραφή των πιο πάνω στοιχείων.

⁷⁸ Case No COMP/M.1674 -MAERSK / ECT, ημερομηνίας 10/10/2014.

⁷⁹ Case No COMP/M.5398 - HUTCHISON / EVERGREEN, ημερομηνίας 17/12/2008.

- Ο εκπρόσωπος του ναυτικού πρακτορείου έδινε στον αρμόδιο πιλότο της Αρχής Λιμένων τα πιο πάνω στοιχεία. Στην ίδια αίθουσα βρισκόταν και ο αρχιεπιστάτης της Εταιρείας ή ο επιστάτης που τον αντικαταστούσε. Ο εκπρόσωπος της Εταιρείας έβλεπε τα στοιχεία στον αναρτημένο πίνακα και πήγαινε στο επαρχιακό γραφείο εξευρέσεως εργασίας για να αιτηθεί βάσει των στοιχείων αυτών την παροχή λιμενεργατών και σημειωτών (εφαρμόζοντας πάντα τη σχετική συλλογική σύμβαση). Για την αίτηση αυτή συμπληρώνονταν σχετικά έντυπα από τον αρχιεπιστάτη της Εταιρείας ή τον επιστάτη που τον αντικαταστούσε).
- Μετά την προαναφερθείσα αίτηση στο επαρχιακό γραφείο εξευρέσεως εργασίας, ο υπάλληλος του γραφείου αυτού έλεγχε το μητρώο εγγεγραμμένων λιμενεργατών και αρχείο εγγεγραμμένων σημειωτών και τον κατάλογο εκ περιτροπής. Βάσει του μητρώου και του καταλόγου αυτού, το γραφείο προχωρούσε στην παροχή λιμενεργατών και σημειωτών. Μετά την αποπεράτωση των εργασιών των λιμενεργατών και σημειωτών, οι λιμενεργάτες και σημειωτές πληρώνονταν εκ μέρους του σχετικού ναυτικού πράκτορα από την Εταιρεία βάσει της συλλογικής τους σύμβασης.

(β) Παροχή πλαναδόρων: Οι πλαναδόροι είναι μία ομάδα εργαζομένων (συνήθως από την τάξη των λιμενεργατών ή σημειωτών) οι οποίοι τυγχάνουν εκπαίδευσης και εργοδοτούνται ως πλαναδόροι όταν δεν απασχολούνται ως λιμενεργάτες ή σημειωτές. Ο πλαναδόρος είναι αυτός που εφαρμόζει το πλάνο του πλοίου με βάση το μανιφέστο που του παρέχει ο πλοίαρχος ή ο ναυτικός πράκτορας του πλοίου. Το πλάνο αυτό περιλαμβάνει τη σωστή τοποθέτηση των εμπορευματοκιβωτίων που φορτώνονται στο πλοίο ούτως ώστε αυτά να εκφορτώνονται εύκολα και γρήγορα στο λιμάνι προορισμού και να διατηρείται η ασφάλεια του πλοίου κατά τη διάρκεια του ταξιδιού προς το επόμενο λιμάνι προορισμού. Πλαναδόρους χρειάζονται όσα πλοία φορτώνουν εμπορευματοκιβώτια. Τα πλοία αυτά εκπροσωπούνται από ναυτικούς πράκτορες. Μέχρι το 2017 η Εταιρεία παρείχε την υπηρεσία αυτή σε όσους ναυτικούς πράκτορες το ζητούσαν.

(γ) Επιστάτες/αρχιεπιστάτες: Για κάθε πλοίο που φορτοεκφορτώνεται εργοδοτείται (πέραν των λιμενεργατών και σημειωτών) ένας επιστάτης, σύμφωνα με τη σχετική συλλογική σύμβαση (π.χ. εάν ένα πλοίο τύπου PO/PO ή car earner φορτοεκφορτώσει γενικό φορτίο, η ομοχειρία στο πλοίο αυτό θα αποτελείται από 4 λιμενεργάτες, 1 σημειωτή και 1 επιστάτη). Η Εταιρεία γνώριζε τα πλοία τα οποία θα εκφορτωθούν καθημερινώς και απέστειλε μέσω του αρχιεπιστάτη επιστάτες χωρίς καμία προηγούμενη συνεννόηση με τους ναυτικούς πράκτορες ή οποιοδήποτε άλλο μέρος. Η εργοδότηση επιστάτη είναι υποχρεωτική και διέπεται από τη συλλογική σύμβαση των λιμενεργατών και σημειωτών και την ειδική συλλογική σύμβαση για την εργοδότηση επιστατών στα πλοία. Ο θεσμός του αρχιεπιστάτη δημιουργήθηκε από την Εταιρεία κατόπιν εσωτερικής απόφασης της εταιρείας USC για σκοπούς καλύτερης και πιο

αποτελεσματικής εξυπηρέτησης των πλοίων και φορτοεκφόρτωσης φορτίων εφόσον ο αρχιεπιστάτης εποπτεύει και ελέγχει την εργασία αυτή.

Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης και τις θέσεις της Αρχής Λιμένων Κύπρου για τις διαδικασίες που ακολουθούνται από λιμενεργάτες και σημειωτές, ως αυτές καταγράφονται σε επιστολή της ημερομηνίας 28/1/2019.

Σύμφωνα με την ΕΣΚ, ως εισαγωγέας σιτηρών είχε υποχρέωση να κάνει χρήση των υπηρεσιών των λιμενεργατών για την εκφόρτωση των πλοίων της στα λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας.

Οι καταγγέλλουσες αναφέρουν ότι ασχολούνται με την εισαγωγή προϊόντων από το εξωτερικό και η εισαγωγή γίνεται μέσω πλοίων. Οι ναυτικοί πράκτορες είναι απαραίτητοι για την εκπροσώπηση του πλοιοκτήτη ενώπιον των Αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και για την ανάληψη όλων των διαδικαστικών ενεργειών που είναι απαραίτητες για την εκφόρτωση των εισαγόμενων προϊόντων από τα πλοία. Τους ναυτικούς πράκτορες τους προσλαμβάνουν οι καταγγέλλουσες. Οι ναυτικοί πράκτορες δηλώνουν το πλοίο στις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας, εξειδικεύουν και προμηθεύονται τον αναγκαίο για την εκφόρτωση του πλοίου εξοπλισμό, εποπτεύουν την εκφόρτωση των προϊόντων, καθώς και προσλαμβάνουν τους αναγκαίους λιμενεργάτες. Οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι τις εργασίες αυτές μόνο οι εγγεγραμμένοι ναυτικοί πράκτορες μπορούν να διενεργήσουν.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες η πρόσληψη λιμενεργατών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εκφόρτωση των προϊόντων που εισάγουν και εμπίπτει στις αρμοδιότητες των εγγεγραμμένων ναυτικών πρακτόρων. Ο ναυτικός πράκτορας αποφασίζει για τον αριθμό των λιμενεργατών που είναι αναγκαίοι για κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη και τη σχετική νομοθεσία, το είδος του φορτίου και τον τρόπο εκφόρτωσής του, κατά πόσο είναι αναγκαία η χρήση εξειδικευμένου εξοπλισμού.

Οι καταγγέλλουσες προσθέτουν ότι κάθε εταιρεία που επιθυμεί να προσλάβει ναυτικό πράκτορα απευθύνεται σε ναυτικό πράκτορα της επιλογής της, ο οποίος θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένος και εγκεκριμένος από το ΣΝΠΚ, του οποίου οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα μέλη του. Τονίζουν ότι η κάθε εταιρεία επιλέγει ελεύθερα τον ναυτικό πράκτορα της αρεσκείας της, ο οποίος όμως θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο ΣΝΠΚ. Οι καταγγέλλουσες τόνισαν ότι δεν μπορεί να προσληφθεί ναυτικός πράκτορας που δεν είναι μέλος του καταγελλόμενου ΣΝΠΚ.

Οι ναυτικοί πράκτορες-μέλη του ΣΝΠΚ στους οποίους αποστάληκαν σχετικά ερωτήματα στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας ανέφεραν στη συντριπτική πλειοψηφία τους ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί σε σχέση με την πρόσληψη επιχείρησης για παροχή υπηρεσιών

ναυτικής πρακτόρευσης. Επίσης, κάποιοι από αυτούς σημείωσαν ότι γνωρίζουν και άλλες επιχειρήσεις οι οποίες ασχολούνται με τη ναυτική πρακτόρευση και οι οποίοι δεν είναι μέλη του Συνδέσμου, καταγράφοντας σχετικές επιχειρήσεις ως παραδείγματα.

Σε σχέση με το ζήτημα αυτό το Τμήμα Εργασίας, διευκρίνισε πως η εργοδότηση λιμενεργατών και σημειωτών κατά τα έτη 2011-2017 ήταν εφικτή μόνο μέσω του Τμήματος Εργασίας (Επαρχιακά γραφεία Εργασίας Λεμεσού και Λάρνακας). Κατά τα έτη 2011-2017 υπέβαλαν αιτήσεις για απασχόληση λιμενεργατών/ σημειωτών οι εξής ομάδες: (α) μόνο ναυτικοί πράκτορες ή και άλλες επιχειρήσεις / εταιρείες 2%, (β) ναυτικοί πράκτορες που ήταν μέλη του ΣΝΠΚ με αίτηση που υπέβαλλαν οι ίδιοι ή αίτηση μέσω της USC 76%, (γ) ναυτικοί πράκτορες που δεν ήταν μέλη του ΣΝΠΚ με αίτηση που υπέβαλλαν οι ίδιοι 1%, (δ) η USC 21%. Για τις ομάδες (α) και (γ) που αφορούν πράκτορες/ επιχειρήσεις / εταιρείες που δεν ήταν μέλη του ΣΝΠΚ για να καλύπτονται από ομαδικές ασφάλειες, γινόταν έλεγχος για τις ασφαλιστικές καλύψεις που είχαν για το προσωπικό τους, όπως η ασφάλεια ευθύνης εργοδότη, η P & I Club και η Public Liability. Επίσης σημείωσε ότι μέχρι το 2008 εργοδότης των λιμενεργατών /σημειωτών ήταν ο ΣΝΠΚ ενώ από τον Ιανουάριο του 2009 εργοδότης είναι η USC.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι αν και διαφαίνεται ότι δεν είναι απαραίτητο κάποιος ναυτικός πράκτορας να είναι μέλος του ΣΝΠΚ, εντούτοις οι πλείστες περιπτώσεις που χρησιμοποιήθηκαν υπηρεσίες λιμενεργατών/ σημειωτών αφορούν ναυτικούς πράκτορες-μέλη του Συνδέσμου.

Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τις διαπιστώσεις και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της αναφορικά με τον ορισμό ως σχετικής αγοράς προϊόντος υπηρεσιών σε σχέση με τις δραστηριότητες ναυτικής πρακτόρευσης και παροχής υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης στα λιμάνια.

Συνακόλουθα, η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, και για σκοπούς εξέτασης της παρούσας υπόθεσης, ομόφωνα καταλήγει ότι ως σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσιών ορίζεται:

(α) της παροχής υπηρεσιών ναυτιλιακής αντιπροσώπευσης και

(β) της παροχής υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης στα Λιμάνια Λεμεσού και Λάρνακας.

7.2 Σιτηρά για ανθρώπινη/ ζωική χρήση

Οι καταγγέλλουσες εισάγουν και εμπορεύονται πρώτες ύλες για ζωοτροφές όπως τα σιτηρά, το κριθάρι, το καλαμπόκι, το σογιάλευρο. Αναλόγως του είδους της ζωοτροφής που θέλουν

να κατασκευάσουν οι πελάτες τους αγοράζουν και χρησιμοποιούν τις ανάλογες πρώτες ύλες και ποσότητες.

Οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι είναι εισαγωγείς πρώτων υλών για ζωτροφές τις οποίες αργότερα διαχειρίζονται, εκφορτώνουν, αποθηκεύουν και διανέμουν στους πελάτες τους. Ως εκ τούτου, εισάγουν πρώτες ύλες ζωτροφών τις οποίες ακολούθως εμπορεύονται. Οι καταγγέλλουσες σημειώνουν ότι οι ίδιες πρώτες ύλες είναι αναγκαίες για τη παραγωγή ζωτροφών και για την κατασκευή τροφών για πουλερικά και ως εκ τούτου, οι καταγγέλλουσες εκπορεύονται και πρώτες ύλες για πουλερικά. Σημείωσαν ότι δεν εισάγονται ξεχωριστές πρώτες ύλες οι οποίες χρησιμεύουν μόνο για την παραγωγή ζωτροφών για πουλερικά, ενώ σημείωσαν ότι για την παραγωγή ζωτροφών για πουλερικά συνήθως χρησιμοποιείται μεταξύ άλλων το καλαμπόκι, το σογιάλευρο και το σιτάρι.

Οι καταγγέλλουσες σημείωσαν ότι το σιτάρι ανάλογα με συγκεκριμένα ποιοτικά του χαρακτηριστικά και προδιαγραφές μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για ανθρώπινη χρήση, ενώ οι ίδιες κατά κανόνα εισάγουν σιτάρι, του οποίου οι προδιαγραφές και ποιοτικά χαρακτηριστικά το καθιστούν κατάλληλο για χρήση για ζωτροφές.

Οι καταγγέλλουσες επίσης ανέφεραν ότι δραστηριοποιούνται και στην εισαγωγή σιταριού για αλευροποίηση προς ανθρώπινη χρήση και κατανάλωση.

Σημειώνεται ότι στην εισαγωγή, πώληση και αποθήκευση και εν γένει διαχείριση πρώτων υλών για ζωτροφές, δραστηριοποιείται κατά τον ουσιώδη χρόνο και η καταγγελλόμενη Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου. Στην εισαγωγή σιταριού για αλευροποίηση προς ανθρώπινη χρήση και κατανάλωση δραστηριοποιούνται η ΕΣΚ, και ακόμα δύο επιχειρήσεις. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη της τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις εισαγωγές σιτηρών οι οποίες αριθμούνται στις εννέα (9)⁸⁰, συμπεριλαμβανομένων των καταγγελλουσών, καθώς και τους ναυτικούς πράκτορες που τους εξυπηρετούσαν οι οποίες για όλες τις επιχειρήσεις εκτός από την ΕΣΚ ήταν οι ΝΠ2, ΝΠ3, ΝΠ1 και ΝΠ4.

Καθοδηγητική κρίνεται η απόφαση της Ε.Ε. στην υπόθεση COMP/M.6468 - FORFARMERS / HENDRIX, όπου αναφέρεται ότι η αγορά προμήθειας πρώτων υλών για ζωτροφές μπορεί να διαχωριστεί περαιτέρω αναλόγως με το κατά πόσο αποτελεί 'single feed'⁸¹ ή 'compound feed'⁸². Επίσης, η αγορά αναφορικά με το 'single feed' μπορεί να διαχωριστεί περαιτέρω

⁸⁰ Μία εξ αυτών δεν δραστηριοποιείται κατά το χρόνο επιβολής της επιπρόσθετης εισφοράς.

⁸¹ Single animal feed means animal feed products which are made up of only one basic feed ingredient. The overall market of single feeds includes for example scraps of soya, rapeseed or sugar beet, fish meal or grain.

⁸² The production of compound animal feed involves the mixing and compounding of various ingredients. In general, animal feed is made up of two main ingredients: agricultural raw materials (mainly grains) which comprise on average over 98 % of total feed volume; and premix (i.e., feed additives).

ανάλογα με τους αγοραστές σε (i) the supply of raw materials to compound feed manufacturers και (ii) the supply of roughage and moisture-rich single feed to farmers ή/και το συγκεκριμένο προϊόν (π.χ. (i) the supply of whey and (ii) the supply of wet corn gluten feed, both used as moisture-rich animal single feed). Από την άλλη η αγορά αναφορικά με το 'compound feed' μπορεί να διαχωριστεί περαιτέρω ανάλογα με τη χρήση σε (i) the supply of compound feed to cattle; (ii) the supply of compound feed to poultry, (iii) the supply of compound feed to pigs (iv) the supply of starter nutrition (a type of compound feed) and (v) the supply of complete feed (a type of compound feed⁸³) κλπ.

Επίσης καθοδηγητική κρίνεται από την Επιτροπή και η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση IV/M.1362 - BAY WA AG / RWA όπου αναφέρονται τα εξής: «*the Commission considered a further distinction of the single feed market between markets for non-grain feed ingredients (e.g. oilseed meals, fish meal and by-products of the starch and ethanol industry) and feed grains. The Commission also considered in that case that there was an overall wholesale market for single feed*»⁸⁴.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με την ΕΣΚ πρώτες ύλες για ζωοτροφές είναι (1) feed barley-κτηνοτροφικό κριθάρι, (2) feed corn- κτηνοτροφικός αραβόσιτος, (3) feed wheat – κτηνοτροφικό σιτάρι, (4) soybean meal (SBM)- σογιάλευρο (άλευρο αποφλοιωμένων σπερμάτων σόγιας), (5) sunflower meal pellets (ηλιανθάλευρο με μορφή pellet (πλακούντες έκθλιψης ηλιόσπορου).

Επίσης σύμφωνα με την ΕΣΚ οι πρώτες ύλες για ανθρώπινη χρήση (αλευροποίηση) είναι (1) soft wheat-μαλακό σιτάρι, (2) durum wheat -σκληρό σιτάρι και (3) hard wheat-δυνατό σιτάρι. Σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες για ζωοτροφές και πουλερικά αγοράζονται και διάφορα άλλα πρωτεϊνούχα αλεύρα όπως ζαχαρότευτλο και τριφυλλάλευρο ενώ για ανθρώπινη χρήση μόνο σιτάρι ειδικής ποιότητας.

Σύμφωνα με την ΕΣΚ η βασική διαφορά μεταξύ πρώτων υλών για ζωοτροφές και πρώτων υλών για ανθρώπινη χρήση είναι στην ποιότητα του υλικού αφού συνήθως για ανθρώπινη κατανάλωση υπάρχουν περισσότερες και πιο αυστηρές ποιοτικές παράμετροι, συμπεριλαμβανομένων και περισσότερων απαιτήσεων ποιοτικών παραμέτρων από πλευρά Ευρωπαϊκής και Κυπριακής νομοθεσίας. Σύμφωνα με τις καταγγέλλουσες το σιτάρι που προορίζεται για ανθρώπινη χρήση έχει συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά όπως ειδικό βάρος, πρωτεΐνη ή / και ορισμένους δείκτες που επιτρέπουν τη μετατροπή του σε ψωμί. Επίσης, σύμφωνα με την εταιρεία Mitsides η διαφορά μεταξύ εμπορευμάτων για ανθρώπινη

⁸³ The market for compound feed could include all animal feed products with the exception of fish feed and pet food.

⁸⁴ Ως η σχετική αναφορά στην υπόθεση COMP/M.6468 - FORFARMERS / HENDRIX.

και μη ανθρώπινη κατανάλωση βασίζεται σε κανονισμούς που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τα βαρέα μέταλλα, τις μυκοτοξίνες και τα φυτοφάρμακα. Επίσης η εταιρεία Mitsides ανέφερε ότι στην πλειοψηφία του το σιτάρι είναι το μόνο προϊόν που εισάγεται ειδικά για ανθρώπινη κατανάλωση.

Συνεπώς, διαφαίνεται ότι οι πρώτες ύλες για ζωοτροφές έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από τις πρώτες ύλες για ανθρώπινη χρήση και ως εκ τούτου αποτελούν ξεχωριστές αγορές προϊόντων.

Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τις διαπιστώσεις και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της αναφορικά με τον ορισμό ως σχετικής αγοράς προϊόντος υπηρεσιών σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται.

Συνακόλουθα, και με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει πως αποτελούν ξεχωριστές αγορές προϊόντος (I) η εισαγωγή και προμήθεια σιτηρών για ζωοτροφές⁸⁵ και (II) η εισαγωγή και προμήθεια σιτηρών για ανθρώπινη χρήση⁸⁶, χωρίς να χρειάζεται περαιτέρω διαχωρισμός σε υπο-αγορές για σκοπούς εξέτασης της παρούσας υπόθεσης.

7.3 Σχετική γεωγραφική αγορά:

Η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρονται και ζητούνται τα σχετικά προϊόντα ή οι υπηρεσίες από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, όπου επικρατούν αρκετά ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από τις γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές.

Η Επιτροπή σημειώνει τα ακόλουθα που καταγράφονται στην απόφασή της με αρ. 28/2016 στο πλαίσιο της Κοινοποίησης συγκέντρωσης αναφορικά με την απόκτηση της διαχείρισης των Λιμενικών Υπηρεσιών «Marine Services» στο Λιμάνι Λεμεσού (LOT2) από την P & O MARITIME CYPRUS LTD):

«Στην προκειμένη περίπτωση, οι υπηρεσίες ναυτιλιακής αντιπροσώπευσης/ πρακτόρευσης προσφέρονται προς εξυπηρέτηση πλοίων και ο εκάστοτε αντιπρόσωπος/ πράκτορας βεβαιώνεται, μεταξύ άλλων, ότι οι διαδικασίες για την εκτέλεση των σκοπούμενων εργασιών έχουν δεόντως διευθετηθεί σύμφωνα με τους κανόνες και τη νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας.[...]

⁸⁵ Περιλαμβάνει (1) feed barley-κτηνοτροφικό κριθάρι, (2) feed corn- κτηνοτροφικός αραβόσιτος, (3) feed wheat – κτηνοτροφικό σιτάρι, (4) soybean meal (SBM)- σογιάλευρο (άλευρο αποφλοιωμένων σπερμάτων σόγιας), (5) sunflower meal pellets (ηλιανθάλευρο με μορφή pellet (πλακούντες έκθλιψης ηλιόσπορου).

⁸⁶ Περιλαμβάνει (1) soft wheat-μαλακό σιτάρι, (2) durum wheat -σκληρό σιτάρι και (3) hard wheat-δυνατό σιτάρι.

Ως εκ τούτου, για σκοπούς εξέτασης της παρούσας πράξης συγκέντρωσης, ως γεωγραφική αγορά της σχετικής αγοράς της παροχής υπηρεσιών ναυτιλιακής αντιπροσώπευσης, ορίζεται η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.».

Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης και τις θέσεις της Αρχής Λιμένων Κύπρου για τις φορτοεκφορτώσεις διαφόρων ειδών εμπορευμάτων στα λιμάνια της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως αυτές καταγράφονται σε επιστολή της ημερομηνίας 28/1/2019.

Αναφορικά με τις υπηρεσίες φορτοεκφόρτωσης που παρέχονται στα λιμάνια Λάρνακας και Λεμεσού επισημαίνεται ότι αυτές φαίνεται να παρέχονται με ομοιογενή τρόπο. Σε οποιαδήποτε περίπτωση κάθε λιμάνι (Λεμεσού, Βασιλικό, Λάρνακας) δύναται να αποτελεί ξεχωριστή γεωγραφική αγορά αλλά λαμβανομένου υπόψη ότι οι όροι και συνθήκες παροχής υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης είναι ομοιογενείς αφού προσφέρονται από το ΣΝΠΚ, τη USC και τους ναυτικούς πράκτορες υπό τους ίδιους όρους δεν κρίνεται σκόπιμο να γίνει περαιτέρω διαχωρισμός των ελεύθερων λιμανιών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τις διαπιστώσεις και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της αναφορικά με τον ορισμό της γεωγραφικής αγοράς.

Συνακόλουθα, αναφορικά με την εισαγωγή και προμήθεια σιτηρών για ανθρώπινη χρήση η Επιτροπή καταλήγει ότι η αγορά ορίζεται ως η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας λαμβανομένου υπόψη του τρόπου δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επίσης, αναφορικά με την εισαγωγή και προμήθεια σιτηρών για ζωοτροφές η Επιτροπή καταλήγει ότι η αγορά ορίζεται ως η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας λαμβανομένου υπόψη του τρόπου δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

7.4 Εξέταση ισχυρισμών αναφορικά με παράβαση του άρθρου 3(1) του Νόμου

Σύμφωνα με το άρθρο 3(1)(δ) του Νόμου:

«3.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 4 και 5, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της Δημοκρατίας, ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται –

[...](δ) στην εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση. [...].».

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η εξέταση της παρούσας καταγγελίας αφορά ισχυρισμούς για διακριτική μεταχείριση από τους ΣΝΠΚ-USC-CSO σε σχέση με τη μη εφαρμογή της επιπρόσθετης εισφοράς σε στοιβαδορικές υπηρεσίες που παρέχονταν στην ΕΣΚ.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι για την εφαρμογή της ως άνω απαγορευτικής διάταξης του Νόμου πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

i) Η ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ επιχειρήσεων ή απόφασης ένωσης επιχειρήσεων,

ii) Αντικείμενο ή αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας, εναρμονισμένης πρακτικής ή απόφασης να είναι ο περιορισμός, η παρακώλυση ή η νόθευση του ανταγωνισμού.

Η Επιτροπή, στη βάση των ενώπιόν της στοιχείων και υποβληθεισών θέσεων επεσήμανε ότι στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης έχουν γίνει παραδεκτά από τα εμπλεκόμενα μέρη τα ακόλουθα:

(α) το τέλος που επιβαλλόταν στη βάση του Ν. 58(Ι)/2008 και τα σχετικά διαχειριστικά τέλη τα οποία έπρεπε να καταβάλλονταν στην CSO και στον ΣΝΠΚ στη βάση σχετικής νομοθεσίας, εισπράττονταν από τη USC.

(β) ο ΣΝΠΚ το 2012 αποφάσισε να καταβάλλεται επιπρόσθετη εισφορά για να καταστεί εφικτή η αποπληρωμή του δανείου που λήφθηκε με το Ν. 58(Ι)/2008. Η εν λόγω απόφαση λήφθηκε από το Δ.Σ. και σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση.

(γ) η επιπρόσθετη εισφορά καταβαλλόταν από το τελευταίο τρίμηνο του 2012 έως το πρώτο τρίμηνο του 2017⁸⁷.

(δ) η επιπρόσθετη εισφορά δεν προβλεπόταν από κανένα νόμο και δεν αφορούσε την παροχή οιασδήποτε σχετικής υπηρεσίας.

(ε) η επιπρόσθετη εισφορά πληρωνόταν από τις καταγγέλλουσες μέσω χρεώσεων των ναυτικών τους πρακτόρων αλλά δεν χρεωνόταν στην ΕΣΚ.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι διαφαίνεται ότι τα εμπλεκόμενα μέρη διαφωνούν ως προς τα ακόλουθα:

(α) ποιος έπρεπε να καταβάλλει την επιπρόσθετη εισφορά. Οι ναυτικοί πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ ή οι πελάτες τους, ήτοι π.χ. οι εισαγωγείς προϊόντων όπως οι καταγγέλλουσες.

(β) κατά πόσο υπήρξαν παράπονα από πελάτες σε σχέση με την επιβολή επιπρόσθετης εισφοράς, προς ποιους και πώς και πότε απαντήθηκαν

⁸⁷ Επισημαίνεται ότι με μεταγενέστερη επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021 οι καταγγέλλουσες υποστήριξαν ότι δεν τερματίστηκε η επιπρόσθετη χρέωση.

(γ) κατά πόσο ήταν εις γνώση των ναυτικών πρακτόρων που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες ότι η επιπρόσθετη εισφορά αφορούσε αποκλειστικά εισφορά των μελών του ΣΝΠΚ την οποία δεν μπορούσαν να μετακυλήσουν σύμφωνα με την νομική συμβουλή της οποίας έτυχε ο ΣΝΠΚ και κοινοποιήθηκε στους ναυτικούς πράκτορες μέλη.

(δ) κατά πόσο υπήρξαν αντιδράσεις από τους ναυτικούς πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ σε σχέση με την επιβολή της επιπρόσθετης εισφοράς, λαμβανομένης υπόψη της θέσης των ΣΝΠΚ και USC ότι θα επωμίζονταν μόνο οι ίδιοι αυτή την επιπρόσθετη χρέωση και όχι άλλοι που δεν ήταν μέλη.

(ε) κατά πόσο τα εμπλεκόμενα μέρη δύναντο να εξυπηρετηθούν για τις φορτοεκφορτώσεις χωρίς την παρεμβολή ναυτικών πρακτόρων-μελών του ΣΝΠΚ.

(στ) κατά πόσο υπήρχε οποιαδήποτε οδηγία για πληρωμή/ είσπραξη της επιπρόσθετης εισφοράς.

Η Επιτροπή είχε καταλήξει στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι στη βάση των ενώπιόν της στοιχείων η επιπρόσθετη εισφορά αποτελούσε εισφορά που αποφασίστηκε από τον ΣΝΠΚ και τα μέλη του για αποπληρωμή του δανείου χωρίς αυτή η απόφαση να εδράζεται σε οποιαδήποτε νομοθεσία. Η Επιτροπή προκαταρκτικά κατέληξε ότι η εν λόγω απόφαση αφορούσε απόφαση εισφοράς από τα μέλη του ΣΝΠΚ και όχι από τους πελάτες των, λαμβάνοντας υπόψη και τη νομική συμβουλή της οποίας έτυχαν και η οποία καταγραφόταν σε πρακτικά που είχαν αποσταλεί στους ναυτικούς πράκτορες – μέλη του ΣΝΠΚ. Παράλληλα η Επιτροπή επεσήμανε ότι 3 εκ των 4 ναυτικών πρακτόρων που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες ήταν παρόντες σε συνέλευση στην οποία αναφέρθηκε ότι θα αναζητούσαν λύση για να μπορεί να μετακυλιστεί η επιπρόσθετη εισφορά και ως εκ τούτου γνώριζαν το θέμα στη βάση της παρουσίας τους. Επιπλέον σημείωσε ότι στην περίπτωση της ΕΣΚ, τα τιμολόγια της USC αποστέλλονταν απευθείας σε αυτή χωρίς την παρεμβολή ναυτικού πράκτορα και για αυτό το λόγο δεν γινόταν σε αυτή η χρέωση της επιπρόσθετης εισφοράς, ήτοι επειδή δεν αποτελούσε μέλος-ναυτικό πράκτορα του ΣΝΠΚ.

Η Επιτροπή εξέτασε τα ενώπιόν της στοιχεία και προκαταρκτικά σημείωσε ότι διαφάνηκε ότι τα μόνα στοιχεία για αντιδράσεις που έγιναν γνωστές στο ΣΝΠΚ ή και στη USC σε σχέση με την επιπρόσθετη εισφορά αφορούν το 2017. Επίσης σημείωσε ότι στην πλειονότητά τους οι ναυτικοί πράκτορες αποδέχθηκαν αυτή την επιπρόσθετη εισφορά χωρίς να αντιδράσουν. Η Επιτροπή περαιτέρω εξέτασε κατά πόσο η πλειονότητα των μελών του ΣΝΠΚ μετακύλησε την επιπρόσθετη εισφορά, αναλύοντας το ποσοστό των ναυτικών πρακτόρων μελών που χρησιμοποιούσαν στοιβαδορικές υπηρεσίες και μετακύλησαν ή φαίνεται ότι μετακύλησαν την επιπρόσθετη εισφορά, καταγράφοντας ότι αυτοί ανέρχονταν σε ποσοστό 26,61%. Ως εκ τούτου προκαταρκτικά δεν αφορούσαν την πλειονότητα αυτών ή καθολικά όλους.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή εξέτασε τιμολόγια που έφεραν την ένδειξη «for a/c of» και σημειώνοντας ότι αυτή η αναφορά δεν συμπεριλαμβανόταν σε όλα τα τιμολόγια και ότι αυτή συμπεριλήφθηκε μετά από αίτημα του ίδιου του ναυτικού πράκτορα κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι στη βάση των ενώπιόν της στοιχείων αυτό δεν αποτελούσε ένδειξη γνώσης της USC ή και του ΣΝΠΚ περί μετακύλησης, ενώ σημειώθηκε η θέση των ναυτικών πρακτόρων ότι δεν υπήρχε οδηγία αναφορά με την είσπραξη του επιπρόσθετου τέλους. Ως εκ τούτων, η Επιτροπή κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι δεν είχε τεκμηριωθεί ή/και στοιχειοθετηθεί στη βάση αποδεικτικών στοιχείων πως η μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης την οποία είχαν κληθεί να καταβάλουν οι καταγγέλλουσες εταιρείες ήταν αποτέλεσμα συντονισμένης συμπεριφοράς ή σύμπραξης των ΣΝΠΚ και USC και ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ. Συνεπώς η Επιτροπή κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι οποιαδήποτε διαφορετική μεταχείριση της ΕΣΚ και των καταγγελλουσών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προκύπτει από σύμπραξη μεταξύ των καταγγελλόμενων και ως εκ τούτου δεν στοιχειοθετείται η κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 3(1)(δ) του Νόμου.

Η Επιτροπή σημειώνει πως οι καταγγέλλουσες με τις γραπτές τους θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με τις διαπιστώσεις και το προκαταρκτικό συμπέρασμα της αναφορικά με τα ζητήματα τα οποία κρίθηκαν ως παραδεκτά, εκτός από την αλλαγή των θέσεων τους ως προς τον τερματισμό καταβολής της επιπρόσθετης εισφοράς. Στις εν λόγω θέσεις τους οι καταγγέλλουσες εταιρείες ανέφεραν ότι η σχετική αναφορά στα τιμολόγια «for a/c of» γινόταν ώστε να γνωρίζει ο εκάστοτε ναυτικός πράκτορας τον πελάτη προς τον οποίο θα μετακυλούσε την επιπρόσθετη εισφορά, ιδιαίτερα όταν αυτός είχε περισσότερους πελάτες. Σημείωσε ότι τα πρακτικά του ΣΝΠΚ ημερομηνίας 3/9/2021 δείχνουν την πραγματική πρόθεση του ΣΝΠΚ για μη αποπληρωμή τις επιπρόσθετης εισφοράς από τα μέλη του και ότι αγνοήθηκε η θέση τους ότι ουσιαστικά οι καταγγέλλουσες εξαναγκάστηκαν να καταβάλουν την επιπρόσθετη εισφορά, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ναυτικοί πράκτορες θα ήταν αδύνατο να πληρώσουν αυτή. Συγκεκριμένα, υποβλήθηκαν συγκεκριμένοι υπολογισμοί και έγινε αναφορά σε τιμολόγια σε σχέση με την καταβολή επιπρόσθετης εισφοράς υποστηρίζοντας ότι εκ των πραγμάτων ο τρόπος κατανομής της επιπρόσθετης εισφοράς δεν άφηνε οποιαδήποτε άλλη επιλογή παρά τη μετακύληση. Πρόσθεσε ότι δεν φαίνεται να ερωτήθηκαν οι ναυτικοί πράκτορες κατά πόσο ήταν διατεθειμένοι να επωμιστούν την επιπρόσθετη εισφορά.

Οι καταγγέλλουσες, επίσης, με τις θέσεις του ημερομηνίας 13/8/2021 αναφέρθηκαν στις θέσεις των ναυτικών πρακτόρων που τους εξυπηρετούσαν ότι η επιπρόσθετη εισφορά θεωρείτο από αυτούς μέρος του στοιβαδορικού κόστους και ότι καταβολή του από τον ίδιο τον ναυτικό πράκτορα θα σήμαινε αφιλοκερδή εργασία του, ενώ οι καταγγέλλουσες επωμίστηκαν εξολοκλήρου την αποπληρωμή της. Επίσης σημείωσαν τις θέσεις που υποβλήθηκαν ότι ουδέποτε διάβαζαν τα πρακτικά και ότι αυτό σημαίνει ότι δεν ήταν ενήμεροι, ενώ σημειώνουν

ότι είναι αντιφατικές οι αναφορές τους σε «προφορικές συμφωνίες» και ότι θεωρούσαν μέρος του «στοιβαδορικού κόστους». Σημειώνεται επίσης ότι οι καταγγέλλουσες αναφέρονται σε συνέχιση επιβολής της επιπρόσθετης εισφοράς και τα έτη 2017-2021.

Όσον αφορά την ΕΣΚ σημειώνουν ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε κατά πόσο ο ναυτικός πράκτορας που εξυπηρετούσε την ΕΣΚ αποπλήρωνε το δάνειο που προέβλεπε η νομοθεσία και αν ναι, θα έπρεπε να καταβάλλει και την επιπρόσθετη εισφορά. Αναφέρουν τέλος ότι θεωρούν ότι δεν έγινε πλήρης και επαρκής έρευνα και ότι τα στοιχεία στα οποία έχει στηριχθεί η Επιτροπή είναι αντιφατικά ή/ και αμφισβητούμενα, ενώ δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τις θέσεις και στοιχεία των καταγγελλουσών και ούτε έγινε οποιαδήποτε αναφορά από την Επιτροπή σε μελέτη τιμολογίων.

Η Επιτροπή αφού μελέτησε με ιδιαίτερη προσοχή τα όσα αναφέρθηκαν από τις καταγγελλόμενες σε σχέση με τα προκαταρκτικά της συμπεράσματα, σημειώνει ότι η Υπηρεσία στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας απέστειλε σχετικά ερωτηματολόγια σε όλους τους ναυτικούς πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ⁸⁸, απευθύνοντας σχετικά ερωτήματα, αφού έλαβε υπόψη τις διαφορετικές και αντίθετες θέσεις που εκφράστηκαν από το ΣΝΠΚ και τη USC και τους ναυτικούς πράκτορες μέλη τους που συνεργάζονταν με τις καταγγέλλουσες (ήτοι τις εταιρείες, ΝΠ4, ΝΠ2, ΝΠ1 και ΝΠ3) – ως αυτά έχουν ήδη αναλυθεί από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με τις απαντήσεις του Τμήματος Εργασίας ο ΣΝΠΚ μέσω των μελών του κατά τα έτη 2011-2017 χειριζόταν τα θέματα αναφορικά με λιμενεργάτες/ σημειωτές και οποιαδήποτε σχετική απόφασή του με αυτούς επηρέαζε το 97% των περιπτώσεων κατά τις οποίες χρησιμοποιούνταν υπηρεσίες λιμενεργατών/ σημειωτών, εφόσον στο 97% των περιπτώσεων οι υπηρεσίες παρέχονταν μετά από αίτημα της USC ή του ΣΝΠΚ ή ναυτικού πράκτορα μέλος του ΣΝΠΚ. Επίσης, ως έχει καταστεί σαφές για την παροχή λιμενεργατών και σημειωτών ήταν απαραίτητη η ύπαρξη ασφαλιστικών καλύψεων, όπως η ασφάλεια ευθύνης εργοδότη, η P & I Club και η Public Liability⁸⁹.

Από τις απαντήσεις των μελών του ΣΝΠΚ έχει διαφανεί ότι ενδεχομένως να υπάρχουν κάποιες εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες ναυτικής πρακτόρευσης, αλλά να μην είναι μέλη του Συνδέσμου. Εντούτοις, τα στοιχεία του Τμήματος εργασίας για τα έτη 2011-2017 δεικνύουν ότι αυτές οι εταιρείες δεν προσλάμβαναν από μόνες τους λιμενεργάτες/ σημειωτές ή αν το έκαναν το ποσοστό αυτών ήταν μόλις 3% αυτών που χρησιμοποιούσαν αυτές τις υπηρεσίες. Από την άλλη υπάρχει το παράδειγμα της ΕΣΚ η οποία προσλάμβανε λιμενεργάτες/ σημειωτές μέσω της USC καταβάλλοντας τα σχετικά τέλη αλλά όχι όμως την επιπρόσθετη εισφορά.

⁸⁸ Εκτός από δύο, ένας εκ των οποίων σταμάτησε να συμμετέχει το 2014.

⁸⁹ Επισημαίνεται ότι η ανάγκη για ύπαρξη ασφάλειας σε σχέση με λιμενεργάτες αναγνωρίζεται και από τις σχετικές συλλογικές συμβάσεις. Απαντήσεις ΣΝΠΚ ημ. 29/9/2020, Παράρτημα Δ.

Ως εκ τούτου, αν και φαίνεται να υπάρχουν ναυτικοί πράκτορες που δεν είναι μέλη του ΣΝΠΚ, εντούτοις διαπιστώνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία των αιτήσεων για λιμενεργάτες/σημειωτές ήταν από μέλη του ΣΝΠΚ, τον ίδιο τον ΣΝΠΚ και τη USC. Οι καταγγέλλουσες με την επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021 δεν διαφώνησαν με αυτή την κατάληξη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι είναι θέση του ΣΝΠΚ ότι η επιπρόσθετη εισφορά αφορούσε τα μέλη του ΣΝΠΚ και όχι τους πελάτες αυτών ή οποιουσδήποτε άλλους που δεν ήταν μέλη του ΣΝΠΚ καθώς και ότι τα μέλη ήταν ενήμερα από τα πρακτικά που αποστέλλονταν σε αυτούς. Από την άλλη οι τέσσερις (4) εταιρείες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες και φαίνεται είναι οι μόνες που εξυπηρετούσαν χύδην φορτία μετακύλησαν το κόστος στους πελάτες τους αναφέροντας ότι το θεωρούσαν μέρος του στοιβαδορικού κόστους, ήτοι για την παροχή υπηρεσιών λιμενεργατών/σημειωτών/επιστατών από τη USC. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις θέσεις που υποβλήθηκαν, η συνεργασία μεταξύ των εν λόγω εταιρειών ναυτικών πρακτόρων και των καταγγελλουσών βασιζόταν σε προφορικές μεταξύ των συμφωνίες. Ως εκ τούτου, οι θέσεις τους διαφέρουν σημαντικά ως προς το ότι ο ΣΝΠΚ και η USC υποστηρίζουν ότι η χρέωση αφορούσε τα μέλη του ΣΝΠΚ αυτά καθ'εαυτά, ήτοι ότι η επιπρόσθετη χρέωση ήταν ουσιαστικά επιπρόσθετη εισφορά από τα μέλη στη βάση απόφασης που λήφθηκε από τους ίδιους τους ναυτικούς πράκτορες- μέλη του ΣΝΠΚ(σχετική είναι η Γενική Συνέλευση ημερομηνίας 3/9/2012), και ότι ενημέρωσε για το μη νόμιμο μετακύλησής της. Από την άλλη οι ναυτικοί πράκτορες που εκπροσωπούν τις καταγγέλλουσες, ήτοι οι εταιρείες, ΝΠ4, ΝΠ2, ΝΠ1 και ΝΠ3, ανέφεραν ότι δεν ενημερώθηκαν περί αυτού και ότι επέβαλλαν τη χρέωση γιατί αποτελούσε μέρος της σχετικής χρέωσης για παροχή στοιβαδορικών υπηρεσιών. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι εξ αρχής είχε παρατηρήσει ότι οι ναυτικοί πράκτορες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες μετακύλησαν την επιπρόσθετη εισφορά και, ως εκ τούτου, απορρίπτει τον ισχυρισμό που υποβλήθηκε με τις θέσεις ημερομηνίας 13/8/2021 ότι δεν έχει γίνει καμία αναφορά ή διερεύνηση σε σχέση με το ότι οι καταγγέλλουσες επωμίστηκαν εξολοκλήρου την αποπληρωμή της επιπρόσθετης εισφοράς. Επί τούτου σημειώνεται ότι από τη έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο αξιολόγησης της παρούσας καταγγελίας διαπιστώθηκε πως στη σχετική αγορά δραστηριοποίησης των καταγγελλουσών δραστηριοποιείτο ακόμα μία εταιρεία ({...}) στα σιτηρά για ανθρώπινη χρήση, η οποία επίσης εξυπηρετείτο από ναυτικό πράκτορα ο οποίος εξυπηρετούσε τις καταγγέλλουσες. Η Επιτροπή παρατηρεί επί τούτου πως στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας είχε αποσταλεί ερωτηματολόγιο στην υπό αναφορά εταιρεία για σκοπούς συλλογής όλων των αναγκαίων πληροφοριών τα οποία και αξιολογήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας αποστάληκε ερωτηματολόγιο στη συντριπτική πλειοψηφία των ναυτικών πρακτόρων που είναι μέλη του

ΣΝΠΚ (σε 56 εξ αυτών στις 7/9/2020 και επιπρόσθετα 5 ναυτικούς πράκτορες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες και την ΕΣΚ στους οποίους αποστάληκαν πέραν του ενός ερωτηματολογίου) με σκοπό τη λήψη περαιτέρω πληροφοριών, δεδομένων των αντικρουόμενων στοιχείων και δηλώσεων των καταγγελλουσών και καταγγελλομένων ως αυτές καταγράφονται σε αριθμό εγγράφων του διοικητικού φακέλου. Η Επιτροπή εξέτασε τις απαντήσεις των ναυτικών πρακτόρων.

Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας διαφάνηκε ότι πρόσθετα των ναυτικών πρακτόρων που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες εταιρείες οι οποίες μετακύλησαν την επιπρόσθετη χρέωση στους πελάτες τους, έγινε παραδοχή από ακόμα δύο εταιρείες ναυτικούς πράκτορες ότι προέβησαν σε μετακύληση του εν λόγω ποσού. Οι εν λόγω εταιρείες επίσης θεώρησαν τη χρέωση αυτή ως στοιβαδορικό κόστος. Επίσης, μια τρίτη εταιρεία, δήλωσε πως χρέωνε μόνο τον πελάτη της που ήταν κυπριακή εταιρεία και όχι τους υπόλοιπους πελάτες της.

Επίσης, από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας και τα τιμολόγια που αποστάληκαν διαπιστώνεται πως ακόμη δύο εταιρείες-ναυτικοί πράκτορες αν και δήλωσαν ότι δεν μετακύλησαν την επιπρόσθετη χρέωση, εντούτοις από τα σχετικά τιμολόγια φαίνονται ίδια ποσά χρέωσης προς τους πελάτες τους με το ποσό που καταγράφεται στον τιμολόγιο από την USC και το οποίο αντιστοιχούσε στην επιπρόσθετη εισφορά.

Συγκεκριμένα από το σύνολο των ναυτικών πρακτόρων που κατέβαλαν σχετική εισφορά διαφαίνεται ότι η πλειοψηφία δεν μετακύλησε την επιπρόσθετη εισφορά:

Δηλώσεις ναυτικών πρακτόρων αναφορικά με τη μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης του ΣΝΠΚ στους πελάτες τους			
<u>Απαντήσεις ναυτικών πρακτόρων</u>	Ποσοστό δηλώσεων σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των ναυτικών πρακτόρων που είναι μέλη του ΣΝΠΚ και παρείχαν στοιβαδορικές	€ Ποσά για επιπρόσθετο τέλος σύμφωνα με USC (Απαντήσεις 9/2020)	Ποσοστό που αντιπροσωπεύουν οι δηλώσεις με βάση το ποσό που καταβλήθηκε για επιπρόσθετη εισφορά%

	υπηρεσίες (36) %		
6 δήλωσαν ΝΑΙ	16,67	{...}	23,24
23 δήλωσαν ΌΧΙ	63,89	{...}	71,41
2 δήλωσαν ΌΧΙ για τους οποίους υπάρχουν αντικρουόμενα στοιχεία ({...} & {...})	5,55	{...}	2,44
1 δήλωσε ΌΧΙ εκτός μίας περίπτωσης που αφορούσε κυπριακή εταιρεία	2,78	{...}	0,93
3 Ναυτικοί πράκτορες που δεν απάντησαν αλλά ήταν αποδέκτες χρεώσεων της USC	8,33	{...}	0,04
1 Ναυτικός πράκτορας για τον οποίο δεν έχουμε στοιχεία ({...} ⁹⁰)	2,78	{...}	1,94
		{...}	
Από τα 6 ΝΑΙ οι 4 είναι οι ναυτικοί πράκτορες των καταγγελουσών και άρα σχετίζονται άμεσα με την υπόθεση ενώ δύο εταιρείες που είπαν όχι φαίνεται να επέβαλλαν τη σχετική χρέωση και μία εταιρεία την επέβαλλε στην περίπτωση ενός πελάτη	25%	{...}	26,61

Στη βάση των στοιχείων που έχουν τεθεί ενώπιον της Επιτροπής, διαφαίνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ έχει επιβεβαιώσει ότι παρέλαβε τα επίμαχα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης ημ. 3/9/2012 και της συνεδρίας του Δ.Σ. 25/9/2012 και ότι αποτελεί πρακτική του ΣΝΠΚ να αποστέλλει τα πρακτικά του Δ.Σ. και των Γ.Σ. του. Ως εκ τούτου, ήταν υπόψη των ναυτικών πρακτόρων το ζήτημα σε σχέση με τη θέση του νομικού συμβούλου του ΣΝΠΚ για μη νομιμοποίηση μετακύλησης της επιπρόσθετης εισφοράς που αποφασίστηκε στο Σύνδεσμό τους. Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο ίδιος ο ΣΝΠΚ απέστειλε σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 26/9/2012 στο οποίο διαφαίνεται η αποστολή των πρακτικών στα μέλη του ΝΠ4, ΝΠ2, ΝΠ1 και ΝΠ3, ήτοι τους ναυτικούς πράκτορες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες. Πέραν αυτού, από τα πρακτικά προκύπτει πως οι εκπρόσωποι των ΝΠ4, ΝΠ2 και ΝΠ3 ήταν παρόντες κατά τη συνεδρίαση ημερομηνίας 3/9/2012 και συνεπώς γνώριζαν και είχαν υπόψη τους τις σχετικές συζητήσεις για τα νομικά και διαδικαστικά εμπόδια για μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης / εισφοράς ενώ είχαν λάβει μέρος στην ομόφωνη απόφαση που λήφθηκε εκείνη τη μέρα. Ως εκ τούτου,

⁹⁰ Η Επιτροπή σημειώνει ότι σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών η εταιρεία {...} μετονομάστηκε σε {...}.

από τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία διαφαίνεται ότι υπήρξε σχετική ενημέρωση από τον ΣΝΠΚ αναφορικά με την επιβολή επιπρόσθετης εισφοράς στα μέλη του και τη νομική συμβουλή της οποίας έτυχε σε σχέση με το ενδεχόμενο μετακύλισης της.

Σύμφωνα με τις θέσεις των καταγγελλουσών ημερομηνίας 13/8/2021, επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής, στόχος του ΣΝΠΚ ήταν εξ αρχής η μετακύλιση της επιπρόσθετης εισφοράς, ότι ουδέποτε ήταν πρόθεση του η αποπληρωμή της από τα μέλη του και ότι οι ΣΝΠΚ και USC με την πρακτική τους εξανάγκασαν της καταγγέλλουσες να καταβάλουν αυτά τα ποσά αφού γνώριζαν ότι το ποσό αυτό θα ήταν αδύνατο να αποπληρωθεί από τα ίδια τα μέλη. Η Επιτροπή εξέτασε επισταμένα τις θέσεις των καταγγελλουσών και επισημαίνει ότι η ενημέρωση των ναυτικών πρακτόρων αναφορικά με τη θέση του νομικού εκπροσώπου του Συνδέσμου τους σε σχέση με τη μετακύλιση του επιπρόσθετου τέλους ήταν γεγονός το αργότερο από τις 26/9/2021, ημερομηνία κατά την οποία τους αποστάληκε με ηλεκτρονικό μήνυμα η σχετική πληροφόρηση. Από τη μελέτη των πρακτικών του Συνδέσμου, η Επιτροπή παρατηρεί πως σε κάθε συνεδρία επαναλαμβανόταν ότι θα έπρεπε να εξευρεθεί νόμιμος τρόπος μετακύλισης, ενώ στην τελευταία συνεδρία που συζητήθηκε το θέμα ο νομικός τους εκπρόσωπος ενημέρωσε όλους αναφορικά με το κατά πόσο κάποια μετακύλιση θα ήταν νομικά εφικτή. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παρατηρεί πως ανεξαρτήτως προθέσεων υπήρξε ενημέρωση των μελών του ΣΝΠΚ μέσω της αποστολής των πρακτικών σε σχέση με το θέμα.

Αναφορικά με το ζήτημα που τίγεται στην επιστολή ημερομηνίας 13/8/2021 σχετικά με αδυναμία των ναυτικών πρακτόρων να καταβάλλουν την επιπρόσθετη εισφορά παρά την απόφαση του ΣΝΠΚ, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι για σκοπούς επαρκούς έρευνας θα έπρεπε να προβεί σε μία τέτοια εξέταση, λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων και στοιχείων που είχαν συλλεχθεί, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις του ΣΝΠΚ, τη μη μετακύλιση από την πλειονότητα των ναυτικών πρακτόρων και τη μη ύπαρξη συγκεκριμένων αντιδράσεων προς τον ΣΝΠΚ.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση, η Επιτροπή στο πλαίσιο αξιολόγησης των θέσεων της καταγγέλλουσας ημερομηνίας 13/8/2021, επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της προέβη σε εξέταση των οικονομικών καταστάσεων των 36 ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ οι οποίοι κατέβαλλαν επιπρόσθετη εισφορά σε σχέση με το ολικό της επιπρόσθετης εισφοράς που κατέβαλαν, στη βάση στοιχείων που συνέλλεξε από το ηλεκτρονικό αρχείο του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Επιτροπή διευκρινίζει πως ανευρέθηκαν στοιχεία για τους 33 εκ των 36 ναυτικών πρακτόρων από τον Έφορο Εταιρειών.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι η αξιολόγηση της πραγματοποιήθηκε με την υπόθεση ότι το συνολικό ποσό επιπρόσθετου τέλους (additional fee) για την περίοδο 10/2012 - 3/2017 καταμετρήθηκε σε 4,5 χρόνια και υπολογίστηκε ένας υποθετικός μέσος όρος του ετήσιου επιπρόσθετου τέλους, στη βάση των στοιχείων που προσκομίστηκαν από την USC με επιστολή της ημερομηνίας 29/9/2020⁹¹. Για κάθε έτος υπολογίστηκε το ποσοστό του μέσου ετήσιου επιπρόσθετου τέλους ως προς τα συνολικά έσοδα (turnover) της εταιρείας⁹².

Η Επιτροπή από την ανάλυση της διαπιστώνει πως εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις⁹³, το ποσοστό αυτό κυμαίνεται μεταξύ 0.01% - 12.69% για το 2013, μεταξύ 0.01% - 13.16% για το 2014, μεταξύ 0.01% - 16.46% για το 2015 και 0.02% - 14.08% για το 2016. Επίσης, προς εξομάλυνση οποιονδήποτε αυξομειώσεων ή διαφορών, έχει υπολογιστεί το ποσοστό ετήσιου επιπρόσθετου τέλους ως προς τα συνολικά έσοδα της εταιρείας για την τετραετία 2013-2016 συνολικά. Τα ποσοστά αυτά κυμαίνονται μεταξύ 0.01% - 6.49% (εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις⁹⁴). Σημειώνεται ότι λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση στην οποία προέβη η Επιτροπή φαίνεται ότι ο αριθμός των εταιρειών που το μέσο επιπρόσθετο τέλος υπερέβαινε σε ποσοστό πάνω από 20% τον κύκλο εργασιών του ήταν 5 το 2016⁹⁵, 3 το 2015, 3 το 2014 και 3 το 2013, 4 για την τετραετία 2016-2013, αριθμοί οι οποίοι όταν καταγραφούν σε ποσοστά σε σχέση με τον λοιπό αριθμό ναυτικών πρακτόρων⁹⁶ είναι ως ακολούθως: 15,63% για το 2016, 9,38% για το 2015, 9,09% για το 2014, 9,09% για το 2013 και 12,12% για την τετραετία 2016-2013.

Στη βάση αυτών, η Επιτροπή προχώρησε να εξετάσει τι ποσοστό αντιπροσώπευαν αυτοί οι ναυτικοί πράκτορες σε σχέση με το ολικό ποσό που καταβλήθηκε ως επιπρόσθετη εισφορά (€{...}) και σημείωσε ότι για το 2016 το ποσοστό αυτό ανερχόταν σε 41,50%, το 2015 σε 17,87%, το 2014 σε 17,87%, το 2013 σε 17,87% και την τετραετία 2016-2013 σε 20,51%. Από τις σχετικές αναλύσεις και στοιχεία διαφαίνεται ότι στις πλείστες περιπτώσεις κατά τη διάρκεια των ετών δεν υπήρχε η προαναφερθείσα υπέρβαση του 20%. Συνεπώς στη βάση των ενώπιον της Επιτροπής στοιχείων οι εταιρείες ευρίσκονταν σε θέση να εφαρμόσουν την απόφαση την οποία έλαβαν και να απορροφήσουν το επιπρόσθετο κόστος χωρίς να το μετακυλήσουν στους πελάτες τους. Συνακόλουθα, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει να απορρίψει τη θέση των καταγγελλόντων πως ο ΣΝΠΚ γνώριζε πως οι ναυτικοί πράκτορες

⁹¹ Παράρτημα Γ(2).

⁹² Σχετικός είναι ο Πίνακας που βρίσκεται στο ερ. 142 του Τόμου 33.

⁹³ Υψηλά ποσοστά αφορούσαν τις περιπτώσεις {...} (κατά τα έτη 2013-2016), {...} (κατά τα έτη 2013-2016), {...} (κατά το 2016), {...} (κατά το 2016), {...} (κατά τα έτη 2013-2016). Η {...} αποχώρησε από το ΣΝΠΚ το 2014, και άλλαξε ονομασία.

⁹⁴ {...}, {...}, {...} και {...}

⁹⁵ Μη λαμβανομένης υπόψη της {...} για τα έτη 2016-2015, η οποία αποχώρησε το 2014 από τον ΣΝΠΚ.

⁹⁶ 33 εκ των 36 ναυτικών πρακτόρων που κατέβαλλαν το επιπρόσθετο τέλος λόγω του ότι δεν ανευρέθησαν οι οικονομικές καταστάσεις από τα στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών για τρεις εξ αυτών, ήτοι την {...}, τη {...} και τη {...}.

αδυνατούσαν να καλύψουν το σχετικό κόστος. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να σημειωθεί πως η κάθε εταιρεία, ναυτικός πράκτορας, είναι ανεξάρτητη οντότητα και οφείλει να δρα ανεξάρτητα οπότεν σε αυτό το πλαίσιο δεν θα ήταν ορθό ο ΣΝΠΚ να γνωρίζει τις οικονομικές καταστάσεις των μελών του. Επαναλαμβάνεται ότι από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας της καταγγελίας, δεν έχει αποδειχθεί η ύπαρξη αντιδράσεων από μέρους των ναυτικών πρακτικών σε σχέση με την επιπρόσθετη εισφορά που κλήθηκαν να καταβάλουν κατά τα έτη 2012-αρχές 2017.

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει πως οι αναφορές σε αφιλοκερδή εργασία, ως αυτές έχουν υποβληθεί από τις καταγγέλλουσες, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές. Το δάνειο για το οποίο υποβλήθηκε η επιπρόσθετη εισφορά αφορούσε δάνειο που λήφθηκε στη βάση του Ν. 58(Ι)/2008 και η αποπληρωμή του γινόταν στη βάση της εν λόγω νομοθεσίας με την οποία ουσιαστικά μετακυλείτο στους πελάτες των ναυτικών πρακτόρων μόνο στη βάση συγκεκριμένων διατάξεων αυτής. Οι ναυτικοί πράκτορες μέσω του ΣΝΠΚ αποφάσισαν να καταβάλλουν επιπρόσθετη εισφορά για αποπληρωμή του εν λόγω δανείου εκτός των προβλεπόμενων στον εν λόγω Νόμο, ενώ μετά από συζητήσεις κατέληξαν ως προς το θέμα της μετακύλησης της εισφοράς με τη θέση του νομικού τους εκπροσώπου.

Η Επιτροπή σημειώνει τις θέσεις περί μη ανάγνωσης των σχετικών πρακτικών αλλά καταλήγει ότι στη βάση των ενώπιόν της στοιχείων διαφαίνεται ότι υπήρχε γνώση για τους προβληματισμούς που διατυπώθηκαν στις 3/9/2012 και ότι το θέμα θα εξεταζόταν από το Δ.Σ. και θα επανερχόταν ενώ στη συνέχεια δεν αναγνώστηκαν τα σχετικά πρακτικά που αποστάληκαν (ημερομηνίας 25/9/2012). Σε οποιαδήποτε περίπτωση τα πρακτικά περιέχουν αποφάσεις του ΣΝΠΚ και ενημερώσεις προς τα μέλη του. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι διατυπώθηκε η θέση περί μη νομιμοποίησης μετακύλησης της επιπρόσθετης εισφοράς και υπήρξε σχετική ειδοποίηση περί αυτού, και ως εκ τούτου οι ναυτικοί πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ είχαν γνώση του θέματος. Σε περίπτωση διαφωνίας με την ομόφωνη απόφαση για επιβολή της επιπρόσθετης εισφοράς είχαν την επιλογή να αποχωρήσουν από τον ΣΝΠΚ, αφού δεν επιβαλλόταν η χρέωση σε μη μέλη του ΣΝΠΚ, ή να αντιδράσουν. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των μελών του ΣΝΠΚ δήλωσαν ότι δεν αντέδρασαν και αποδέχτηκαν την απόφαση.

Οι καταγγέλλουσες στην επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021 αναφέρονται στις δηλώσεις που έγιναν στο πλαίσιο της παρούσας προκαταρκτικής έρευνας πως οι ναυτικοί πράκτορες που τις εξυπηρετούσαν ουδέποτε διάβαζαν τα πρακτικά. Η Επιτροπή οφείλει να επαναλάβει ότι στο πλαίσιο της έρευνας διαπιστώθηκε πως τρεις εκπρόσωποι των ναυτικών πρακτόρων που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες ήταν παρόντες στη συνεδρία του ΣΝΠΚ ημερομηνίας 3/9/2012, ενώ και στους τέσσερις αποστάληκαν τα πρακτικά με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 26/9/2012. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή η θέση πως θα πρέπει

να απορριφθεί η θέση ότι ήταν ενήμεροι οι ναυτικοί πράκτορες αφού αυτή δεν συνάδει με τα ενώπιον της Επιτροπής γραπτά στοιχεία και δεδομένα. Ειδικότερα, από τα στοιχεία της έρευνας προκύπτει πως η εν λόγω εισφορά αποτελούσε νέα εισφορά για την οποία έλαβαν γνώση είτε κατά τις γενικές συνελεύσεις στις οποίες παρευρίσκονταν είτε με την αποστολή πρακτικών. Η Επιτροπή θεωρεί πως εφόσον κλήθηκαν να καταβάλλουν αυτό το ποσό και είχαν ενημερωθεί για τα προβλήματα σε σχέση με τη μετακύλησή τους είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν οι ίδιοι πώς να χειριστούν το θέμα. Σε οποιαδήποτε περίπτωση δεν διαφαίνεται ότι υπήρξε οποιαδήποτε αντίδραση πριν από το 2017. Η θεώρηση των ναυτικών πρακτόρων που εξυπηρετούσε τις καταγγέλλουσες ότι η επιπρόσθετη εισφορά αποτελούσε στοιβαδορικό κόστος, αντικρούεται από τα όσα καταγράφονται στα πρακτικά του ΣΝΠΚ τα οποία και τους κοινοποιήθηκαν. Για τους πιο πάνω λόγους, η Επιτροπή απορρίπτει τη θέση των καταγγελλόντων.

Η Επιτροπή περαιτέρω επισημαίνει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ δήλωσε ότι δεν είχαν παράπονα από πελάτες τους καθώς και ότι οι ίδιοι δεν εξέφρασαν παράπονα σε σχέση με αυτή την επιπρόσθετη χρέωση. Επιπρόσθετα αν και οι καταγγέλλουσες δήλωσαν ότι είχαν κάποιες αντιδράσεις, η μόνη συγκεκριμένη αντίδραση που γίνεται παραδεκτή από όλους είναι η περίπτωση με την AGS Agrotrading και την ΝΠ2 η οποία όμως έλαβε χώρα το 2017. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, η Επιτροπή σημειώνει ότι υπάρχει διαφωνία μεταξύ των ως προς τα ακριβή γεγονότα. Η Επιτροπή σημειώνει ότι δεν έχουν αποσταλεί οποιαδήποτε περαιτέρω στοιχεία από τις καταγγέλλουσες σε σχέση με αντιδράσεις σχετικά με το θέμα. Λαμβάνοντας υπόψη τη θέση των καταγγελλουσών ότι οι ναυτικοί πράκτορες δεν είχαν τη δυνατότητα κάλυψης της επιπρόσθετης εισφοράς και πέραν των όσων έχουν ήδη αναφερθεί, η Επιτροπή σημειώνει ότι στη βάση των ενώπιόν της στοιχείων παρά το ότι σε αριθμό συνελεύσεων συζητήθηκε το θέμα περί μη εξεύρεσης λύσης για νόμιμη μετακύληση του επιπρόσθετου τέλους (σύμφωνα με τα πρακτικά του ίδιου του ΣΝΠΚ) και παρά το ότι στο πρακτικό που κοινοποιήθηκε στις 26/9/2012 καταγραφόταν η θέση του νομικού συμβούλου περί του θέματος, δεν υπάρχουν οποιαδήποτε στοιχεία που δεικνύουν συγκεκριμένες αντιδράσεις ή/και ενημέρωση του ΣΝΠΚ περί αδυναμίας καταβολής της επιπρόσθετης εισφοράς (εκτός από την αντίδραση κατά το 2017, έτος κατά το οποίο σύμφωνα τόσο με τις θέσεις των καταγγελλουσών ως αυτές υποβλήθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα όσο και με τους καταγγελλόμενους αλλά και κατ' εφαρμογή της θέσης της ΑΛΚ σταμάτησε να χρεώνεται η εν λόγω εισφορά).

Ως προς τη θέση που εκφράστηκε από τους ναυτικούς πράκτορες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες και ακόμα δύο ναυτικούς πράκτορες ότι η επιπρόσθετη εισφορά έπρεπε να καταβάλλεται από τους πελάτες τους, η Επιτροπή επισημαίνει το λεκτικό της απόφασης περί επιπρόσθετης εισφοράς των μελών του ΣΝΠΚ καθώς και των αναφορών που γίνονται στα

πρακτικά 3/9/2012 και 25/9/2012 σε σχέση με την προσπάθεια εξεύρεσης νόμιμου τρόπου για μετακύληση των ποσών, κάτι το οποίο δεν φαίνεται από τα πρακτικά που αποστάληκαν κατά τη διεξαγωγή της προκαταρκτικής έρευνας σχετικά με το ζήτημα, να είχε γίνει και σε οποιαδήποτε περίπτωση κανένα εκ των εμπλεκόμενων μερών δεν υπέβαλε θέση ότι έχει γίνει.

Επιπρόσθετα, σε σχέση με την συμπερίληψη του «for a/c of» σε τιμολόγια της USC προς τις εταιρείες ΝΠ4 και ΝΠ2, η Επιτροπή επισημαίνει ότι αποτελεί παραδεκτό γεγονός σε σχέση με τη ΝΠ2 ότι αυτό ζητήθηκε από την ίδια την εταιρεία παλαιότερα αλλά όχι σε σχέση με τα τιμολόγια που αφορούν το additional contribution for the repayment of the loan. Σε οποιαδήποτε περίπτωση επισημαίνεται η θέση της USC ότι η συμπερίληψη τέτοιας αναφοράς δεν σημαίνει ότι υπόχρεος προς πληρωμή είναι ο πελάτης του ναυτικού πράκτορα. Επί τούτου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε αναφορά σε λογιστικά ή άλλα πρότυπα ότι η χρήση της εν λόγω φράσης σε τιμολόγια που απευθύνονται σε κάποιο πελάτη προσδίδει γνώση στον εκδότη του τιμολογίου ότι αυτό θα πληρωθεί από το πρόσωπο που καταγράφεται μετά από τη φράση «for a/c of». Σε οποιαδήποτε περίπτωση η χρήση της εν λόγω φράσης σε κάποια τιμολόγια ενώ σε κάποια άλλα όχι είχε το ίδιο αποτέλεσμα αφού όλες οι καταγγέλλουσες κλήθηκαν να καταβάλουν τα εν λόγω ποσά, είτε αυτή η φράση καταγραφόταν είτε όχι.

Επισημαίνεται ότι με τις θέσεις τους ημερομηνίας 13/8/2021 οι καταγγέλλουσες αναφερόμενες σε στενές σχέσεις που υφίστανται μεταξύ ΣΝΠΚ και USC, σημείωσαν ότι οι καταγγελλόμενοι είχαν γνώση επί του ζητήματος της επιπρόσθετης εισφοράς και ότι η USC λειτουργούσε υπό τις οδηγίες και καθοδήγηση του ΣΝΠΚ. Προς τούτο κάνει δική αναφορά στο «for a/c of» που συμπεριλαμβανόταν στα τιμολόγια και ότι αυτό γινόταν για να γνωρίζει ο εκάστοτε ναυτικός πράκτορας τον πελάτη προς τον οποίο θα μετακυλούσε την επιπρόσθετη εισφορά, ιδιαίτερα όταν ο ναυτικός πράκτορας είχε περισσότερους πελάτες. Η Επιτροπή διαπιστώνει πως κατά την προκαταρκτική έρευνα υποβλήθηκε ειδικό ερώτημα σε σχέση με τη φράση “for a/c of” στο πλαίσιο του οποίου η USC ανέφερε ότι αυτό ζητήθηκε από δύο ναυτικούς πράκτορες⁹⁷, αποστέλλοντας σχετικά υποστηρικτικά στοιχεία, καθώς επίσης ότι δεν υπήρχε αυτή η καταγραφή σε όλα τα τιμολόγια που εκδίδονταν από τη USC. Ως εκ τούτου, τα συλλεχθέντα στοιχεία δεικνύουν ότι η συμπερίληψη της εν λόγω φράσης δεν αποτελούσε πρωτοβουλία της USC, ότι και στην περίπτωση μη καταγραφής (απουσίας) αυτής της φράσης υπήρξε μετακύλιση στην περίπτωση των πελατών των καταγγελλουσών, καθώς και ότι δεν έχουν αποσταλεί οποιαδήποτε στοιχεία/ πληροφορίες ή και λογιστικά πρότυπα που δεικνύουν ότι η καταγραφή αυτής της φράσης σε τιμολόγιο από ‘πωλητή’ μετά από αίτημα ‘αγοραστή’,

⁹⁷ Βλ. απαντήσεις USC ημ. 15/11/2019 και 29/9/2020.

προσδίδει σχετική γνώση στον 'πωλητή' περί της συμβατικής σχέσης 'αγοραστή' και πελάτη του.

Επιπροσθέτως των ανωτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι ναυτικοί πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ δήλωσαν ότι δεν υπήρξε οδηγία από τους καταγγελλόμενους αναφορικά με οποιαδήποτε είσπραξη της επιπρόσθετης εισφοράς αν και υπήρξε οδηγία αναφορικά με την πληρωμή της με την επιστολή του ΣΝΠΚ προς τα μέλη του ημερομηνίας 26/9/2012.

Πέραν των πιο πάνω, η Επιτροπή σημειώνει ότι στο σημείο 3.4 της επιστολής τους ημερομηνίας 13/8/2021 οι καταγγέλλουσες έχουν αναφέρει ότι διάφοροι ναυτικοί πράκτορες συνεχίζουν να χρεώνουν την επιπρόσθετη εισφορά με διαφορετικό χαρακτηρισμό ως «USC Fee and Stamps» ή / και «Stamps and Others», αποστέλλοντας τιμολόγια της {...}, {...} και {...} τα οποία φέρουν ημερομηνίες από το τέλος του 2017 έως και τέλος του 2021. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι τα εν λόγω τιμολόγια φαίνεται να αφορούν άλλους πελάτες ναυτικών πρακτόρων και όχι τις καταγγέλλουσες, καθώς και ότι δεν έχουν σταλεί σχετικά τιμολόγια σε σχέση με τις ίδιες τις καταγγέλλουσες. Επισημαίνεται επίσης ότι αποστάληκαν χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα φορτία που αφορούν για να είναι σε θέση η Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσο τα συγκεκριμένα ποσά των €5 και €10 συνάδουν με την απόφαση του ΣΝΠΚ το 2012 για συγκεκριμένα ποσά ανάλογα με το φορτίο. Σε οποιαδήποτε περίπτωση σημειώνεται ότι οι ίδιες οι καταγγέλλουσες σε επιστολή τους ημερομηνίας 17/9/2019 στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας είχαν αναφέρει ότι μετά την ιδιωτικοποίηση του Λιμανιού Λάρνακας έγινε αλλαγή καθεστώτος και αποστάληκαν οι νέες ανώτατες ταρίφες, σημειώνοντας ότι για τα ξηρά φορτία αυτή ανερχόταν στα €4.40 ανά τόνο. Επιπρόσθετα, στην καταγγελία αναφέρεται ότι η επιπρόσθετη εισφορά σταμάτησε να καταβάλλεται στο Λιμάνι του Βασιλικού, στο Λιμάνι της Λάρνακας και της Λεμεσού από τον Απρίλιο του 2017. Ως εκ τούτου, τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία δεν δεικνύουν ότι η οποιαδήποτε χρέωση σε τιμολόγια μετά τον Απρίλιο του 2017 αφορά συνέχιση της επιπρόσθετης εισφοράς, στη βάση και ήδη υποβληθεισών προγενέστερων θέσεων των καταγγελλουσών αλλά και δεικνύουν μη επιβεβαίωση του ισχυρισμού αυτού στη βάση των αποσταλέντων στοιχείων.

Ως εκ τούτων και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που έχουν συλλεχθεί, καθώς και το αντικείμενο της καταγγελίας, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι έχει διαφανεί ότι η επιπρόσθετη εισφορά σε πελάτες (δηλαδή εισαγωγείς προϊόντων) δεν περιλαμβάνεται στον Περί Ειδικού Τέλους επί των Απολαβών των Λιμενεργατών και Σημειωτών Νόμος του 2008 (Ν. 58(Ι)/2008) και σύμφωνα με το νομικό σύμβουλο του ΣΝΠΚ δεν αντιστοιχεί στην παροχή οιασδήποτε υπηρεσίας για την οποία καταβάλλεται σχετικό αντίτιμο. Η εν λόγω χρέωση έχει αποφασιστεί από το ΣΝΠΚ και τα μέλη αυτού σε Γενική του Συνέλευση και αποτελούσε απόφαση των ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ για καταβολή επιπρόσθετης εισφοράς για κάλυψη

δανείου της CSO για την αλλαγή των λιμενεργατών και σημειωτών. Η CSO αποτελεί επίσης εταιρεία ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ.

Κατά τις συνελεύσεις του ΣΝΠΚ έχει καταγραφεί σε αριθμό περιπτώσεων το ότι θα καταβαλλόταν προσπάθεια για να εξευρεθούν τρόποι μετακύλησης της επιπρόσθετης εισφοράς στους πελάτες με νόμιμο τρόπο. Σύμφωνα με τα πρακτικά του ΣΝΠΚ δεν είχε εξευρεθεί λύση για μετακύληση της εν λόγω εισφοράς και δεν έχει υποβληθεί οποιαδήποτε θέση που αναφέρει το αντίθετο. Τα εν λόγω πρακτικά αποστάληκαν σε όλα τα μέλη ναυτικούσ πράκτορες ενώ αρκετοί εξ αυτών ήταν παρόντες στη Γενική Συνέλευση ημερομηνίας 3/9/2012, μεταξύ αυτών και τρεις (3) από τους τέσσερις (4) ναυτικούς πράκτορες που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες.

Σε πρακτικό του Δ.Σ. του ΣΝΠΚ ημ. 25/9/2012 καταγράφεται η θέση του νομικού συμβούλου του ΣΝΠΚ σε σχέση με το θέμα της μετακύλησης. Το εν λόγω πρακτικό αποστάληκε στους ναυτικούς πράκτορες μέλη, αν και κάποιοι ναυτικοί πράκτορες ανέφεραν ότι δεν το έχουν διαβάσει.

Η Επιτροπή περαιτέρω σημειώνει ότι παρά τις γενικές αναφορές από τις καταγγέλλουσες σε αντιδράσεις τους σε έτη προ του 2017 δεν έχουν τεθεί ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία που μπορούν να επιβεβαιώσουν αυτή τους τη θέση. Επίσης, σημειώνεται ότι αντιδράσεις από τους ίδιους τους ναυτικούς πράκτορες οι οποίοι στην πλειονότητά τους δήλωσαν ότι δεν μετακυλούσαν την επιπρόσθετη εισφορά φαίνεται να ήταν λίγες ενώ πολλοί ανέφεραν ότι συμφώνησαν αφού ήταν απόφαση του ΣΝΠΚ για αποπληρωμή του δανείου. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω επιπρόσθετη εισφορά επιβαλλόταν από το τέλος του 2012 έως τις αρχές του 2017, ήτοι πέντε (5) και πλέον έτη.

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι τα συλλεχθέντα στοιχεία δεικνύουν ότι κάποιοι ναυτικοί πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ μετακύλησαν τη σχετική επιπρόσθετη χρέωση στους πελάτες τους και κάποιοι όχι. Από τα στοιχεία και σύμφωνα με τις δηλώσεις των ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ η Επιτροπή καταλήγει ότι δεν φαίνεται να εφαρμόστηκε η μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης σε πελάτες, καθολικά ή από την πλειοψηφία των ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ.

Η Επιτροπή σημείωσε ακολούθως πως οι καταγγέλλουσες στην επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021 αναφέρουν ότι η Επιτροπή δεν έχει λάβει επαρκώς υπόψη τις θέσεις και στοιχεία των καταγγελλουσών. Η Επιτροπή σημειώνει ότι κατά την εξέταση της παρούσας υπόθεσης έλαβε υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία και δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των δηλώσεων και στοιχείων όλων των εμπλεκομένων μερών. Αντικείμενο της παρούσας καταγγελίας ήταν οι ισχυρισμοί για διακριτική μεταχείριση από τους καταγγελλόμενους μεταξύ καταγγελλουσών και ΕΣΚ σε σχέση με την επιπρόσθετη εισφορά. Θέση των καταγγελλόμενων

ήταν ότι η επιπρόσθετη εισφορά αποτελούσε απόφαση σε σχέση με εισφορές των ίδιων των ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ και ως εκ τούτου δεν αφορούσε άλλους, όπως η ΕΣΚ. Περαιτέρω, εξέφρασαν την θέση πως τα μέλη ενημερώθηκαν ως προς τη δυνατότητά τους για τη μετακύληση κόστους και ως εκ τούτου οι καταγγελλόμενοι δεν ήταν υπεύθυνοι για οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια των ναυτικών πρακτόρων μελών του.

Η Επιτροπή διαπιστώνει πως υπό το φως των εν λόγω δηλώσεων, κατά την προκαταρκτική έρευνα αποστάληκε μεγάλος αριθμός ερωτηματολογίων στους ναυτικούς πράκτορες μέλη του ΣΝΠΚ για να διαφανεί κατά πόσο ανεξαρτήτως λεχθέντων ή και πρακτικών υπήρξε μετακύληση από όλους τους ναυτικούς πράκτορες ή κατά τη συντριπτική πλειοψηφία αυτών, κάτι που ουσιαστικά θα δείκνυε ότι αποτέλεσμα της απόφασης ήταν η μετακύλιση. Τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία δεικνύουν ότι αυτό δεν έχει επιβεβαιωθεί και ότι κάποιοι ναυτικοί πράκτορες αποφάσισαν να μετακυλήσουν την επιπρόσθετη εισφορά και κάποιοι όχι (ως διαφαίνεται και στον Πίνακα με τίτλο «Δηλώσεις ναυτικών πρακτόρων αναφορικά με τη μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης του ΣΝΠΚ στους πελάτες τους»). Παράλληλα, η Επιτροπή έλαβε υπόψη μεταξύ άλλων στοιχεία αναφορικά με αντιδράσεις και στοιχεία αναφορικά με ενημερώσεις ναυτικών πρακτόρων. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχουν οποιαδήποτε συγκεκριμένα στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη αντιδράσεων πριν από το 2017 ούτως ώστε να μπορεί να διαφανεί πρότερη γνώση του ΣΝΠΚ ή και της USC σε σχέση με τη μετακύληση. Οι δηλώσεις των ναυτικών πρακτόρων που εξυπηρετούσαν τις καταγγέλλουσες και κρίθηκαν από τις ίδιες ως αντιφατικές δεν μπορούν να αποδείξουν ότι ο ΣΝΠΚ και USC είχαν γνώση της μετακύλησης ή ότι οι καταγγελλόμενοι θεωρούσαν την επιπρόσθετη εισφορά ως στοιβαδικό κόστος που θα μετακυλιόταν στους πελάτες των ναυτικών πρακτόρων. Από τα ενώπιόν της στοιχεία δεν είχε διαφανεί ότι οποιαδήποτε μετακύληση και αν έγινε προς τις καταγγέλλουσες απορρέει από απόφαση των καταγγελλόμενων για μετακύλιση, παρά μόνο απόφαση μεμονωμένων ναυτικών πρακτόρων. Τούτων λεχθέντων η Επιτροπή δεν μπορεί παρά να απορρίψει τη σχετική αναφορά των καταγγελλουσών. Σε οποιαδήποτε περίπτωση με την διεξαχθείσα έρευνα έχουν εξεταστεί όλα τα αντιφατικά ή/ και αμφισβητούμενα στοιχεία, πέραν αυτών που ήταν παραδεκτά από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και λήφθηκαν υπόψη κατά τη λήψη της παρούσας απόφασης.

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η διαφοροποίηση που έχει υπάρξει σε σχέση με την καταβολή της επιπρόσθετης χρέωσης από τις καταγγέλλουσες και από την ΕΣΚ οφείλεται στο γεγονός ότι η ΕΣΚ δεν εξυπηρετείτο για σκοπούς παροχής λιμενεργατικών υπηρεσιών από ναυτικό πράκτορα μέλος του ΣΝΠΚ ο οποίος μετακύλησε την επιπρόσθετη εισφορά. Τα τιμολόγια της USC που αφορούσαν την ΕΣΚ και τα φορτία της, εκδίδονταν στην ΕΣΚ χωρίς την παρεμβολή ναυτικού πράκτορα ενώ επισημαίνεται ότι ο ναυτικός πράκτορας που εξυπηρετούσε την ΕΣΚ- {...}- δεν συμπεριλαμβάνεται στους

ναυτικούς πράκτορες που είχαν καταβάλει οποιοδήποτε ποσό ως επιπρόσθετη εισφορά παρά το ότι ήταν μέλος του ΣΝΠΚ από το 2015.

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή καταλήγει ότι δεν μπορεί να αποδεκτεί και απορρίπτει τις θέσεις των καταγγελλουσών ως αυτές έχουν υποβληθεί με επιστολή τους ημερομηνίας 13/8/2021.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει ότι δεν στοιχειοθετήθηκε ότι η μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης ήταν αποτέλεσμα συντονισμένης συμπεριφοράς ή σύμπραξης των ΣΝΠΚ και USC και ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ. Συνεπώς η οποιαδήποτε διαφορετική μεταχείριση της ΕΣΚ και των καταγγελλουσών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προκύπτει από σύμπραξη μεταξύ των καταγγελλόμενων.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα έχουν ήδη αναφερθεί συμπεριλαμβανομένων των θέσεων και στοιχείων που απέστειλαν οι καταγγέλλουσες, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι δεν έχει στοιχειοθετηθεί η κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 3(1)(δ) του Νόμου.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή, στη βάση της δέουσας προκαταρκτικής της έρευνας που πραγματοποιήθηκε και μέσα από τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί και αξιολογηθεί, έχει ομόφωνα διαπιστώσει ότι δεν έχει τεκμηριωθεί ή/και στοιχειοθετηθεί στη βάση αποδεικτικών στοιχείων πως η μετακύληση της επιπρόσθετης χρέωσης την οποία είχαν κληθεί να καταβάλουν οι καταγγέλλουσες εταιρείες ήταν αποτέλεσμα συντονισμένης συμπεριφοράς ή σύμπραξης των ΣΝΠΚ και USC και ναυτικών πρακτόρων μελών του ΣΝΠΚ. Συνεπώς η Επιτροπή καταλήγει ομόφωνα ότι οποιαδήποτε διαφορετική μεταχείριση της ΕΣΚ και των καταγγελλουσών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προκύπτει από σύμπραξη μεταξύ των καταγγελλόμενων και ως εκ τούτου δεν στοιχειοθετείται η κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 3(1)(δ) του Νόμου.

Λουκία Χριστοδούλου

Πρόεδρος

Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού